

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey

FARKLILAŞTIRILMIŞ, BECERİ VE DEĞER TEMELLİ SOSYAL BİLGİLER VE TARİH ÖĞRETİMİ

Sosyal Bilgiler ve Tarih Öğretmen ve Öğretmen Adaylarının Eğitimine Yönelik Etkinlik Rehberi

Editör
Mustafa Öztürk

İÇİNDEKİLER

Önsöz	i
Eğitim Planı	ii
<i>Mustafa Öztürk</i>	
1. Modül: Tanışma ve Kaynaşma	1
<i>Mustafa Öztürk</i>	
2. Modül: Öğrencilere Neden Sosyal Bilgiler ve Tarih Öğretiyoruz?	5
<i>Mustafa Öztürk, Abdullah Saydam</i>	
3. Modül: Farklılaştırılmış Öğretimin Kavramsallaştırılması	12
<i>Mustafa Öztürk, Neşet Mutlu</i>	
4. Modül: Farklılaştırılmış Sosyal Bilgiler ve Tarih Dersleri	21
<i>Cevdet Kırpık</i>	
5. Modül: Sosyal Bilgiler ve Tarih Derslerinde Beceri Öğretimi	32
<i>Mustafa Öztürk, Neşet Mutlu</i>	
6. Modül: Sosyal Bilgiler ve Tarih Derslerinde Değer Öğretimi	55
<i>Mustafa Öztürk</i>	
7. Modül: BİT ile Farklılaştırılmış Öğretim Materyallerinin Hazırlanması	65
<i>Neşet Mutlu</i>	
8. Modül: Uygulama Etkinliği	81
<i>Mustafa Öztürk</i>	
9. Modül: Genel Değerlendirme	85
<i>Mustafa Öztürk</i>	

ÖNSÖZ

Bu eser “Farklılaştırılmış, Beceri ve Yeterlik Temelli Sosyal Bilgiler ve Tarih Dersleri” adlı proje kapsamında yürütülen, Erciyes Üniversitesi Vakfı, Erciyes Üniversitesi ve Avrupa Tarih Eğitimcileri Derneği’nin (EUROCLIO) ortak çalışması ile tamamlanan araştırma, inceleme, eğitim ve pilot çalışmaları sonucunda geliştirilmiştir.

“Farklılaştırılmış, Beceri ve Yeterlik Temelli Sosyal Bilgiler ve Tarih Dersleri” projesi Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Birliği tarafından ortak finanse edilen Sivil Toplum Diyalogu Programı çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Program, Türkiye ve Avrupa Birliği üyesi ülkelerden sivil toplum kuruluşlarının, ortak bir konu etrafında bir araya gelerek, toplumların birbirini tanımaları, karşılıklı bilgi alışverişi ve kalıcı diyalog kurmalarını sağlayan bir platform olarak geliştirildi. Programın teknik uygulamasından Avrupa Birliği Bakanlığı sorumlu olup Merkezi Finans ve İhale Birimi ise Programın sözleşme makamıdır.

Bu eser öğretmen ve öğretmen adaylarının farklılaştırılmış, beceri ve değer temelli sosyal bilgiler ve tarih öğretimine yönelik kapasitelerini geliştirmek amacıyla geliştirilmiştir. Bu bağlamda hizmet içi ve hizmet öncesi öğretmen eğitiminde kullanılmak üzere toplamda 32 saatlik bir program ile bu süreçte kullanılacak etkinlikler ve materyalleri içermektedir.

Uygulayıcıların (eğitim fakültelerindeki öğretim elemanları ya da hizmet içi eğitim görevlileri) buradaki etkinlikleri kendi ihtiyaçlarına göre kullanabilmelerini sağlamak için program modüler bir mantıkla geliştirilmiştir. Dolayısıyla her bir modül kendi içinde bir bütünlük arz etmektedir. Ancak mümkün olduğu hallerde tüm programın uygulanması tavsiye edilir. Çünkü yetişkin eğitimi esasları dikkate alınarak geliştirilen bu kaynak, öğretmenleri ya da öğretmen adaylarını dört temel aşamada sonuca götürmektedir.

Buna göre ilk modüller katılımcıların konuyla ilgili mevcut algılarını ve inançlarını sorgulamalarını sağlamak için tasarlanmıştır. Yetişkinler ele alınan konuyla ilgili birçok ön bilgiye ve tecrübeye sahip olduklarından, onların kavram yanlışlarını ortaya çıkarmadan yapılacak tüm uygulamalar nispeten sonuçsuz kalacaktır. Bu sebepten katılımcılarda öncelikle kendi bildikleri ya da inandıklarının yetersiz olabileceği algısının oluşturulması gerekir. Programın ikinci aşamasında ele alınan konunun kavramsal çerçevesi katılımcılara tanıtılmaktadır. Bu sayede önceki bilgilerinden kuşku duymaya başlayan katılımcılar, ele alınan konunun doğrusunun ne olduğunun farkına varacaklardır.

Hem çocuklar hem de yetişkinlerin nasıl öğrendiği ile ilgili olarak verilebilecek en yalın cevap "yaparak yaşarak"dır. Program geliştirilirken de bu ilke gözetilmiş ve buna bağlı olarak bir dersin nasıl farklılaştırılabileceği, sosyal ve tarih derslerinde beceri ve değerlerin nasıl öğretilabileceği bizatihi katılımcıların aktif bir şekilde deneyimledikleri örnek dersler aracılığı ile işlenmektedir. Bu sayede katılımcılar bizatihi yaşayarak farklılaştırılmanın ya da beceri öğretiminin nasıl olabileceğini kavrayacaklardır. Programın son aşaması ise bizatihi katılımcılara deneyimledikleri dersleri örnek alarak ve süreçte edindikleri bilgileri kullanarak kendi farklılaştırılmış, beceri ve değer temelli derslerini planlamalarını gerektirmektedir.

Türkiye’de bir ilk olan bu çalışmanın uygulayıcılar tarafından faydalı bulunması dileğimizle.

EĞİTİM PLANI

Modül	Amaç
1. Tanışma ve Kaynaşma	Katılımcıların birbirleriyle tanışmaları ve kaynaşmaları amaçlanmaktadır.
2. Öğrencilere Neden Sosyal Bilgiler ve Tarih Öğretiyoruz?	Öğretmenlerin sosyal bilgiler ve tarih öğretimine yönelik mevcut inançlarını sorgulanmaları amaçlanmaktadır. Modülde bu dersleri öğrencilere neden öğrettiğimiz ve günümüzde tarih ve sosyal bilgileri öğretmenin anlamı üzerinde durulacaktır.
3. Farklılaştırılmış Öğretimin Kavramsallaştırılması	Bu modülde katılımcılara farklılaştırılmış, beceri ve değer temelli sosyal bilgiler ve tarih öğretiminin gerekliliği fark ettirilecektir.
4. Farklılaştırılmış Sosyal Bilgiler ve Tarih Dersleri	Örnek uygulama aracılığıyla derslerin nasıl farklılaştırılabileceğinin ele alınacaktır.
5. Sosyal Bilgiler ve Tarih Derslerinde Beceri Öğretimi	Katılımcılara örnek uygulama aracılığıyla becerilerin nasıl öğretileceği sorgulatılacaktır.
6. Sosyal Bilgiler ve Tarih Derslerinde Değer Öğretimi	Katılımcılara örnek uygulama aracılığıyla değerlerin nasıl öğretileceği sorgulatılacaktır.
7. BİT ile Farklılaştırılmış Öğretim Materyallerinin Hazırlanması	Örnek uygulamalar yoluyla katılımcıların BİT aracılığı ile farklılaştırılmış materyaller gelişme kapasiteleri geliştirilecektir.
8. Uygulama Etkinliği	Katılımcıların şimdiye kadar edindikleri bilgi ve becerileri uygulamaya koyarak kendi derslerini tasarımları ve ürünlerini tüm sınıfa sunarak dönüt almaları amaçlanmaktadır.
9. Genel değerlendirme	Tüm süreç boyunca gerçekleştirilen faaliyetlerin genel değerlendirmesinin yapılması ve katılımcıların bir öğretmen olarak nasıl geliştikleri üzerine düşünmeleri amaçlanmaktadır.

1. MODÜL: TANIŞMA VE KAYNAŞMA

Tanışma ve kaynaştırma aktiviteleri bir eğitim programında, bir takım çalışması başlangıcında veya bunlara benzer herhangi bir etkinlikte kullanılan, insanların birbirleriyle daha iyi iletişime ve etkileşime girebilmeleri için destekleyici bir unsurdur. Çalışmaya katılan katılımcıların birbirlerini daha iyi tanımalarını, kaynaşmalarını ve eğlenmelerini sağlar. Genellikle bu tip aktivitelerin eğlenceli olması gerekir. Bu aktiviteler katılımcıların birbirine karşı önyargılarını kırar. Etkinlik öncesinde diğer katılımcılardan birinin dış görünüşü bir diğer katılımcı için itici gelebilir ama bu kaynaştırma aktiviteleri sonucunda iki katılımcı birbiriyle iyi bir takım arkadaşı olabilir veya en azından birbirlerine karşı olumlu tutum geliştirmeye başlayabilirler. Bu tür aktivitelerin bir diğer amacı ise katılımcılara eşit oldukları hissini kazandırmaktır. Bu aktivitelerde yaş, cinsiyet, kıdem ve benzeri değişkenlere göre farklı muamele görmezler. Her katılımcı eşit seviyededir ve birinin diğerinden bir farkı yoktur. Katılımcılar bu aktiviteler vasıtasıyla eğlenmek dışında verilecek eğitim veya yapılacak çalışma kapsamında da ön bilgiye sahip olabilirler. Bu aktivite yoluyla eğitim veya çalışma konularına akıcı ve kolay bir biçimde geçiş yapılabilir.

Bu modülde katılımcıların birbirlerini tanımalarına ve kaynaşmalarına yönelik çeşitli etkinlikler yer almaktadır. Ayrıca bu eğitimin genel çerçevesini oluşturan farklılaştırılmış öğretimin gerekliliğini katılımcıların fark etmelerini sağlayacak etkinliklere de yer verilmiştir.

UYGULAMA

Amaç

Katılımcıları birbirleri ile tanıştırmak ve kaynaştırmak.

Öğrenme Çıktıları

Bu etkinlik sonunda katılımcılar;

- Birbirlerinin adlarını öğrenirler
- Kaynaşarak birbirleri ile rahat iletişime geçer hale gelirler.
- Öğrencileri gözlemlemenin önemini fark ederler.
- Aktif ve farklılaştırılmış öğrenmenin gerekliliğini fark ederler.

Süre: 50 + 50 + 50 dk.

Materyaller

Bu etkinlik için herhangi bir materyale ihtiyaç yoktur.

Anahtar Soru

Öğrencileri tanımanın ve onları kaynaştırmanın yaratıcı yolları nedir?

İşleniş

1) Çember olunur. Lider “Mekânın her yerini kullanarak yürümeye başlayalım yönergelerini” verir. Katılımcılar liderin verdiği yönergelere uygun mekânda serbest şekilde yürürler. Diğer yönergeler; “hızlı, daha hızlı, karşımızda birileri çarpıyormuş gibi yapıyoruz ama çarpılmıyoruz, mekânımızı tanıyoruz”. (8 dk.)

Katılımcılar yürür. Lider dur dediğinde liderin verdiği yönergelere uygun olarak tüm katılımcılar selamlaşır. Yönergeler;

- gözlerle selamlaşın,
- parmakları kullanarak selamlaşın,
- ayaklarınızı kullanarak,
- uzun süredir karşılaşmadığınız bir arkadaşınızı gördünüz, onunla selamlaşır gibi selamlaşınız
- karşılaşmak istemediğiniz ama karşılaştığınız biriyle selamlaşır gibi.

2) Çember olunur. Lider kendi ismini ve isminin baş harfi ile başlayan bir sıfat söyleyip o sıfatın formuna girer. ‘Muhteşem Mustafa’ der ve sıfatı ile uyumlu hareketini yapar. Çemberde liderin yanında duran kişi, kendinden önce söylenmiş olan sıfat, isim ve hareketi tekrar eder ve ardından kendi “sıfat-isim-hareketini” yapar. Üçüncü kişi kendinden önceki iki kişi için aynı uygulamayı yapar. Bu şekilde sırasıyla herkes kendinden öncekilerin söylediklerini ve hareketlerini tekrar eder. 20 kişilik sınıfta çemberdeki son kişi kendinden önceki 19 kişinin sıfatlarını, adlarını ve hareketlerini tekrar edecektir. (35 dk.)

Not: Eğer hem sıfat-ad hem de hareketi hatırlamak güç gelirse, bu etkinliği sadece sıfat ve ad ile gerçekleştirebilirsiniz. Ya da bu seçimi katılımcılara bırakabilirsiniz. Benzer şekilde bazı katılımcılar tüm isimleri hatırlamakta zorlanacaklardır. Onlardan sadece ilk 5 ya da 10 kişinin sim ve sıfatlarını söylemelerini isteyebilirsiniz. Bu tür uygulamalar yapmanız dersin sonunda gerçekleştirilecek olan değerlendirme sırasında bireysel farklılıklarla ilişkili olarak somut örneklendirmeler yapabilmek için önemlidir.

3) Ev sahibi- kiracı oyunu oynanır. Katılımcılar 3'erli gruplar oluşturur. Bir tane ebe seçilir. İki kişi yüz yüze dönerek el ele tutuşur. Ebe aralarda dolaşmaya başlar. Lider şimdi dediği anda ortadaki ebe kendisine bir ev bulmaya çalışır.

İkinci aşamada katılımcılar ev yapar ve bir kiracı bulmaya çalışır. Ev sahibi ya da kiracı olamayan kişi ebe olur.

Üçüncü aşamada liderin yönergesi beklenir. Lider şimdi dediğinde ev sahipleri, kiracı ya da hep birlikte diyerek katılımcıların ev kurlmalarını ister. **(10 dk.)**

4) Katılımcılardan ortamda serbest şekilde dolaşmaları istenir. Bu esnada içinde buldukları mekânı gözlemlenmeleri ve çeşitli eşyalara odaklanmaları istenir. Liderin komutu ile herkes durur ve lider seçtiği birisine “ne gördüğünü?” sorar. Tekrar yürümeye başlanır ve lider çeşitli defalar grubu durdurarak ne gördüklerini sorar. Grubun yürüyüş hızı her defasında artırılır.

İkinci aşamada lider katılımcılardan odada belirledikleri iki nokta arasında hızlıca yürümelerini ister. Bu tur birkaç kere tekrarlandıktan sonra lider grubu durdurarak “bu sefer ne gördüklerini?” sorar. İkinci turda katılımcılar bir görevi hızlıca ifa ettiklerinden ilk seferde olduğundan çok daha az şeye odaklanmışlar ve gözlemlemişlerdir.

Katılımcılara işte okul hayatında da sadece kendilerine verilen görevi yerine getirdiklerinde (sınıf-içinde öğretime odaklandıklarında) öğrencilerinin birçok ihtiyacını gözlemleyemeyecekleri sorgulattır. **(7 dk.)**

5) Katılımcıların gözlem yeteneklerini artırmak için diğer bir oyuna geçiş yapılır. Bu oyun “iki doğru bir yanlış”tır. Buna göre katılımcılardan çember olmaları istenir ve herkesten kendi ile ilgili üç özelliği paylaşmaları istenir. Ancak bu üç özellikten ikisi doğru birisi ise yanlış olmalıdır. Sırasıyla tüm katılımcılar kendileri hakkında üç şeyi paylaşırken, diğerlerinden hangisinin yanlış olduğunu bulmaları istenir.

Örneğin: Ben Esra. Lisedeyken saçlarım belime kadar uzundu. Havaalanında Sezen Aksu ile karşılaştım. Almanca konuşabilirim.

Diğer örnekler: Gece geç yatarım, buz pateni kayarım, öğretmenliği sevmiyorum, kedilerden korkarım, makarnayı severim, evliyim, iki çocuğum var vb.

Katılımcılar “öğretmenim”, “üniversiteyi bitirdim” gibi cevabı aşikâr ifadeleri kullanamazlar. **(40 dk.)**

6) Tüm etkinlikleri gerçekleştirdikten sonra aşağıdaki hususlar çerçevesinde sınıf tartışması gerçekleştiriniz:

- Birbirimizi tanımanın ilerleyen süreçteki öğrenme açısından bize katkısı ne olabilir?
- Birbirimizle kaynaşmanın ilerleyen süreçteki öğrenme açısından bize katkısı ne olabilir?
- Öğrencileri tanımanın öğretme açısından ilerleyen süreçteki faydaları neler olabilir?

Ardından katılımcıların dikkatlerini özellikle çember halindeki ad öğrenme etkinliğine çekiniz. Ad öğrenme etkinliğinde dersin içeriğini sınıfta o anda bulunan kişilerin adları oluşturmaktadır. Buna göre sınıfa klasik bir öğretmen bu içeriği öğrencilere nasıl anlatırdı?" sorusunu yönelterek

dönüt alınız. Klasik öğretmenler genellikle ders içeriğini anlatım yöntemi ile ya da yazdırarak aktarmaya çalışırlar. Buna göre sınıfa yeniden "eğer sizlerin adlarını ben anlatsaydım ya da yazdırsaydım adları aynı derecede öğrenebilir miydiniz?" sorusunu yöneltiniz. Buradan içeriğin aktif bir şekilde öğrencilerin katılımıyla da aktarılabilmesi ve bu sayede hem öğrenme açısından hem de öğrencilerin motivasyonu açısından daha verimli dersler işlenebileceğini belirtiniz.

Ardından ad öğrenme etkinliğindeki bireysel farklılıklara dikkat çekiniz. Bu kapsamda katılımcılara aşağıdaki soruları yöneltiniz:

- Neden herkes aynı derecede başarılı değildi?
- Neden bazıları hareketleri de yaparken, bazıları yapamadı?
- Neden bazıları sadece ilk 5-10 vb. kişinin adını öğrenirken, diğer bazıları herkesinkini öğrendi?

Buna göre katılımcılara "klasik bir öğretmenin bu durumda ne yapabileceğini?" sorarak dönüt alınız. Eğer yeterli dönüt gelmezse, başarısız öğrencilere düşük not verilebileceği, onlara ceza ya da olumsuz pekiştirme verilebileceğini belirterek eğer şimdi adları yeterince öğrenemeyenlerin de cezalandırılması yoluna gidilirse bunun adil olup olmayacağını sorunuz. Eğer katılımcılar bunu adil bulmamışlarsa, bu örneği ortalama bir okul gününe aşağıdaki sorularla genelleyiniz:

- Öğrencilere aslında neden ihtiyaç duyduklarını bilmedikleri bir içerikle ilişkili olarak bizim tarafımızdan belirlenmiş standartlara erişemedikleri için onları cezalandırmak ne kadar adil olur?
- Burada dile getirilen senaryoyu değiştirebilmek için neler yapabiliriz?

Sınıf tartışması ile dersi sonlandırınız. (50 dk.)

2. MODÜL: ÖĞRENCİLERE NEDEN SOSYAL BİLGİLER VE TARİH ÖĞRETİYORUZ?

Öğrenciler toplumun birer üyesi olarak her türlü sosyal etkiye açıktırlar. Bu sosyal etki iletişimden sosyal baskıya, vatandaşlık hukukundan arkadaşlık ilişkisine, sakıncalı eylemlerden bireysel başarıya varıncaya değin çok geniş bir yelpazede kendini gösterir. Bu yüzden onların hem içinde buldukları anı değerlendirebilmeleri hem de gelecekteki yaşantılarında karşılacakları fırsatlar ve tehditlerle başa çıkabilmeleri için çok yönlü bilgiye ve beceriye kavuşturulmaları hem ailenin hem de kamunun görevidir. Esasen bütünüyle sosyal bilim araştırmalarında amaç bu görevin icrasına destek olmaktır.

Sosyal bilgiler dersi bir öğretim programı olarak sosyal bilim araştırmalarının ulaştığı sonuçları sınıf ortamında öğrencilere sunar. Bu dersin materyalleri tarih, coğrafya, sosyoloji, iktisat, antropoloji, hukuk, ahlâk ve diğer tüm sosyal bilim alanlarının verileridir. Bir başka deyişle sosyal bilim uzmanları araştırma yapar; bu araştırmalardan yararlanan sosyal bilgiler öğretmenleri de öğrenciyi hayata hazırlayacak verileri öğrencilere bilgi, beceri ve değer olarak kazandırmaya çalışırlar. Böyle bakıldığında esasında ilk ve ortaöğretim okullarında okutulan bütün sosyal alan dersleri “sosyal bilgiler” içerisinde yer almaktadır denilebilir. Bununla birlikte Türkiye’de “sosyal bilgiler” denildiği zaman ilk ve ortaokullarda okutulan tarih, coğrafya ve vatandaşlık bilgisi konuları akla gelmektedir.

Bu yönden bakıldığında esasında tarih dersi de liselerde okutulan ve sosyal bilgiler programı kapsamında düşünülmesi gereken bir derstir. Ancak tarih bilimi aynı zamanda bir sosyal bilim alanıdır. Yani aynı zamanda araştırma yapmakla meşgul olan bir bilim dalından söz ediyoruz demektir. Buna göre sosyal bilim araştırmacısı olan bir tarihçi, sosyal bilgiler alanında çalışan tarih öğretmenine okul programında kullanabileceği malzemeyi temin eder. Tarih öğretmenleri ise bu malzemeler aracılığı ile öğrencilerin geçmiş ile şimdi ve gelecek arasında bağ kurmalarına yardımcı olur. Tarih dersleri sadece geçmişte yaşanmış bazı olaylara odaklanmamalıdır. Öğrencilerin gündelik yaşamlarında ihtiyaç duydukları beceri, değer ve tutumları da önemsemelidir.

Bu modülde katılımcıların sosyal bilgiler ve tarih öğretimiyle ilgili kendi inançlarını sorgulayacaklar ve sosyal bilgiler ve tarihin farklı tanımlarını analiz edeceklerdir. Ardından çeşitli materyaller aracılığı ile günümüz dünyasında neden sosyal bilgiler ve tarih öğretmemiz gerektiğine dair argümanlar geliştireceklerdir.

UYGULAMA

Amaç

Bu ders sonunda katılımcılar sosyal bilgiler ve tarih öğretimine yönelik mevcut inançlarını sorgulayacaklar ve bu dersleri öğrencilere neden öğrettiğimiz hakkında somut açıklamalar yapabileceklerdir.

Öğrenme Çıktıları

Bu ders sonunda katılımcılar;

- Sosyal bilgiler ve tarih öğretimiyle ilgili olarak kendi inançlarının farkına varacaklardır.
- Sosyal bilgiler ve tarihin farklı tanımlarını analiz edeceklerdir.
- 21. yüzyılda sosyal bilgiler ve tarihin neden öğretilmesi gerektiğine dair argümanlar geliştireceklerdir.

Süre: 50 + 50 dk.

Materyaller

Bu etkinlik için herhangi bir materyale ihtiyaç yoktur.

Anahtar Soru

Neden sosyal bilgiler ve tarih öğretiyoruz?

İşleniş

1) Katılımcılardan 2-3 kişilik gruplar halinde çalışmalarını isteyerek "sosyal bilgiler" ve "tarih" kavramlarını tanımlamalarını isteyiniz. Gruplardan dönüt aldıktan sonra Bilgi Yaprığı-1A ve 1B'yi dağıtıp buradaki tanımları okuyarak bunlardan hangisinin sosyal bilgiler ve tarihin doğasını en iyi yansıttığını belirlemelerini isteyiniz.

Sınıf tartışması ile grupların düşüncelerini alınız. **(20 dk.)**

2) Gruplardan benimsedikleri tanımdan hareketle aşağıdaki soruyu cevaplandırmalarını isteyiniz:

- Öğrencilere neden sosyal bilgiler ve tarih öğretiyoruz?

Sınıf tartışması yoluyla dönüt alınız. **(12 dk.)**

2) Gruplara ÇY-1'i dağıtarak buradaki metni okumalarını isteyiniz. Metinde yer alan iki temel soru üzerinden bir sınıf münazarası gerçekleştirilecektir. Buna göre sınıfı ortadan ikiye bölerek bir tarafın burada ileri sürülen sorulara olumlu, diğer tarafın ise olumsuz cevap vermesini ve cevaplarını destekleyecek argümanlar geliştirmelerini isteyiniz. Sınıfa argüman ve karşı argümanları geliştirmeleri için yeteri kadar süre tanıyınız.

Münazara şeklindeki tartışmayı gerçekleştiriniz. Tartışmanın moderatörlüğünü yaparken tarafsızlığınızı koruyunuz. Ancak tartışmanın tıkandığı yerlerde gerektiğinde "şeytanın avukatlığını" yapınız. **(30 dk.)**

3) Münazara sırasında sosyal bilgiler ve tarihin öğrencilere gündelik hayatlarında işe yarayan ve bu bağlamda pedagojik kaygılar içeren dersler olduğuna yönelik argümanları doğru kabul

ettiğinizi sınıfa ilan ediniz. Alternatif olarak 2 numaralı etkinlikte tartişılan sorulara yönelik olumlu argümanlar geliştiren grubun haklı olduğunu ya da mnazarayı onların kazandığını belirtiniz.

Ardından münazara sırasında dile getirilmiş argümanların doğruluğu test edeceğimizi belirterek sınıftan bireysel olarak kendi ortaokul ya da lise yıllarını ve bu dönemde ders aldıkları sosyal bilgiler ve tarih öğretmenlerini düşünmelerini isteyiniz. Sınıfın görevi kendi ğretmenlerinin kaçının sosyal bilgiler ve tarih derslerini gündelik hayatta öğrencilerin işine yarayacak ve onlarda belirli beceri ve değerleri geliştirecek şekilde ders işlediklerini belirlemektir. **(15 dk.)**

Yorumların genel olamayacağını, neden-sonuç ilişkisi bağlamında somut uygulamalardan söz etmeleri gerektiğini hatırlatınız. Örneğin, kişi olarak kazandığım demokratik turumun geliştirilmesinde X tarih öğretmenimin derslerdeki şu uygulamaları: nemli katkı sağlamıştır. Burada ğretmenin kişiliğinden kaynaklı hususların ve buna bağlı olarak da ğretmeni sevip sevmemenin değil, teknik boyutta öğretmenin gerçekleştirdiği sınıf-içi ğretim faaliyetlerinin gündeme getirilmesi gerektiğini belirtiniz.

4) Katılımcılara günümüzde sosyal bilgiler ve tarih öğretiminin ne anlama geldiğini gösterebilmek için Y-2'yi gruplara dağıtarak okumalarını sağlayınız. Ardından aşağıdaki sorular bağlamında sınıf tartişması gerçekleştirerek dersi sonlandırınız. **(23 dk.)**

- Ders sürecinde kendi düşündükleri ile burada yazanlar arasında bir benzerlik var mı?
- Türkiye'deki uygulamalarla bu yaprakta belirtilen uygulamalar ne kadar örtüşüyor?
- Buradaki hususları kendi derslerimizde ne oranda gerçekleştirebiliyoruz?
- Eğer yeterli düzeyde değilsek, bu aşamada bireysel, zümre ve okul olarak neler yapabiliriz?

BİLGİ YAPRAĞI-1A. Sosyal Bilgiler Nedir?

"Sosyal Bilgiler, bireyin toplumsal var oluşunu gerçekleştirebilmesine yardımcı olması amacıyla; tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi ve hukuk gibi Sosyal Bilimleri ve vatandaşlık bilgisi konularını yansıtan; öğrenme alanlarının bir ünite ya da tema altında birleştirilmesini içeren; insanın sosyal ve fiziki çevresiyle etkileşiminin geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında incelendiği; toplu öğretim anlayışından hareketle oluşturulmuş bir ilköğretim dersidir."

Kaynak: (MEB, 2005, Talim Terbiye Kurulu komisyonu)

Sosyal Bilgilerin öncelikli amacı, karşılıklı olarak birbirine bağımlı bir dünyada, kültürel farklılıkları olab demokratik bir toplumun vatandaşları olarak kamu yararına bilgiye dayalı, mantıklı kararlar verebilme yeteneği geliştirmek için genç insanlara yardımcı olmaktır (A.B.D Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyi, 1993).

Kaynak: <http://docplayer.biz.tr/11655809-Sosyal-bilgilerin-temelleri.html>

Sosyal bilgiler, vatandaşlık becerilerini geliştirmek üzere insanî ve sosyal bilimlerden oluşmuş bir çalışma alanıdır (Barr, Bart ve Shermis, 1978).

Kaynak: <http://docplayer.biz.tr/11655809-Sosyal-bilgilerin-temelleri.html>

Sosyal Bilgiler, bütün çeşitlilikleriyle yeryüzüne bağlı olayları tanıtan, bunların oluş sebeplerini açıklayan, vatandaşlık hak ve ödevlerinin, sorumluluklarının neler olduğunu belirten, kısaca insan ve onun sosyal ve fiziki çevresiyle geçmişte, günümüzde ve gelecekteki etkileşimini ortaya koyan bilgilerdir.

Kaynak: <http://www.nedir.com/sosyal-bilgiler#ixzz4d6K2VoiC>

"Sosyal bilgilerin evrensel tanımı, sosyal bilimler ile felsefe ve din gibi diğer alanların, vatandaşlık eğitimi amacıyla bütünleştirilmesi (entegrasyon) şeklinde yapılmaktadır" (Barth ve Demirtaş, 1997).

Kaynak: https://www.researchgate.net/profile/Yusuf_Keskin3/publication/299895963

Sosyal Bilgiler eğitimsel amaçlar için sosyal bilimlerin sadeleştirilmiş biçimidir (Martorella, 1998).

Kaynak: <http://www.tojet.net/articles/v4i3/4321.pdf>

Sosyal Bilgiler; kültürel miras, geçmiş, bugün ve geleceğe ilişkin sosyal, politik, ekonomik yönleriyle insan etkinlikleri, sosyal problemler, eleştiriye yönelik düşünme, değer verme gibi konular üzerine odaklanmıştır (Michaelis ve Garcia, 1996).

Kaynak: <http://www.tojet.net/articles/v4i3/4321.pdf>

BİLGİ YAPRAĞI-1B. Tarih Nedir?

Tarih, faydası herkesi kapsayan bir ilimdir. Yaşanılan çağın olaylarıyla, eski çağın olaylarını karşılaştırıp sonuca varmak gerekir.	<i>Nâimâ</i>
Tarih, milletlerin tarlasıdır. Her toplum, geçmişte bu tarlaya ne ekmişse, gelecekte onu biçer.	<i>Voltaire</i>
Tarih bilmeyen diplomat, pusuladan anlamayan kaptana benzer; her ikisinin de karaya oturmak tehlikesi vardır.	<i>A. Cevdet Paşa</i>
Tarih; okuyana, kendi gözünün görme derecesine göre, yol gösteren bir kılavuzdur.	<i>J.J.Rousseau</i>
Tarih okuyanın aklı çoğalır.	<i>İmam Şâfî</i>
Tarih şuuru, sâdece geçmişin geçmişliğini bilmek değil; onun hâlde de var olduğunu anlamak demektir.	<i>T. S. Eliot</i>
Tarihinin sürekliliğini kaybeden bir millet, her şeyini kaybetmeye mahkûmdur. Hâfızası parça parça kopmuş bir akıl hastası gibi, geçmişiyile, hâtıralarıyla ve benliğini terki eden bütün varlık unsurlarıyla ilgisi kesilmiştir. Yabancı tesir ve müdâhalelere, yabancı korumaya hazır ve muhtaç bir hâlde, önce bağımsızlığını sonra da bütün millî şahsiyetini ve varlığını kaybeder.	<i>Peyâmi Safâ</i>
Tarih; geçmişte yapılmış, şu anda elimizde olan ve fakat istikbâli gösteren bir dürbündür. Geçmişin yıkıntıları, bugünün uyarılarıdır.	<i>George Bancroft</i>
Tarihini ve düşmanını bilmeyen millet, kolayca düşer, yok olur.	<i>Çin Sözü</i>

Kaynak: <http://www.tariharastirmalari.com/tarihleilgilisozler.html>

ÇALIŞMA YAPRAĞI-1. Neden Tarih Öğretiyoruz?

Aşağıda Hüseyin Köksal'ın Türkiye’de tarih eğitimi ile ilgili çalışmasından kısa bir alıntı mevcuttur. Metni okuduktan sonra aşağıda belirtilmiş olan görevi yapınız.

.... Çünkü insanlar öznesi tarih, devlet ya da resmi ideoloji gibi “mühim” kavramlar olan sorular sormakta ve cevap vermek adına yapılan politik spekülasyonların tarih öğretimini tartışmak anlamına geldiğini düşünmektedirler. Tarih öğretimi bir “politik sembol” olarak önem kazanarak esasında bir çözümsüzlüğe sürüklenmekte, üstelik bir “pedagojik süreç” olarak başarabilecekleri gözden kaçabilmektedir. Kim bilir, İtalo Calvino’nun (1994) dediği gibi konuyu ya da soruları biraz “hafifletmek” belki olası cevaplar için daha ilham verici olabilir. Örneğin, tarih öğretimine ilişkin olarak Türkiye’de sorulması gereken temel soruların aşağıdaki gibi sıralandığını düşünelim.

Okullardaki tarih derslerinde çocuklar ne yapıyorlar? Kızlar ne yapıyor erkekler ne yapıyorlar? Küçükler ne yapıyorlar, biraz daha büyükler ne yapıyorlar? Aslında ne yapmaları gerekir? Neden sıkılıyorlar? Dünya görüşü, etnik kökeni her ne olursa olsun öğretmenlerinin anlattıklarını –eğer anlatıyorsa- can kulağıyla dinliyorlar mı? Eğer seksen dakika boyunca dinliyorlarsa –ki çok zayıf bir ihtimaldir-, duyduklarının ne kadarını anlıyorlar? Eğer anlıyorlarsa, anladıklarının ne kadarı üzerinde düşünüyorlar ya da kabulleniyorlar? Dahası, kabullenseler ne kazanmış olurlar? Onlar için örneğin yüzme öğrenmek mi daha iyidir yoksa Dandanakan Savaşının tarihini mi? Farklı kaynaklardan edindikleri farklı tarih bilgileri okulda edindikleriyle çatışır mı “hangisi hangisini döver”? Neden? Ödev verilmediği sürece neden hiçbiri ders kitabının kapağını açmıyor? “Şuraya kadar sorumlusunuz” denilen yerden bir satır ilerisini neden hiçbiri okumuyor? Tarih derslerinden hep geçer not almış bir öğrenci, sırf bu yüzden daha demokrat, daha milliyetçi, daha laik, daha barışçı vb. oluyor mu gerçekten?

Kaynak: Köksal, H. (2010). Türkiye’de Tarih Öğretimi Tartışmaları ve Tarih Öğretiminde Kültür Okuryazarlığı. Kenan Çayır (der.) Eğitim, Çatışma ve Toplumsal Barış: Türkiye’den ve Dünyadan Örnekler. Tarih Vakfı Yayınları; İstanbul, s. 113-121.

Yazarın ortaya koyduğu şu iki soru hakkında bir sınıf münazarası gerçekleştirilecektir:

1. Günümüz öğrencilerin yüzme öğrenmesi mi daha iyidir yoksa Dandanakan Savaşının tarihini mi?
2. Tarih derslerinden hep geçer not almış bir öğrenci, sırf bu yüzden daha demokrat, daha milliyetçi, daha laik, daha barışçı vb. oluyor mu gerçekten?

ÇALIŞMA YAPRAĞI-2. Tarih Okuryazarlığı

Eğer amacımız tarih ve sosyal bilgileri ezberlenen birer alan olmaktan kurtarıp öğrencilerin gündelik yaşamının bir parçası haline getirerek onları tarih okuryazarı yapmak ise bu derslere yönelik yaklaşımımızı kökten değiştirmemiz gerekir. Köksal (2010) tarih öğretimine ilişkin temel kazanım ve becerilerin tarih okuryazarlığı adı altında toplanmaya başladığını belirterek bununla ne kast edildiğini Avustralya'dan verdiği örnekle somutlaştırmaktadır.

Aşağıdaki metni okuyarak soruyu cevaplandırınız.

Avustralya Eğitim Bakanlığı “Tarih Okuryazarlığı” ölçütleri başlığı altında aşağıdaki beceri ve kazanımları belirlemiştir. Tarih öğrenmek derken aslında nelerden söz edilmek istendiğini gösteren küçük bir örnek olması açısından ele alınabilir:

Geçmişin Olaylarının Bilgisi: Belli başlı tarih olaylarını bilmek, farklı olayları onları diğerlerinden farklı kılan önemli yönleri ile tanımak.

Geçmişin Hikâyelerinin Bilgisi: Zaman içindeki değişim ve sürekliliği ifade eden anlatıları kavrayabilmek.

Araştırma Becerileri: Kanıtların toplanması, sınıflanması ve analizi bilgisi.

Tarihsel Dil Bilgisi: Tarihsel dönemlerin belli başlı dil özelliklerini fark edebilmek ve bu dili kullanabilmek.

Tarihsel Kavramlar Bilgisi: Temel tarihsel kavramları analiz edebilmek.

Temel Bilişim Becerileri: Tarihsel bilginin edinilmesi, kullanım ve paylaşımı konularında bilişim teknolojilerinden yararlanabilmek.

Bağlantı Kurma Becerisi: Geçmiş ile kendisi ve bugünkü dünya arasında bir bağlantı kurabilme.

Çatışma ve Uzlaşma Bilgisi: Genel geçer kuralları anlama ve bunları tarihsel düzlemde tartışabilme becerisi.

Ürün ve Sunum Becerisi: Tarihsel çalışmaların anlamlı ve biçimsel bir ürüne dönüştürülmesi ve sunumu becerisi.

Kaynak: Köksal, H. (2010). Türkiye’de Tarih Öğretimi Tartışmaları ve Tarih Öğretiminde Kültür Okuryazarlığı. Kenan Çayır (der.) Eğitim, Çatışma ve Toplumsal Barış: Türkiye’den ve Dünyadan Örnekler. Tarih Vakfı Yayınları; İstanbul, s. 113-121.

1. Ülkemizdeki uygulamalarla yukarıda belirtilen hususlar ne kadar örtüşüyor?

3. MODÜL: FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİMİN KAVRAMSALLAŞTIRILMASI

Farklılaştırılmış öğretim aynı sınıfta yer alan farklı özelliklere sahip öğrencilerin ders sürecinde potansiyellerine bağlı olarak verimli bir öğrenme deneyimi yaşatmayı amaçlar. Yenilikçi Sosyal Bilgiler ve Tarih Dersleri, Teori ve Uygulama kitabında belirtildiği gibi araştırmalar farklılaştırılmış öğretimin genel olarak öğrenci performanslarını ve başarılarını artırdığını göstermektedir. Farklılaştırılmış öğretim en genel olarak bir öğretmenin, dersin içeriğini, etkinliklerini ya da öğrencilerden ders sonunda oluşturmaları istenen ürünü farklılaştırması yoluyla gerçekleştirilebilir.

Bir öğretmen, öğretmen merkezli bir etkinlik (genellikle anlatım ya da soru cevap şeklindedir) gerçekleştiriyorsa, verili bir zamanda ancak tek bir grubun ihtiyaçlarını göz önüne alarak ders işliyor demektir. Böylece diğer öğrencilerin zamanını ve emeklerini nispeten boşa harcıyordur. Öyleyse farklılaştırılmış öğretimi benimsemiş bir öğretmenin sık bir şekilde işbirlikçi öğretim stratejisini işe koşması beklenir. Başka bir ifade ile sınıf içinde daima farklı gruplama stratejileri kullanarak, etkinlikleri ve materyalleri farklılaştırarak ders işlemelidir.

Bu modül iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde katılımcıların yaptığımız seçimlerle aslında öğrencilerin uzun vadedeki başarılarını nasıl etkilediğimizi düşünmelerini sağlayacak bir etkinlik gerçekleştirilmektedir. İkinci bölümde ise katılımcılara farklılaştırılmış öğretimle ilgili kavramsal bilgilerin aktarılacağı sunum yer almaktadır. Sunuma csd.erciyes.edu.tr adresinden erişmeniz mümkündür.

UYGULAMA

Amaç

Bu modül sonunda katılımcılar farklılaştırılmış, beceri ve değer temelli öğretim ile hangi beceri ve değerlerin öğrencilere öğretilmesinin gerekli olduğunu kavrayacaklardır.

Öğrenme Çıktıları

Bu modül sonunda katılımcılar;

- Farklılaştırılmamış bir öğretimin öğrenciler açısından sonuçlarını fark edeceklerdir.
- Farklılaştırılmış, beceri ve değer temelli eğitimin teorik arka planını kavrayacaklardır.
- Sosyal bilgiler ve tarih derslerinde öğrencilere kazandırmaya çalıştığımız bilgilerin ne zaman kalıcı hale geleceğini kavrayacaklardır.

Süre: 50 + 50 + 50 dk.

Materyaller

Bu etkinlik için herhangi bir materyale ihtiyaç yoktur.

Anahtar soru

Farklılaştırılmış, beceri ve değer temelli öğretimin teorik temelleri nedir?

İşleniş

1) Modülün ilk aşamasında katılımcılara farklılaştırılmış öğretimin gerekliliğini fark ettirmek için Öğretmen Akademisi (ÖRAV) tarafından geliştirilmiş olan ancak buradaki amaçlara göre içeriği farklılaştırılarak uyarlanmış olan etkinlik gerçekleştirilecektir. **(50 dk.)**

2) Bu etkinlik için katılımcılardan gönüllü 7 kişi seçerek sınıfta uygun bir yerde yan yana dizilmelerini sağlayınız. Bu kişilerin önlerinde yürüyebilecekleri bir koridor/boşluğun olmasına dikkat ediniz. 7 adet boş kağıda aşağıdaki cümleleri yazarak her bir gönüllüye bir adet gelecek şekilde dağıınız:

- Annesi tarih öğretmeni olan ve kendisi tarihçi olmak isteyen bir öğrenci (öğretmen ilgisine ihtiyaç duymuyor).
- Futbol takımının kaptanı (uzun süre oturarak ders dinlemekten asla hoşlanmıyor, bireysel çalışmaları sevmiyor).
- Sınıfın en iyi resim yapan öğrencisi (dersi dinleyerek öğrenemiyor).
- Kaynaştırma öğrencisi (birçok derste arkadaşlarının gerisinde, öğretmenin özel ilgisine muhtaç).
- Matematiği çok iyi olan, tarihi/sosyali sevmeyen bir öğrenci.
- Sözel öğrenmeleri ve hafızası çok iyi bir öğrenci (öğretmenin ilgisine ihtiyaç duyuyor).
- Suriye uyruklu ve eğitimden uzunca bir süre uzak kalmış bir öğrenci.

Gönüllülerden kendilerine verilmiş olan kartı okumalarını ve orada yazanları kimseyle paylaşmadan kartın yazılı tarafını etkinlik süresince kendilerine dönük olarak göğüs hizalarında tutmalarını isteyiniz.

Gönüllüler birazdan sizin tarafından okunacak ifadeler doğrultusunda kendilerini kartta belirtilen özelliklere sahip öğrenci olarak düşünüp hareket edeceklerdir. Buna göre okuduğunuz ifadeye göre kişiler (hangi roldeyse) kendilerinin avantajlı olduğunu

düşünüyorsa bir adım ileri gideceklerdir. Eğer okunan ifade kendileri için bir dezavantaj oluşturuyor ya da etkisi olmuyorsa yerlerinde kalacaklardır.

Buna göre ÇY-1'de yer alan ifadeleri sırasıyla okuyup gönüllülerin hareket etmelerini bekleyiniz. İfadelerin okunması tamamlandıktan sonra gönüllü katılımcılardan oldukları yerde kalmalarını isteyiniz. Kimlerin nereye kadar ilerlediğini, kendileriyle diğer gönüllü katılımcılar arasındaki mesafeyi gözlemlemeleri sağladıktan sonra aşağıdaki soruları yöneltiniz:

- Bulduğunuz yer ile ilişkili olarak ne hissediyorsunuz?
- Bulduğunuz konumdan memnun musunuz?
- Diğerlerinin konumları hakkında ne hissediyorsunuz?

Gönüllülerden sorulara cevap aldıktan sonra, göğüs hizasında tuttıkları kâğıtları ters çevirerek hangi çocuğun rolünde olduklarını tüm sınıfa açıklamalarını isteyiniz. Bu grubu yerlerine aldıktan sonra sınıf tartışması ile aşağıdaki soruları ele alınız?

- Farklı çocuk rollerindeki gönüllülerin ilerlemelerine ya da geride kalmalarına neden olan faktörler nelerdi?
- Bu faktörlerin kaynakları neresiydi/kimdi?
- Bu öğrencilerin ilerlemelerine etki eden engelleri ortadan kaldırmak için neler yapılabilir?
- Bir öğretmen olarak farklılaştırılmış öğretimin önündeki engelleri ortadan kaldırmaya yönelik neler yapabiliriz?

Etkinliğin bitiminde eğitime her çocuğun eşit başlıyormuş gibi görünse de özellikle sınıf içi uygulamalar açısından öğrenmelerine ket vurulabildiği, eğitim anlayışımızın bazı öğrencilere avantaj sağladığı, ama diğerlerine ise dezavantaj sağladığı, bu durumun uzun vadede iki grup arasındaki farkın giderek açılmasına yol açtığı, oysa eğitim hakkının çocuklar için temel haklardan birisi olduğunu hatırlatınız. Bu bağlamda en büyük sorumluluğun öğretmen ve okullar üzerinde olduğuna vurgu yaparak etkinliği sonlandırınız.

3) Bilgi Yaprağı-1'de yer alan sunumu kullanarak ele alınan konuların kavramsal çerçeveleri hakkında katılımcıları bilgilendiriniz.

Bilgi Yaprağı-1'deki sunum 3 temel konuya değinmektedir. İlk aşamada bir öğretmenin neden sürekli bir gelişim içinde olması gerektiğine dair bilgiler içerirken, ikinci aşamada sosyal bilgiler ve tarih derslerindeki bilgilerin nasıl öğrenildiğinde daha kalıcı olacağına değinmektedir. Bu bağlamda Bloom'un taksonomisinden hareketle öğrenmenin farklı boyutları üzerinde de durulmaktadır. Üçüncü bölümde ise farklılaştırılmış öğretimin kavramsal çerçevesi katılımcılarla paylaşılacaktır.

Sunumda belirli aralıklarla katılımcılardan bazı etkinlikler yapmaları istenmektedir. Bu sayede sürece aktif katılımları sağlanmış olacaktır. **(100 dk.)**

ÇALIŞMA YAPRAĞI-1. Avantaj mı Dezavantaj mı?

- Öğretmen dersi anlatınca iyi anlıyorum.
- Duyduğum bir şeyi asla unutmam.
- Test sınavları öğrenci gelişimini ölçmek için idealdir.
- Görselin yer almadığı, metin ağırlıklı materyalleri okumayı severim.
- Bireysel çalışma gerektiren derslerde daha başarılıyım.
- Dersteki konuların gündelik hayatımla ilişkili olması önemli değil. Geçmişte yaşanmış olan olaylar ilgimi çekiyor.
- Öğretmen ilgi göstermese de öğrenebilirim.
- Konular sınıf arkadaşlarıma göre daha basit şekilde anlatılırsa anlayabiliyorum.
- Performans görevlerini gereksiz buluyorum. Tarih bilgiye dayalı bir derstir.
- Dersler ülke çapında yapılan sınavlarda potansiyel anlamda başarı elde edebilecek öğrencileri öncelemelidir.
- Derste ne tür etkinliklerin yapıldığı önemli değil. Önemli olan sınavlarda çıkacak soruların kapsanmasıdır.
- Sınıf ortalamasına göre işlenecek bir ders daima en iyisidir.

 Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Motivasyon Üçgeni (Luc Stevens)

Otonomi sahibi
Kendi kararlarını verebilirim

İlişki kurabilen
Diğerleriyle güvenli bir şekilde ilişkiye girebilirim

Yeterlilik sahibi
Evet, Yapabilirim!

 Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ÖĞRETMENLERİN DEĞİŞİMİ

Figür 2.1 UYUMLU UZMANLIĞIN BOYUTLARI

Schwartz, Bransford and Hammond and Sears in: Hammond, Bransford (ed), *Preparing Teachers for a Changing World* (2005) p49

 Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Neden farklılaştırılmış bir öğretim gerçekleştirilemiyor?

 Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Farklılaştırılmış öğretimin önündeki engeller

- Sınav sistemi
- Ders kitaplarına aşırı bağımlılık
- Sınıfların kalabalık oluşu / fiziki imkanlar
- Öğretmenlerin bu konuda yeterince eğitim almamış olması
- Öğretmenlerin mesleklerini aslında bizatihi kendi öğretmenlerinden öğrenmiş olmaları
- Öğretmenlerin inisiyatif alma, yenilikleri deneme konusunda isteksizlikleri
- ...

 Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Okulda bu engelleri nasıl aşabiliriz?

 Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Farklılaştırılmış Öğretimin Tanımı ve Tarihsel Gelişimi

- Eğitime tüm bireyleri dâhil etme yaklaşımı 1950'li yıllarda yeşermeye başlamıştır.
- Bu dönemde ortaya çıkan akımlar genel olarak ileri derecede engelli ve/veya özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler "özel" eğitim kurumlarında eğitim almaları yerine onları "normal" eğitim süreçlerine dâhil etme anlayışına dayanmaktaydı.

 Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Farklılaştırılmış Öğretimin Tanımı ve Tarihsel Gelişimi

- Bugünkü anlamda farklılaştırılmış eğitim, sosyal, kültürel, eğitimsel, yaşamsal aktivite ve fırsatlara tüm toplum üyeleri ile eşit düzeyde erişimde güçlük yaşayan bütün çocuklara yönelik yapılmaktadır.
- "Öğrenenlerin farklı gereksinimlerine, onların eğitime, kültüre ve topluma katılımını artırarak ve eğitim sisteminin içindeki ayrımcılığı azaltarak cevap verme süreci"dir. (UNESCO, 2005, sf. 13)

 Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Farklılaştırılmış Eğitimin Gereksesi

- **Eğitimsel gereksesi**, kapsayıcı okulların, bireysel çeşitliliklere cevap veren öğretim yöntemleri geliştirmesi ve bunun tüm öğrencilerin yararına olmasıdır.
- **Sosyal gereksesi**, kapsayıcı okulların, bu okullarda eğitim gören öğrenciler üzerinde olumlu bir tutum değişikliği meydana getirerek, daha adil ve kapsayıcı bir toplum için temel oluşturacak olmasıdır.
- **Ekonomik gereksesi** ise, tüm öğrencilere bir arada eğitim veren okulların, farklı öğrenci grupları için farklı okulların kurulduğu daha karmaşık bir eğitim sistemine göre daha az maliyetli olmasıdır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Öğrencileri Farklılaştıran Özellikler

- I. Ön bilgi (Hazır bulunuşluk)
- II. İlgi
- III. Öğrenme hızı
- IV. Bilişsel yetenekler
- V. Öğrenme stilleri
- VI. Sosyo-kültürel özellikler

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Ön bilgi (Hazır bulunuşluk)

- Yeni bir konuya başlandığında bazı öğrencilerin konuyu öğrenmek için hazır olduğu, bazılarının konuyu kısmen, bazılarının ise tamamen bilmediği gözlemlenir.
- Geleneksel sınıflarda öğrencilerin ön bilgileri göz ardı edilir ve öğrencilerin eşit seviyede olduğu varsayılarak öğretim tasarlanır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Ön bilgi (Hazır bulunuşluk)

- Geleneksel sınıflarda konu hakkında ön bilgisi olan öğrencilerin
 - daha fazla ve derinlemesine kazanım elde etme fırsatı elinden alınmış
 - potansiyelleri aşağıya çekilmiş
 - derse karşı algıları olumsuz yönde gelişmiş olur.
- konu hakkında yeterli ön bilgisi olmayan öğrencinin
 - öğrenmeye motivasyonu azalabilir
 - kendini başarısız olarak görebilir
 - derse karşı olumsuz tutumlar geliştirebilir

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

İlgi

- İlgi bireyin bir konuya, bir öğrenme yoluna veya ortaya konan ürüne yönelik hisleridir.
- Bazı öğrenciler
 - öğretmenden dinlemeyi
 - bazıları okuyarak öğrenmeyi
 - bazıları grupla çalışmayı
 - bazıları bireysel çalışmayı
 - bazıları yazılı sınavları
 - bazıları ise ödevleri sever.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Öğrenme hızı

- Öğrenciler bir konuyu öğrenmek için ihtiyaç duydukları zaman açısından farklılaşırlar.
- Bazı öğrenciler bir konuyu öğrenmek için fazla zaman ihtiyaç duyarken bazıları aynı konuyu çok daha kısa bir sürede öğrenebilir.
- Uzun zamana ihtiyaç duyanlar konuyu anlamak için çok sayıda örnek ve uygulamaya ihtiyaç duyarlar.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bilişsel yetenekler

- Çoklu zekâ kuramına göre bireylerin yetenekleri birbirinden çok farklıdır.
- Kişinin zekâ alanı onun neyi nasıl öğreneceğini ve öğrendiğini nasıl sergileyeceğini etkiler.
- Bu nedenle öğretmenin farklı zekâ alanlarına hitap edecek farklı öğretim strateji ve etkinlikleri ile farklı ölçme değerlendirme yaklaşımlarını kullanması gerekir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bilişsel yetenekler

ÇOKLU ZEKA KURAMI

 DOĞACI Varoluşsal	 SOSYAL Kişilerarası	 MANTIKSAL Matematisel	 GÖRSEL Mekansal
 İÇSEL Kişiy Dini	 BEDENSEL	 MÜZİKSEL Ritmik	 SÖZEL Dilsel

Kaynak: <http://www.uzmanogretiyor.com/wp-content/uploads/2015/11/Kg37L2.jpg>

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Öğrenme stilleri

- En yaygın olarak kullanılan sınıflamada üç tip öğrenme stili tarif edilir
 - Görsel
 - İşitsel
 - Dokunsal.

 Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Öğrenme stilleri - Görsel

- Bu bireyler genelde düzenli ve titizdir.
- Sistemli olarak çalışmayı severler.
- Görsel hafızaları oldukça güçlüdür, göreyek öğrendiklerini uzun süre unutmazlar.
- Bilgi ve kavramları sembol ve resimlere dönüştürmeleri anlamalarını ve bellekte tutmalarını kolaylaştırır.

 Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Öğrenme stilleri - İşitsel

- İşitsel şekilde öğrenebilen bireyler dinlemeyi, sohbet etmeyi ve birlikte çalışmayı severler.
- Bu öğrenme stiline sahip öğrenciler daha çok konuşarak, tartışarak öğrenirler.
- Dinleme becerileri de yüksek olduğundan, okumaktansa öğretmeni dinleyerek öğrenmeyi tercih ederler.

 Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Öğrenme stilleri - Dokunsal

- Dokunsal olarak öğrenebilen bireyler hareketlidirler. Genelde sınıfta yerlerinde duramaz, uygun işlere yönlendirilmezlerse sınıfta problem çıkarabilirler.
- Bu tür bireyler için öğretmen anlatımı ya da dersi görsellerle zenginleştirmek etkili olmaz.
- Bu öğrencilerin etkin olarak öğrenebilmeleri için mutlaka yaparak yaşayarak öğretim yaklaşımlarının uygulanması gerekir.

 This Project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey

Öğretimi Farklılaştırma

- Bir sınıftaki öğrenciler arasında farklılıklar bulunmaktadır.
- Öğrenciler birbirlerinden ön bilgileri, öğrenme hızları, bilişsel yetenekleri, öğrenme stilleri ve sosyo-ekonomik özellikleri gibi özellikleri açısından farklılaşmaktadır.

 This Project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey

Öğretimi Farklılaştırma

Öğretmen

İçerik Süreç Ürün

↓

gibi müfredat öğeleri-de, öğrencilerin

Hazırbulmuşluk İlgi Öğrenme Profili

↓

özelliklerini dikkate alarak farklılaştırma yapabilir.

 This Project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey

Süreç

Öğrenme-öğretme etkinliklerini içerir.

 This Project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey

Süreci Nasıl Farklılaştırabiliriz?

- Etkinlikleri farklılaştırarak
- Gruplama stratejisi ile
- Hızı farklılaştırarak
- Desteği farklılaştırarak
- Materyali farklılaştırarak

 This Project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey

İçeriği Nasıl Farklılaştırabiliriz?

İçerik bir alanla ilgili gerçekleri, kavramları, genellemeleri ve prensipleri, tutumları, becerileri ve materyalleri içerir.

This Project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey

İçeriği Nasıl Farklılaştırabiliriz?

- Kaynakları farklılaştırma
- Bloom'un taksonomisine göre konuyu zorluk derecesine göre farklılaştırma

This Project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey

İçeriği Nasıl Farklılaştırabiliriz?

- Farklı seviye okuma materyalleri
- Kavram haritaları
- Posterler
- Videolar
- Uygulama ve örneklerin farklı kültürlerden seçilmesi

This Project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey

İçeriği Nasıl Farklılaştırabiliriz?

Öğrencilerin ilgileri farklı ise içeriğin öğretilmesinde örnekleri öğrenci ilgilerine göre seçme veya öğrencinin konu hakkında ilgisini çekecek ek materyal kullanma yoluna gidilebilir.

This Project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey

Ürünü Nasıl Farklılaştırabiliriz?

- Ürün öğrencinin yaptığı çalışmalar sonunda öğrendiklerinin, anladıklarının veya kazandığı becerilerin göstergeleridir.
- Ürün somut (rapor, broşür, model), sözel (diyalog, sunum) veya eylem (rol yapma, drama) olabilir.

This Project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey

Ürünü Nasıl Farklılaştırabiliriz?

- İlgileri farklı ise, öğrencilerden öğrendiklerini ve yapabildiklerini farklı yollarla sergilemesi istenir,
- Ürünlerini paylaşırken farklı araçlardan yararlanmalarına izin verilir.

4. MODÜL: FARKLILAŞTIRILMIŞ SOSYAL BİLGİLER VE TARİH DERSLERİ

Proje kapsamında gerçekleştirilen araştırmada sosyal bilgiler ve tarih öğretmenleri çoğunlukla derslerini "ortalama" dikkate alarak ve anlatım yöntemiyle işlediklerini belirtmişlerdir. Ortalamanın dikkate alınması hem alt hem de üst düzey öğrenciler açısından bir dezavantaj olacaktır. Anlatım yönteminin ağırlıklı olarak kullanılması ise eğitim alanında yapılmış hemen tüm araştırmaların belirttiği bir durum olan bireysel farklılıkları göz ardı etmek anlamına gelecektir. Öyleyse yetenekleri, ilgileri, önceki öğrenme deneyimleri ve sosyo-ekonomik özellikleri farklı olan öğrencilerden oluşmuş olan sınıflarımızda tüm öğrenciler için etkin bir öğrenme deneyimi ancak farklılaştırılmış bir öğretim anlayışı ile mümkün olacaktır.

Bu modülde katılımcılar sosyal bilgiler ve tarih derslerinde farklılaştırılmış bir dersin nasıl olduğunu bizzat böyle bir dersi kendileri öğrenmiş gibi işleyerek kavrayacaklardır. Bu etkinlikte ele alınan konu hem sosyal bilgiler hem de tarih derslerinde işlenebileceği için seçilmiştir. Alternatif olarak proje kapsamında geliştirilmiş olan "Yenilikçi Sosyal Bilgiler ve Tarih Eğitimi, Teori ve Uygulama" kitabından seçtiğiniz herhangi bir etkinliği de kullanabilirsiniz. Bu kitaba projenin websitesinden ücretsiz olarak erişebilirsiniz. Ders sürecinde katılımcıların kendilerini ortaokul/lise öğrencisi olarak düşünmelerini çünkü bunun bir örnek uygulama olduğunu belirtiniz.

Bu ders sürecinde katılımcılar ayrıca eleştirel düşünme, girişimcilik, olaylara çoklu bakış açısıyla bakma, tablo ve grafik yorumlama, değişim ve sürekliliği algılama ve yaratıcı düşünme becerileri ile çağdaşlık, ilerleme, yenilikçilik değerlerini geliştirmeye yönelik etkinlikler gerçekleştireceklerdir. Dersin sonundaki genel değerlendirme sırasında dersin bu boyutlarına da dikkat çekiniz.

UYGULAMA

Bu uygulamada katılımcılar Sanayi İnkılabı'nın Osmanlı Devletini nasıl etkilediğine dair geliştirilmiş bir etkinlik üzerinden derste farklılaştırmanın nasıl sağlanabileceğini bizatihi yaşayarak anlayacaklardır. Modül açıklamasında kısaca değinildiği gibi bir ders sürecinde genellikle bir ya da bir kaç farklılaştırma stratejisinin işe koşulması yeterli olacakken bu derste katılımcıların farklı uygulamaları test edebilmeleri için birçok farklılaştırma stratejisi kullanılmıştır. Genel değerlendirme sırasında bu durumla ilgili olarak katılımcıları bilgilendiriniz.

Amaç

Bu etkinlikte katılımcılar bir dersin nasıl ve hangi farklı yöntemlerle farklılaştırılacağı kavrayacaklardır.

Öğrenme Çıktıları

- Katılımcılar bir derste kullanılabilecek farklılaştırma stratejilerini kavrayacaklardır.
- Bir sosyal bilgiler ve tarih dersinin aktif öğrenmeye dayalı bir şekilde nasıl işlenebileceğini kavrayacaklardır.
- Katılımcılar tarihsel bir içeriği öğrencilere yaratıcı bir şekilde nasıl aktarabilecekleri hakkında fikirler edineceklerdir.

Süre: 50 + 50 + 50 dakika

Materyaller

Çalışma yaprakları grup sayısınca çoğaltılacaktır.

Anahtar Soru

Derslerimi nasıl farklılaştırabilirim?

İşleniş

1) Katılımcılara aşağıda soruyu yöneltiniz:

- Türkiye'deki en yaygın otomobil markaları nelerdir?

Katılımcıların verdikleri cevapları tahtaya yazınız. Daha sonra bunlar arasında hiç Türk menşesine sahip bir araç olup olmadığını sorgulatarak bu durumun sebeplerinin neler olabileceği üzerine kısa bir sınıf tartışması gerçekleştiriniz. **(5 dk.)**

2) Anahtar soruyu paylaşarak dersin amaçları hakkında katılımcıları bilgilendiriniz. **(2 dk.)**

3) Katılımcıları 3-4'er kişilik homojen gruplara ayırıp ÇY-1'i dağıtınız. ÇY-1 geleneksel Osmanlı sanayinin Sanayi İnkılabı'ndan nasıl etkilendiğini gösteren somut örnekler içermektedir. Tüm gruplardan buradaki durumları okuyup sebeplerini belirlemelerini isteyiniz. Ancak bu etkinlik için verilen süre zarfında nispeten düşük düzeydeki grupların tüm çalışmayı bitirmesi imkânsızdır. Bu sebepten etkinlik sırasında düşük seviyeli gruplara ek açıklamalar yaparak ve ipuçları vererek destek olunuz. *(Bu aşamada iki tür farklılaştırma stratejisi işe koşulmuştur. İlki öğrencileri homojen gruplara ayırmak, ikincisi ise geri kalan gruplara destek olmak)* **(10 dk.)**

4) ÇY-2'yi gruplara dağıtınız. ÇY-2, ÇY-1'de verilen durumların sebeplerini açıklamaktadır. Gruplardan ÇY-1'de verilen her bir duruma ait sebepleri bulmalarını ve kendilerinin yazdıkları sebeplerle karşılaştırmalarını isteyiniz. Bu etkinlik için ayrılan sürede nispeten düşük düzeydeki öğrencilerin ilk üç duruma dair sebepleri tespit etmeleri yeterli olacaktır. *(Farklılaştırılmış sınıflarda tüm öğrencilerden kendi potansiyellerine göre bir şeyleri başarmaları beklenir. Değerlendirme de bu esasa göre yapılır. Bu sebepten sınıftan herkesten her etkinliği aynı yetkinlikte yapmaları beklenmemelidir.) (7 dk.)*

5) Bu aşamada katılımcılara bu gelişmelerin temel sebebinin Sanayi İnkılâbı olduğu düşüncesini belirttikten sonra şu açıklamayı yapınız: **(2 dk.)**

“Sanayi İnkılâbı üretimde hayvan ve insan gücünden makine gücüne geçişi ifade etmektedir. Buhar gücünden makine yapımı İngiltere’de başladı. Bu sayede fabrikalarda seri üretime geçilerek ürünler daha kısa zamanda ve daha kaliteli olarak üretilmeye başlandı.”

6) ÇY-3'ü gruplara dağıtarak buradaki etkinlikleri yaptırınız. Bu çalışma yaprağı Osmanlı Devleti’nde dokuma ve iplik imalatının önemli şekilde düşmesine koşut olarak, ithalatının arttığını fark ettirmek amacıyla tasarlanmıştır. Bu çalışma yaprağı için ayrılan sürede üst düzeydeki öğrenciler ilk iki etkinliği daha hızlı yapacaklarından onlar için ilave olarak ÇY-4'ü dağıtarak buraki grafik çalışmasını yapmalarını isteyiniz. *(Bu aşamada içerik farklılaştırılmasına gidilmiştir. İlk etkinliği erken bitiren gruplara/öğrencilere ek etkinlik dağıtılarak ders zamanının onlar için daha verimli geçmesi sağlanmıştır.) (8 dk.)*

7) ÇY-5'i gruplara dağıtınız ve burada yer alan etkinliği yapmalarını isteyiniz. Etkinlik sırasında sınıf içinde dolaşarak tüm grupların bu etkinliği yapıp yamadıklarından emin olunuz. Sıralama yapmakta zorlanan gruplardan sebepleri “daha önemli” ve “önemsiz” olmak üzere iki gruba ayırmalarını isteyebilirsiniz. *(Alt düzey öğrencilerden oluşan gruplardan bazıları muhtemelen önem derecesine koymakta güçlük yaşayacaklardır. Bu gruplardan daha basit bir şekilde çalışma yaprağında verilmiş gelişmeleri önemli ve önemsiz diye ayırt etmelerini isteyerek, etkinliği farklılaştırmış oluyoruz.)*

Gruplar bu çalışma yaprağını bitirdikten sonra sınıf tartışması ile sıralamaya karar veriniz. **(12 dk.)**

8) Sınıfı yeniden heterojen gruplara ayırarak aşağıdaki soruyu yöneltiniz. Cevaben en az iki maddeden oluşan öneri paketi hazırlamalarını isteyiniz.

- “Siz o dönemde padişah olsanız nasıl bir tedbir alırdınız?”

Ardından sınıf tartışması yoluyla tahtaya ortak bir liste oluşturunuz. **(12 dk.)**

9) ÇY-6'yı dağıtınız. Bu çalışma yaprağı Osmanlı Devleti tarafından alınmış tedbirleri özetlemektedir. Gruplardan Osmanlılar tarafından alınmış tedbirler ile kendi önerilerini karşılaştırmalarını ve bu çalışma yaprağında yer alan diğer etkinliği yapmalarını isteyiniz. Bu aşamada katılımcılarla aşağıda verilen ek bilgileri paylaşabilirsiniz. *(Tek bir öğretmen tüm öğrencilere yetmeyeceği için, heterojen grup oluşturmak suretiyle alt ve üst düzey öğrencilerin bebaber çalışmasını sağlamış oluyoruz. Yapılandırmacı öğrenme teorisine göre bir konuyu daha iyi bilen herhangi bir kişi (arkadaş, veli, komşu vb.), o konuyu daha az bilen kişiye öğretebilir. Bu süreç üst düzey öğrenciler için de önemli bir öğrenme deneyimi oluşturmaktadır. Çünkü insanlar en iyi başkalarına anlattıkları zaman öğrenirler.) (12 dk.)*

“İslahı Sanayi Komisyonu’nun gayretleriyle esnafı (loncaları) Batı mallarının istilasından korumak için, şirketle[şerek] üretim kooperatifleri kurulmuştur. Bu çerçevede yedi şirket kurulmuş, bunlara rekabet edebilmeleri için ayrıcalık, dışarıdan alacakları alet ve edevat için gümrük muafiyeti, diğer bazı vergilerden muafiyet tanınmıştır. Açılan büyük sergilerle yerli malı kullanımı özendirilmeye çalışılmış, ithal mallara uygulanan gümrük vergileri %5’ten % 8’e çıkarılmıştır. İlerleyen yıllarda teknoloji, teknik eleman tedariki ile bazı fabrikalar kurulmuşsa da bu tedbirler yerli sanayii canlandırmak için yeterli olmamış, ülke Batı mallarının istilasından kurtulamamıştır.”

10) ÇY-7’deki bulmacayı bütün gruplara dağıtarak çözmelerini isteyiniz. Bulmacayı erken bitirenlerden “Günümüzde yabancı malların ithalini en alt düzeye düşürmek ve yerli sanayii geliştirmek için neler yapılabilir?” sorusuna yönelik bir slogan yahut kısa bir şiir yazmalarını isteyiniz. **(10 dk.)**

Katılımcılardan bulmacanın cevaplarını ve yazdıkları şiir/sloganları paylaşmalarını isteyiniz. Bulmacanın doğru cevapları: 1) Balta Limanı, 2) İngiltere, 3) Lonca, 4) Kapitülasyon, 5) Sanayi İnkılâbı, 6) Pamuk

11) Ders sonunda genel bir değerlendirme ile burada işe koşulan farklılaştırma stratejilerinin ne kadar uygulanabilir olduğu, pratikte ne tür sorunlarla karşılaşılacağı üzerinde durunuz.

ÇALIŞMA YAPRAĞI-1. Osmanlı Devleti Sanayi İnkılâbı'ndan Nasıl Etkilendi? -I

Aşağıda Osmanlı Devleti'ndeki sanayi ile ilgili gelişmelere dair bazı örnekler verilmiştir. Her birinin sebeplerinin neler olabileceğini aranızda tartışarak yazınız.

Sıra No	Durum	Sebebi ne olabilir?
1	“Osmanlı İmparatorluğu’nda Teselya’daki Ambelakya şehri... büyük miktarda kırmızı iplik ihraç ettiğinden refah içinde yaşamıştı. 1800’de 300 ton iplik satıyorlardı. Fakat yirmi sene sonra şehir tamamen terk edilmişti.”	
2	“Ankara’da 1.000 ile 2.000 arasında tezgâha sahip olan tiftik dokumacıları vardı. /.../1850’de imparatorlukta artık tiftik dokuyan kalmamıştı.”	
3	“Bir zamanlar Kayseri’de imalat, fabrikadan ziyade dışarıda evlerde yapılıyordu ve bu usul çok başarılıydı. (Tüccarlar) rekabet etmeye çalıştılsa da 1860’da yenildiler. Bu on senelik müddette Kayseri’nin dışarıya iş vermekteki hâkimiyeti sona erdi.”	
4	“1810’ların sonuna doğru Bursa’da, kadın bluzlarından kadifeye varıncaya kadar, yılda 100.000 parça ipekli kumaş dokunuyordu.”; “İpekli kumaş üretiminin miktarı 1840’larda 20.000 parçaya düşmüştü ve bunun hemen hepsi dâhilde tüketiliyordu. Bundan sonraki on sene zarfında üretim 12.000-15.000 parçaya düştü.”	
5	“Arapkir’de...dokuma sanayi 1820’lerde ve 1830’ların başında gelişti ve yüzyılın sonuna kadar gelişmeye devam etti.... [Daha] evvel Arapkir önemli bir sanayi merkezi değildi. Şöhret kazanması birçok sebeplerden önemlidir.”	
6	Hükümet İzmir’deki debbağ (derici) loncasına, kasap loncalarından belirlenen fiyat üzerinden deri alınmasını yasakladığını belirtti. Dericiler, pazardaki fiyatlar ne ise onu ödeyecekler, kasaplar da istediklerine satabileceklerdi. Hükümet, İstanbul’daki dericilere de aynı şeyi bildirdi. Bunlar da postları İstanbul’daki dericiler loncasından alma hakkını kaybettiler.	

Kaynaklar: Osmanlı İmparatorluğunun Ekonomik ve Sosyal Tarihi, ed:Halil İnalçık, Donald Quataert, cilt: 2, D. Quataert, İstanbul, 2006; Ömer Celal Sarc, “Tanzimat ve Sanayimiz”, Tanzimat I, İstanbul, 1999.

ÇALIŞMA YAPRAĞI-2. Osmanlı Devleti Sanayi İnkılâbı'ndan Nasıl Etkilendi? -II

Çalışma Yaprağı-1'deki durumların sebepleri aşağıdaki tabloda verilmiştir. Bu metinlerde Osmanlı Devleti'nin sanayileşmeden nasıl etkilendiğine dair sebep belirten cümle ya da kelimelerin altını çiziniz.

Sıra No	Sebepler
1	"...Teselya'daki Ambelakya şehrin[de]...1800'de 300 ton iplik satıyorlardı. Fakat yirmi sene sonra şehir tamamen terk edilmişti..." Şehrin sanayiini İngiltere'den ithal edilen pamuk ipliği çökertmişti.
2	"Ankara'da 1.000 ile 2.000 arasında tezgâha sahip olan tiftik dokumacıları da çöken loncalara iyi bir örnektir. Avrupalı tüccarlar gittikçe artan bir miktarda ham tiftiği ihraç etmek için satın aldılar. Aynı zamanda Avrupa'nın makine ile dokunan tiftik mensucatı fiyatların düşmesine sebep oldu. 1850'de imparatorlukta artık tiftik dokuyan kalmamıştı."
3	"Bir zamanlar Kayseri'de imalat fabrikadan ziyade dışarıda evlerde yapılıyordu ve bu usul çok başarılıydı. Fakat pamuk ipliği ve pamuklu kumaş ithali bu sistemi harap etti. [Tüccarlar] İngiliz mamullerinin devamlı surette düşen fiyatlarına karşı rekabet etmeye çalıştılsa da 1860'da yenildiler. Bu on senelik müddette Kayseri'nin dışarıya iş vermekteki hâkimiyeti sona erdi."
4	"Avrupa mensucatçıları tabii boya maddelerinin fiyatlarını yükselterek Bursa'daki ipekli kumaş mensucatçıları tehlikeye düşürdüler. 1830'larda 5 sene içinde boya maddelerinin fiyatları %100 arttı. /.../1810'ların sonuna doğru Bursa, kadın bluzlarından kadifeye varıncaya kadar, yılda 100.000 parça ipekli kumaş dokunuyordu." 1020. "İpekli kumaş üretiminin miktarı 1840'larda 20.000 parçaya düşmüştü ve bunun hemen hepsi dâhilde tüketiliyordu. Bundan sonraki on sene zarfında üretim 12.000-15.000 parçaya düştü."
5	"İngiliz ipliklerinin ithali Malatya'nın yakınındaki Arapkir'de pamuklu kumaş dokuma sanayiini yarattı. Bu şehirde dokuma sanayi 1820'lerde ve 1830'ların başında gelişti ve yüzyılın sonuna kadar gelişmeye devam etti." İngiliz ipliğini kullanmaya başlamadan evvel Arapkir önemli bir sanayi merkezi değildi. Şöhret kazanması birçok sebeplerden önemlidir."
6	Hükümet İzmir'deki debbağ (derici) loncasına Tanzimat Hatt-ı Hümayunu'nun kasap loncalarından tespit edilmiş fiyatla deri alabilmesini yasakladığını belirtti. Dericiler pazardaki fiyatlar ne ise onu ödeyecekler, kasaplar da istediklerine satabileceklerdi. Hükümet İstanbul'daki dericilere de aynı şeyi bildirdi. Bunlar da postları İstanbul'daki post loncasından almak hakkını kaybettiler. Tanzimat'a karşı gelinmezdi, ticaret herkese açıldı.

Kaynaklar: Osmanlı İmparatorluğunun Ekonomik ve Sosyal Tarihi, ed:Halil İnalcık, Donald Quataert, cilt: 2, D. Quataert, İstanbul, 2006; Ömer Celal Sarc, "Tanzimat ve Sanayimiz", Tanzimat I, İstanbul, 1999.

ÇALIŞMA YAPRAĞI-3. Osmanlı Devleti'nin İngiltere'den İthalatı

Aşağıda Osmanlı Devleti'nin İngiltere'den satın aldığı pamuklu dokuma ürünlerine ödediği paranın yıllara göre değişimi gösterilmektedir. Tabloyu inceledikten sonra aşağıdaki etkinliği yapınız.

Yıl	Tutar (İngiliz Lirası)
1828	10.834
1829	39.920
1830	95.355
1831	105.615

Kaynak: Sarc, *Tanzimat I*, s.425.

1. 1831'de Osmanlı gazetesi *Takvim-i Vekayi*'de çalışan bir gazeteci olduğunuzu düşününüz. Yukarıdaki tabloyu gazete haberi olarak yayınlayacaksınız. Bu habere nasıl bir başlık verirdiniz?

Takvim-i Vekayi

2. 1831'de İngiliz gazetesi *The Times*'da çalışan bir gazeteci olduğunuzu düşününüz. Yukarıdaki tabloyu gazete haberi olarak yayınlayacaksınız. Bu habere nasıl bir başlık verirdiniz?

The Times

ÇALIŞMA YAPRAĞI-4. Grafik Oluşturma

Çalışma Yaprağı-3'teki tablodaki değişimi grafik olarak ifade ediniz.

ÇALIŞMA YAPRAĞI 5. Avrupa Mallarının Yerli Sanayiye Olumsuz Etkilemesine Yol Açan Gelişmeler

Osmanlı Devleti Avrupa ile rekabet edemeyerek ekonomisi bozulmuştu. Aşağıda buna yol açan çeşitli sebepler verilmiştir. Bunları önem derecesine göre sıralayınız.

..... II. Mahmut döneminden itibaren Avrupa tarzı giyim kuşamın yaygınlaşması ve Avrupa kumaşlarına olan talebin artması

..... İngiltere'nin Kapitülasyonlarla düşük gümrük vergisi ödeme ayrıcalığının bulunması

..... 16 Ağustos 1838 tarihinde İngiltere ile imzalanan Balta Limanı Antlaşması ile ihracattan %12, ithalattan %5 vergi alınması

..... İngiltere dışındaki diğer birçok Avrupa ülkesine de benzer ayrıcalıkların verilmesi

..... Osmanlı'daki üreticilerin geleneksel yöntemlerle insan gücüne dayalı üretim yapması

..... İngiltere'nin Sanayi İnkılabını gerçekleştirerek fabrika üretimine geçmesi böylece hem kaliteli hem de hem ucuza mal üretmesi

ÇALIŞMA YAPRAĞI-6. Osmanlı Yerli Sanayiye Canlandırmak için Neler Yaptı?

Osmanlı'nın yerli sanayiye geliştirmek için aldığı tedbirleri okuyarak aşağıdaki etkinlikleri yapınız.

Yerli üretimi olumsuz etkileyen bu gelişmeleri durdurmak, yerli sanayinin gelişmesi ve korunmasını sağlamak için Abdülaziz'in tahta geçmesine kadar (1861) herhangi bir girişimde bulunulmamıştır. Sultan Abdülaziz döneminde Islah-ı Sanayi (Sanayiye İyileştirme) Komisyonu kurulmuş ve şu dört tedbire başvurmuştur:

- 1) Gümrük vergilerinin artırılması
- 2) Sergiler (fuarlar) açılması
- 3) İstanbul ve vilayetlerde sanayi okullarının açılması
- 4) Şirketlerin kurulması (Sarc, Tanzimat I, s.430)

1. Osmanlı Devleti'nin aldığı tedbirleri, sınıfça belirlediğiniz önerilerle karşılaştırınız.

2. Aşağıdaki tabloda yer alan soruları cevaplayınız.

Alınan Tedbirler	Amacı ne olabilir?	Amaca ulaşılabilir mi?
1) Gümrük vergilerinin artırılması		
2) Sergiler açılması		
3) İstanbul ve vilayetlerde sanayi okullarının açılması		
4) Şirketlerin kurulması (Sarc, Tanzimat I, s.430)		

5. MODÜL. SOSYAL BİLGİLER VE TARİH DERSLERİNDE BECERİ ÖĞRETİMİ

2015 yılı OECD Evrensel Beceriler Raporunda (*Universal Basic Skills: What Countries Stand to Gain*) dünya çapında öğrencilerin okula erişimi konusunda önemli bir gelişmenin kaydedildiği ancak okullaşmanın gelişmekte olan ülkelerin ekonomik ve sosyal kalkınmasına umulan etkiyi yapmadığı belirtilmektedir. Adı geçen raporda, kalkınma için eğitime erişimin yeterli bir amaç olmadığı ve asıl bakılması gereken hususun okullarda verilen eğitimin kalitesi/içeriği olduğunu vurgulamaktadır. Bu bağlamda en temel eksiklik olarak öğrencilerin okulları temel bazı becerilerden yoksun olarak terk etmeleri gösterilmektedir. Rapor dünya ülkelerinin kalkınabilmek için okullarda öğrencilere doğru becerileri kazandırmayı gündemlerinin ilk sıralarına almaları gerektiğini belirtmektedir. Raporda diğer OECD ülkeleri ile kıyaslandığında Türkiye'nin beceri eğitimi açısından kötü bir performans gösterdiği görülmektedir.

Yukarıda dile getirilen ihtiyaçla ilgili olarak Türkiye'de 2000'li yıllarda somut adımlar atılmıştır. Bu yıllarda değişen sosyal bilgiler ve tarih öğretim programları öğretmenlerden öğrencilere sadece bilgi değil aynı zamanda beceri ve değerler de kazandırmalarını beklemektedir. Bu kapsamda programlarda tüm derslerle ortak olan becerilerin yanı sıra her derse özgü beceriler de tanımlanmıştır. Tüm derslerde ortak olan beceriler şu şekildedir: Yaratıcı düşünme becerisi, araştırma becerisi, problem çözme becerisi, eleştirel düşünme becerisi, girişimcilik, iletişim becerisi, bilgi teknolojileri kullanma becerisi, Türkçe'yi doğru ve etkili kullanma becerisi ve empati becerisi. Sosyal bilgiler ve tarih dersleri kapsamındaki beceriler ise şu şekildedir:

<i>Sosyal Bilgiler;</i>	<i>Tarih;</i>
<ul style="list-style-type: none">• Değişim ve sürekliliği algılama becerisi• Mekanı algılama becerisi• Zaman ve kronolojiyi algılama becerisi• Sosyal katılım becerisi	<ul style="list-style-type: none">• Tarihsel kavrama becerisi• Tarihsel analiz ve sorgulama becerisi• Zaman ve kronolojiyi algılama becerisi• Değişim ve sürekliliği algılama becerisi

Bu modül iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde katılımcılara dersler kapsamında hem içeriğin (konu alan bilgisinin) hem de becerilerin nasıl kazandırılabileceğini örnek uygulamalar aracılığı ile gösterilmektedir. Daha önce belirtildiği gibi, insanlara nasıl yapacaklarını anlatmak yerine bizzat nasıl yapıldığını göstermek öğrenme açısından çok daha etkilidir. Bu kapsamda bu modülde hem tarih hem de sosyal bilgiler derslerinde kullanılacak bir örnek uygulamaya yer verilmiştir. Bununla birlikte daha doğrudan sosyal bilgilerle ilişkili bir etkinlik kullanmak isterseniz, proje kapsamında geliştirilmiş olan "Yenilikçi Sosyal Bilgiler ve Tarih Eğitimi, Teori ve Uygulama" kitabındaki seçtiğiniz herhangi bir etkinliği kullanabilirsiniz. Bu kitaba proje websitesinden ücretsiz olarak erişebilirsiniz.

Modülün ikinci bölümünde katılımcılara sosyal bilgiler ve tarih derslerindeki bazı beceriler sunum aracılığı ile aktarılacak ve onlardan küçük gruplar halinde her bir becerinin nasıl kazandırılacağına yönelik etkinlikler tasarlamaları istenecektir.

A. UYGULAMA

Tarih derslerinde öğrencilerin gündelik hayatlarında işe yarayacak kazanımlar elde etmelerinin en önemli araçlarından birisi de derste onlara tarihsel düşünme becerilerini kazandırmaktır. Bu becerilere sahip olarak mezun olan öğrenciler yetişkin hayatlarında gündemlerinde olan olaylarla ilişkili olarak tarihi etkin şekilde kullanabileceklerdir. Buna göre tarihsel kavrama geçmişin ezberlenmesinden ziyade onun anlaşılır hale getirilmesini içerir.

Bu derste öğrencilerin tarihsel düşünme becerilerini geliştirmeye yönelik olarak çeşitli etkinlikler gerçekleştirilecektir. Özellikle “tarihsel sorgulama” ve “tarihsel önemi fark edebilme” becerisine odaklanılacaktır. Bu bağlamda öğrenciler tarihsel sorgulamalarında bir olayı, kişiyi vb. hangi özelliklerinin önemli kıldığını ayırt etme becerilerini geliştireceklerdir.

Amaç

Bu etkinlikte katılımcılar belirli bir konu çerçevesinde öğrencilere becerileri nasıl kazandıracaklarını kavrayacaklardır.

Öğrenme Çıktıları

- Katılımcılar tarihsel analiz ve sorgulama becerilerinin bir ders kapsamında konu ile birlikte nasıl ele alınabileceğini kavrayacaklardır.
- Katılımcılar tarihsel önemi fark edebilme becerisinin öğrencilere bir ders kapsamında nasıl kazandırabileceklerini kavrayacaklardır.
- Katılımcılar tarihsel bir içeriğin öğrencilere yaratıcı bir şekilde nasıl aktarabilecekleri hakkında fikirler edineceklerdir.

Süre: 50 + 50 dakika

Materyaller

Derse girmeden önce Bilgi Yaprağı 1A, 1B, 1C, 1Ç, 1D, 1E, 1F, 1G, 1H, 1I ve 1İ'nin tercihen A3 boyutunda birer adet fotokopisini alarak sınıfta uygun yerlere asınız. ÇY-1'i katılımcı sayısı kadar çoğaltınız.

Anahtar Soru

Konu alanı ile birlikte beceriler öğrencilere nasıl kazandırılabilir?

İşleniş

1) Katılımcılara aşağıdaki soruyu yönelterek soru hakkında düşüncelerini isteyiniz.

- 20. Yüzyıl dünya tarihi kitabı yazmak isteseydiniz mutlaka değineceğiniz üç kişi kim olurdu?

Katılımcılardan dönüt alınız. Ardından belirledikleri kişileri hangi ölçütlere göre seçtiklerini açıklamalarını isteyiniz.

2) Sınıfa aşağıda özeti verildiği şekilde “tarihsel önem” kavramını açıklayınız.

Tarihsel süreçte yaşamış kişilerin ya da meydana gelmiş olayların önemleri birbirinden farklıdır. Bazı kişi/olaylar etkileri, yaygınlıkları, günümüzü doğrudan şekillendirmiş olmaları gibi sebeplerden ötürü diğer kişi/olaylardan daha önemli olabilir. Bu sebepten bizler aynı

dönemde yaşamış ve benzer faaliyetleri gerçekleştirmiş olmalarına karşın bir kişiye tarihsel anlamda diğer kişiye göre daha fazla önem atfederiz.

3) Katılımcılara Bilgi Yapağı-1'i dağıtınız. Bu bilgi yapağı bir kişi ya da olayı nelerin önemli kıldığına dair gerçekleştirilecek bir tarihsel önem analizinde kullanılacak ölçütleri içermektedir. Katılımcıların bu listeyi incelemelerini sağladıktan sonra anlaşılmayan hususlara açıklık getiriniz. Bilgi yapağındaki ölçütlerin son maddesi özellikle boş bırakılmıştır. Eğer sınıf olarak böylesi bir listede mutlaka olması gerektiğini düşünülen bir ölçüt olduğuna karar verilirse bu boşluğa belirlenen ölçüt yazılabilir.

Bilgi yapağında birisi ana liste diğeri de ek liste olmak üzere iki liste yer almaktadır. İkinci liste normal koşullarda zamana ve öğrencilerin seviyelerine göre kullanılmak üzere oluşturulmuştur. Bu durumu katılımcılara söyleyerek farklılaştırma ile bağlantı kurunuz.

4) Her bir katılımcıya ÇY-1'i dağıtınız. Buradaki tablo katılımcıların kıyaslamayı/analizi analitik bir şekilde gerçekleştirmelerini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Kişilerle ilgili bilgiler bilgi yaprakları ile sınırlı olduğundan, katılımcılara süreyi aşmamak kaydıyla internet araştırması yapabileceklerini belirtiniz.

4) Katılımcıların ayağa kalkmalarını ve 20. Yüzyıl dünya tarihi açısından önemli görülebilecek çeşitli kişilerin resimleri ile bunlar hakkındaki bilgilerin yer aldığı sınıf sergisini gezmelerini isteyiniz.

Not: Listede Türkiye'den özellikle hiç kimse dâhil edilmemiştir. Çünkü büyük çoğunluk kendi tarihinden kişileri seçebilecek bu ise tartışmayı sınırlayacaktır. Ancak özellikle Türk tarihinden kişilerin de kıyaslanmasını isterseniz listeyi güncelleyebilirsiniz.

5) Serginin gezilmesi sırasında katılımcılardan aşağıdaki görevleri yerine getirmelerini isteyiniz:

- Sergideki kişilerden ellerindeki ölçütlere göre 20. Yüzyıl Dünya Tarihi kitabında yer alacak 3 kişiyi seçmek,
- Bu kişileri etkin oldukları zamana göre kronolojik olarak sıralamak,
- Verilen kişiler arasından 20. Yüzyıl dünyası için en önemli olanı belirlemek.

Bu etkinlik için verilen sürede sınıftaki tüm katılımcılardan yukarıda belirtilen üç etkinliği de tamamlamaları beklenmemelidir. Katılımcılar bireysel bir şekilde çalışırken, ilk görevi tamamlayanlardan ikinci ve üçüncü görevleri de yapmalarını isteyiniz. Bu sayede bu ders sürecinde de farklılaşmayla bağlantı kurabilirsiniz.

6) Farklı kişileri seçmiş olan gönüllüleri tahtaya kaldırarak neden bu kişiyi kitabına dâhil edeceğini açıklayan bir dakikalık konuşma yapmalarını isteyiniz.

7) Bazı katılımcılar bir önceki etkinlikte yapılan konuşmalar neticesinde ilk baştaki fikirlerini değiştirmiş olabilirler. Buna göre katılımcılardan son listelerini hazırlamalarını ve neden bu üç kişiyi seçtiklerini açıklayacak şekilde kitaplarının giriş bölümünü yazmalarını isteyiniz.

8) Etkinliğin sonunda bu derste hem 20. yüzyıla dair birçok bilgi öğrenildiğini hem de çeşitli becerilerin geliştirildiğini belirterek ders süreci ile ilgili katılımcıların değerlendirmelerini alınız. Dersleri bu şekilde işlemenin gerekliliği üzerinde durunuz. Eğer katılımcılar başka

örneklere ihtiyaç duyarlarsa onlara proje kapsamında geliştirilmiş olan "Yenilikçi Sosyal Bilgiler ve Tarih Eğitimi, Teori ve Uygulama" kitabını referans göstererek burada öğrencilere hem bilgi, hem beceri hem de değer kazandırmaya yönelik birçok etkinliğin olduğunu belirtiniz.

Geliştirme Etkinliği

Bu derste ele alınan etkinliği çok farklı şekillerde uyarlayarak da işleyebilirsiniz. Etkinliğin farklı uyarlamaları şu şekilde olabilir:

- Türk/dünya tarihindeki en önemli kişi/olaylar
- Türk/dünya sosyal hayatının gelimindeki en önemli kişi/olaylar
- Atatürk'ten sonra Türk siyasi hayatındaki en önemli kişi/olaylar
- Dünya/Türk sanatının gelişimindeki en önemli kişi/olaylar
- Türk futbol tarihindeki en önemli kişi/olaylar vb.

BİLGİ YAPRAĞI-1. Tarihsel Önem

Tarihte yaşamış bir kişiyi ya da meydana gelmiş bir olayı neler önemli kılar? Aşağıda bir kişinin ya da olayın tarihsel önemini değerlendirmek için kullanılabilecek çeşitli ölçütler sıralanmıştır. Bu ölçütleri inceledikten sonra sınıf sergisini gezerek burada yer alan ve 20. Yüzyılda yaşamış kişilerden hangilerinin tarihsel açıdan daha önemli olduğuna karar veriniz.

Tarihsel önemi belirlemek şu sorular/ölçütler kullanılabilir:

- Kişinin yaptıkları o dönemde yaşayanları nasıl etkilemiştir? (O kişinin uygulamalarından çok sayıda insan etkilenmiş midir? Dünyanın diğer bölgelerindeki insanlar da kişinin yaptıklarından etkilenmiş midir?)
- Kişinin yaptıklarının uzun bir zaman diliminde insanları nasıl etkilemiştir? (Yaşamından sonra insanlar üzerindeki etkisi sürmüş müdür? Yaşamından sonra kişinin etkisi başka insanlar ve coğrafyalarda ne kadar yaygınlaşmıştır? Bu etki ne kadar sürmüştür?)
- Kişinin yaptıkları günümüz yaşantısında gündemde olan hususlara ışık tutuyor mu?
- Kişi bir şeyin (bir hareket, oluşum, uygulama vb.) sembolü müdür?
- Kişi yaşadığı dönemde ya da günümüzde belirli konulardaki algılarımızı değiştirmiş midir?
-

Yukarıdaki listeye ek olarak kararınızda şu ölçütleri de kullanabilirsiniz:

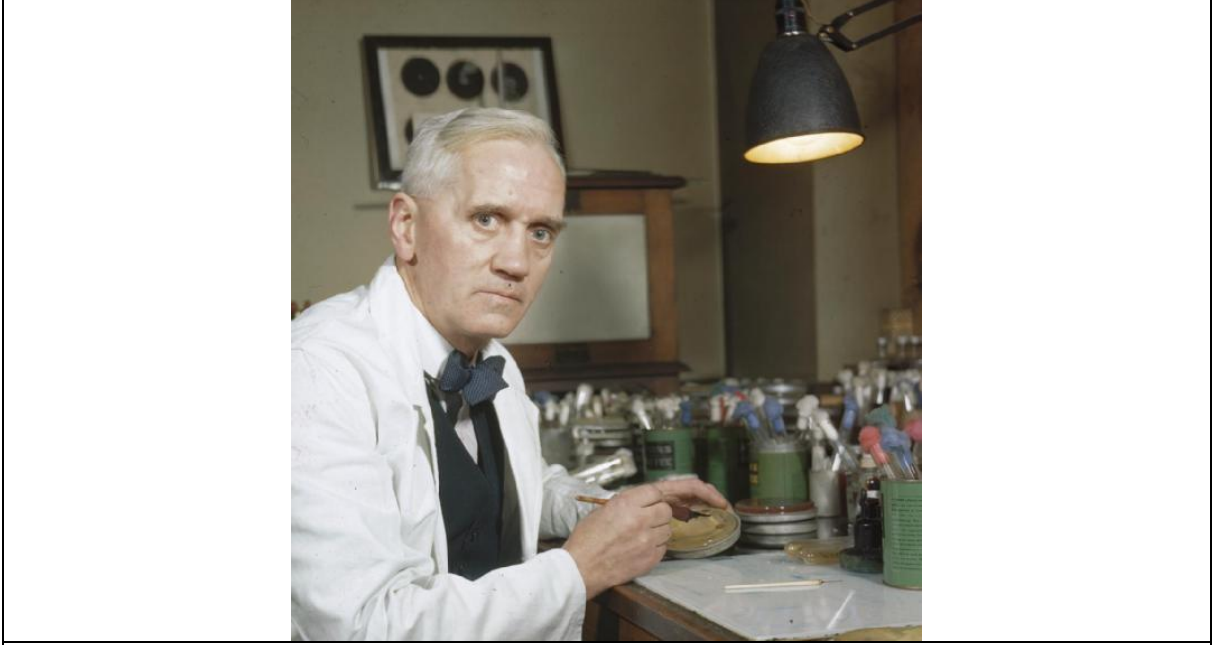
- Kişi bize ilham verecek büyük bir başarı kazanmış mıdır?
- Kişi tarihin akışını değiştirecek bir şey yapmış mıdır?
- Kişi bir şeyin ilki olma özelliği gösteriyor mu?
- Kişi kendinden sonra birçok başa olayı tetikleyen icraatlar yapmış mıdır?

ÇALIŞMA YAPRAĞI-1. Tarihsel Analiz Tablosu

Aşağıdaki tabloyu kişilerle ilgili karşılaştırmayı daha kolay yapabilmek için kullanabilirsiniz. Boşluklara uzun cevaplar vermek yerine kendinizin geliştireceği bir sistem kullanınız. Örneğin, değerlendirme yapmak için dördümlük likert ölçeği (çok iyi, iyi, orta, kötü) kullanabilirsiniz. Bazı ölçütlerin ağırlığı diğerlerine göre daha fazla olduğunu düşünüyorsanız, bununla ilgili açıklamayı sınıfa nasıl yapacağınızı düşününüz. Tablonun son sütunundaki boşluğa sınıfça mutabık kaldığınız bir ölçüt ekleyiniz.

Kişiler	O dönemde yaşayanları nasıl etkiledi?	Uzun bir zaman diliminde insanları nasıl etkiledi?	Günümüze ışık tutuyor mu?	Bir şeyin sembolü mü?	Algılarımızı değiştirdi mi?	Bize ilham verecek büyük başarısı var mı?	Tarihin akışını değiştirdi mi?
Alexander Fleming								
Albert Einstein								
Adolf Hitler								
Steve Jobs								
Saddam Hüseyin								
George Bush								
Elvis Presley								
Winston Churchill								
Pele								
Lenin								
Pablo Picasso								

BİLGİ YAPRAĞI-1A: Alexander Fleming (1881-1955)

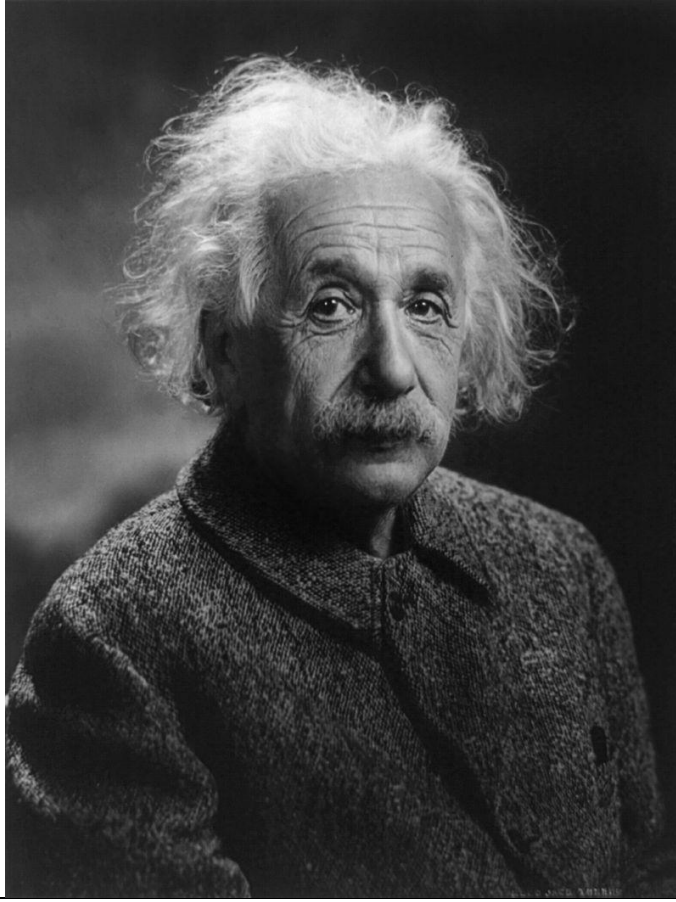

Fleming etkili bir antibiyotik olan penisilini keşfetti. Fleming bulgularını ilk olarak 1929 yılında yayımlandı. Ancak penisilini saflaştıracak yöntemi geliştiremediğinden ilaç on yıldan daha fazla bir süre ile kullanılmadı. 1941’de H.Florey ve E.Boris Chain adlı bilim insanları penisilini saflaştırdılar. Aynı yıl, elde ettikleri ilacı hastalara verdiler. İlaç antibiyotik olarak çok olumlu bir etkiye sahipti. Önce askerler için kullanılan penisilin, 1944 yılından itibaren sivillere de verilmeye başlandı, 1945’ten itibaren dünya üzerinde kullanımı yaygınlaştı. İlaç sanayinin gelişmesine büyük bir katkı sağladı.

Mucize ilaç olarak bilinen penisilin günümüzde hala en yaygın olarak kullanılan antibiyotiktir. Çünkü diğer antibiyotiklere göre çok çeşitli bakteri türleri üzerinde etkili olabilmektedir ve doz aşım sınırı yüksektir.

Florey ve Chain onun buluşunu geliştirerek ilacı ortaya çıkmasına katkı yapmış olsalar da esas büyük pay Fleming’e aittir. O buluşundan dolayı iki bilim adamı ile birlikte 1945’te Nobel ödülü kazandı. Ama belki de onun için daha büyük bir ödül II. Dünya Savaşı’nda yaralanan çok sayıda insanın hayatının kurtulmasına vesile olmaktı. Penisilin icadından günümüze gelinceye kadar milyonlarca insanın hayatını kurtarmış, gelecekte de kurtarmaya devam edecektir.

BİLGİ YAPRAĞI-1B: Albert Einstein (1879-1955)

Yirminci yüzyılın en büyük bilim adamı ve tüm zamanların en üstün zekâlarından biri olan Albert Einstein, ününü görelilik (izafiyet) kuramına borçludur. Aslında bu iki teoriye dayanır: 1905'te formülü ortaya konan *özel görelilik kuramı* ve 1915'te formüle edilen *genel görelilik kuramı* ki bunu "Einstein'ın yerçekimi kanunu" olarak adlandırmak daha uygun olacaktır. Einstein'ın yaklaşımının bir sonucu, genel görelilik kuramının, tüm kuramların en güzeli, en zarifi, en güçlüsü ve entelektüel açıdan en doyurucu olanı ilan edilmesidir. Bu kuram sayesinde 20. yüzyıl başında fizik bilimine ve doğaya bakışımız tamamen değişmiştir. Bir çok teknolojik yenilik bu kuram üzerine inşa edilmiştir.

Einstein, "Fotoelektrik Etkisi"ni keşfettiği için 1921'de Nobel Fizik Ödülü aldı.

Einstein'ın 1939'da başkan Roosevelt'e yazdığı mektup ilk atom bombasının yapımına yol açmıştır. Mektubunda nükleer silahların yapılma olasılığına işaret etmiş ve bu silahların ABD tarafından Almanlardan önce yapılmasının önemini vurgulamıştır. Nitekim geliştirilen atom bombası Japonya'da Hiroşima ve Nagazaki'ye atılmıştır. Bu bombaların atılmasıyla binlerce insan ölmüş ve II. Dünya Savaşı'nda ABD ve müttefikleri kesin bir zafer kazanmıştır.

BİLGİ YAPRAĞI-1C: Adolf Hitler (1889-1945)

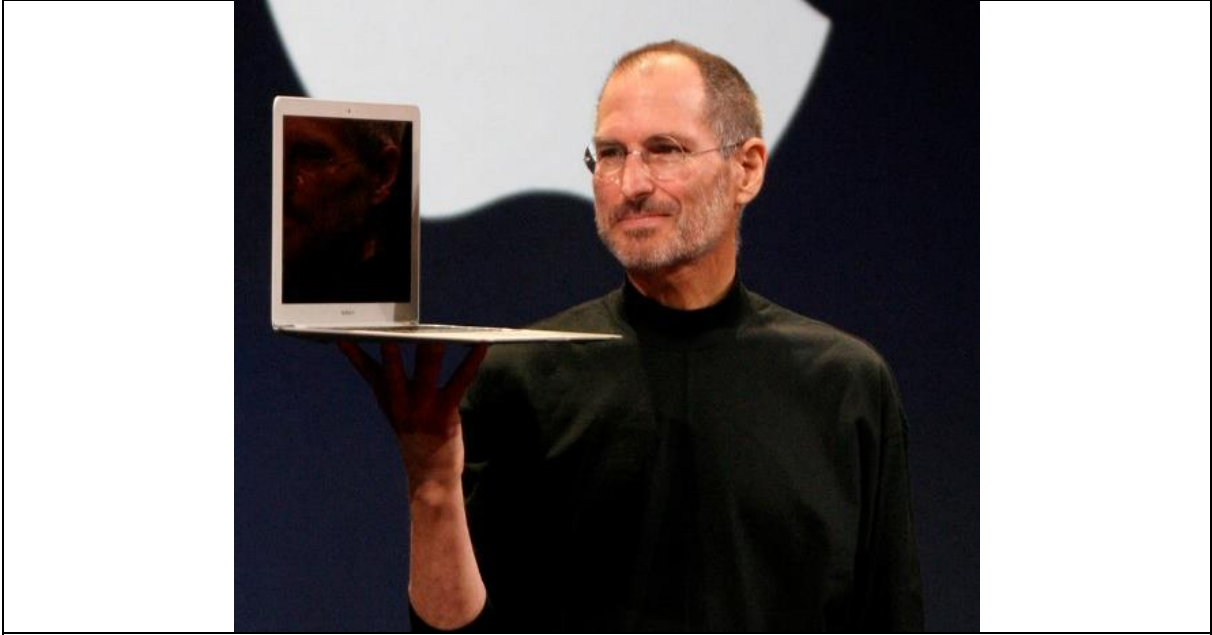
Polonya'yı işgal ederek II. Dünya Savaşı'nın başlamasına neden olan Hitler, Avrupa ve dünya tarihinin gidişatını değiştiren lider oldu. Avusturya doğumlu olan Adolf Hitler otuz yaşındayken yani 1919'da Alman Milliyetçi Sosyalist İşçi Partisi (Nazi partisi)'ne katıldı. I. Dünya Savaşı'ndan sonra Almanya'nın ekonomik bakımdan çöküntü içerisinde olması halkın diğer partilere ilgisini azaltırken Hitler'in partisi hızla güçlendi.

O tarihin kaydettiği en etkili hatiplerden biriydi ve bu nedenle etrafına büyük kalabalıkları toplayabiliyordu. Nitekim 1933'te Almanya başbakanı oldu. Hitler iktidara gelir gelmez karşı görüştekileri zayıflatmak için devlet gücünü araç olarak kullandı ve hızla diktatörlük kurdu.

İktidarda olduğu yıllarda tarihte eşi benzeri olmayan bir soykırım politikası güttü. Savaş sırasında sadece birkaç yıllık bir süre içinde yaklaşık altı milyon Yahudi çeşitli işkencelerle öldürüldü. İktidarı süresince; üstün ırktan olmadığı varsayılan ya da rejim düşmanı olarak nitelendirilenlerin yanı sıra, çok sayıda Rus ve çingene de katledildi.

Hitler' in adının ölümsüz olacağı birkaç nedenle aşikârdır. Öncelikle, tarihin yazdığı en kötü adamlardan olduğu herkesçe kabul edilmektedir. Tabii buna ek olarak Hitler, dünyanın bugüne kadar gördüğü en büyük savaşın (savaşta en az elli beş milyon insan öldü), II. Dünya Savaşı'nın başlatıcısı olarak da hatırlanacaktır. Günümüzde Almanya'da ve başka ülkelerde bazı aşırı faşist insanlar hala onu bir kahraman olarak görmeye devam etmektedir.

BİLGİ YAPRAĞI-1Ç: Steve Jobs (1955-2011)

Kaliforniya’da doğan Jobs, iş hayatına bir firmada oyun tasarımcısı olarak başladı. 1976 yılında, evinin garajında Steve Wozniak ile birlikte Apple şirketini kurdu. Bu girişimiyle birlikte Steve Jobs’un adının tüm dünyada anılmasını sağlayan ve ölümüne kadar devam eden Apple serüveni de başlamış oldu.

Bir ara başka bir şirket (Pixar) kurarak animasyon filmleri üretmeye başladı. Şirketin ürettiği Kayıp Balık Nemo ve İnanılmaz Aile, akademi ödülleri en iyi animasyon film dalında ödül aldı.

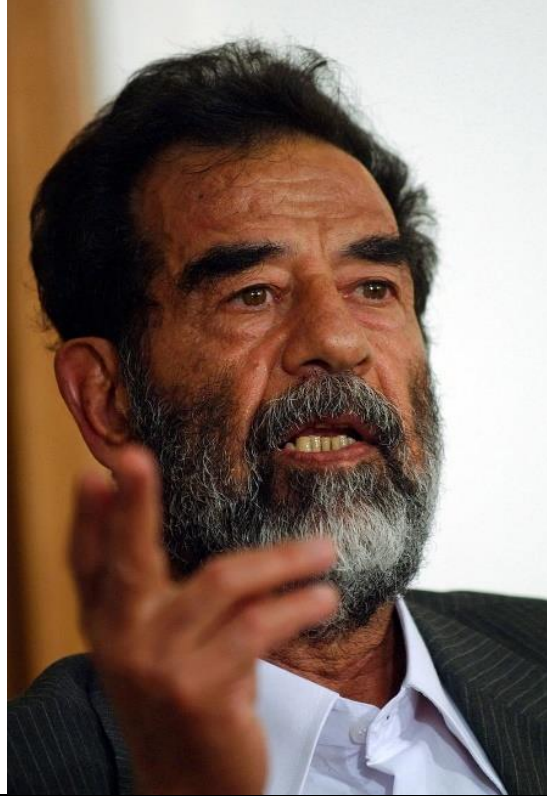
Klavye, adaptör, bilgisayar ara yüzü gibi birçok teknolojik ürünün tasarımında ve gelişmesinde katkısı olan Jobs onlarca adet patentli ürünün de mucididir.

Mobil telefon işine girme kararı alan Apple, farklı ve kullanışlı arayüzüyle akıllı telefon pazarında büyük değişimlere öncülük eden iPhone’u 2007’de tanıttı. İnsanların iletişim şekillerini kökten değiştirdi.

2009 yılı verilerine göre 5.4 milyar dolar değerindeki serveti ile Amerika’nın en zengin 43. insanıydı. Ona 2007’de bir dergi tarafından “En Güçlü İşadamı” unvanı verildi.

Jobs, 2010 başında yine sahneye çıkarak, kişisel bilgisayar dünyasında büyük bir devrim kabul edilen iPad’i tanıttı. Jobs’un geliştirdiği ürünler yeni nesil ürünlere öncülük etmiş olduğundan etkisi günümüzde de devam etmektedir.

BİLGİ YAPRAĞI-1D: Saddam Hüseyin (1937-2006)

1979'da Irak'ta devlet başkanı olduktan sonra bu devletin siyasetini ve geleceğini derinden etkiledi. 1979'da İran'a ilan ettiği savaş yaklaşık dokuz yıl devam ettikten sonra 1988'de sona erdi. Savaş her iki ülke için büyük can ve mal kayıplarına yol açtı. Saddam İran savaşının bitmesinin üzerinden iki yıl geçtikten sonra bu sefer Kuveyt'i işgal etti. Amacı bu ülkenin elindeki petrol gelirlerinden yararlanmaktı. Bütün uyarılara rağmen geri çekilmeyince 17 Ocak 1991'de ABD önderliğindeki uluslararası güçler tarafından saldırıya uğradı. Bağdat belirli aralıklarla ABD ve müttefikleri tarafından bombalandı.

Saddam 11 Eylül 2001 tarihinde ABD (New York'taki İkiz Kuleler)'ye yapılan terör saldırıları üzerine bir kez daha gündeme geldi ve ilerleyen süreçte ABD, 2003'de Saddam'ı devirmek amacıyla Irak'ın işgalini başlattı. Irak ordusu kısa sürede yenilgiye uğradı.

Saddam Aralık 2003'te ABD güçlerince yakalandı ve ABD tarafından uzun süre yargılandıktan sonra 30 Aralık 2006'da idam edildi. Onun Kuveyt'i işgal etmesi, kendi sonunu hazırladığı gibi ülkesinin yabancılar tarafından bahanelerle işgaline de zemin hazırlamış oldu. Bu gün Irak siyasal olarak bölünmüş, yer yer patlayan bombalarla insanların öldüğü ve iç savaşın sürüp gittiği bir ülke görünümündedir. Irak'ın bugünkü duruma sürüklenmesinde işgalciler kadar Saddam Hüseyin'in de göz ardı edilemez bir etkisi vardır.

Irak'ta başlayan istikrarsızlık zaman içinde bölgedeki diğer ülkelere de yansdı. Bugün Ortadoğu'nun içinde bulunduğu siyasi, ekonomik ve sosyal karışıklıkların meydana gelmesinde Saddam Hüseyin'nin rolü de vardır.

BİLGİ YAPRAĞI-1E: George Bush (1946)

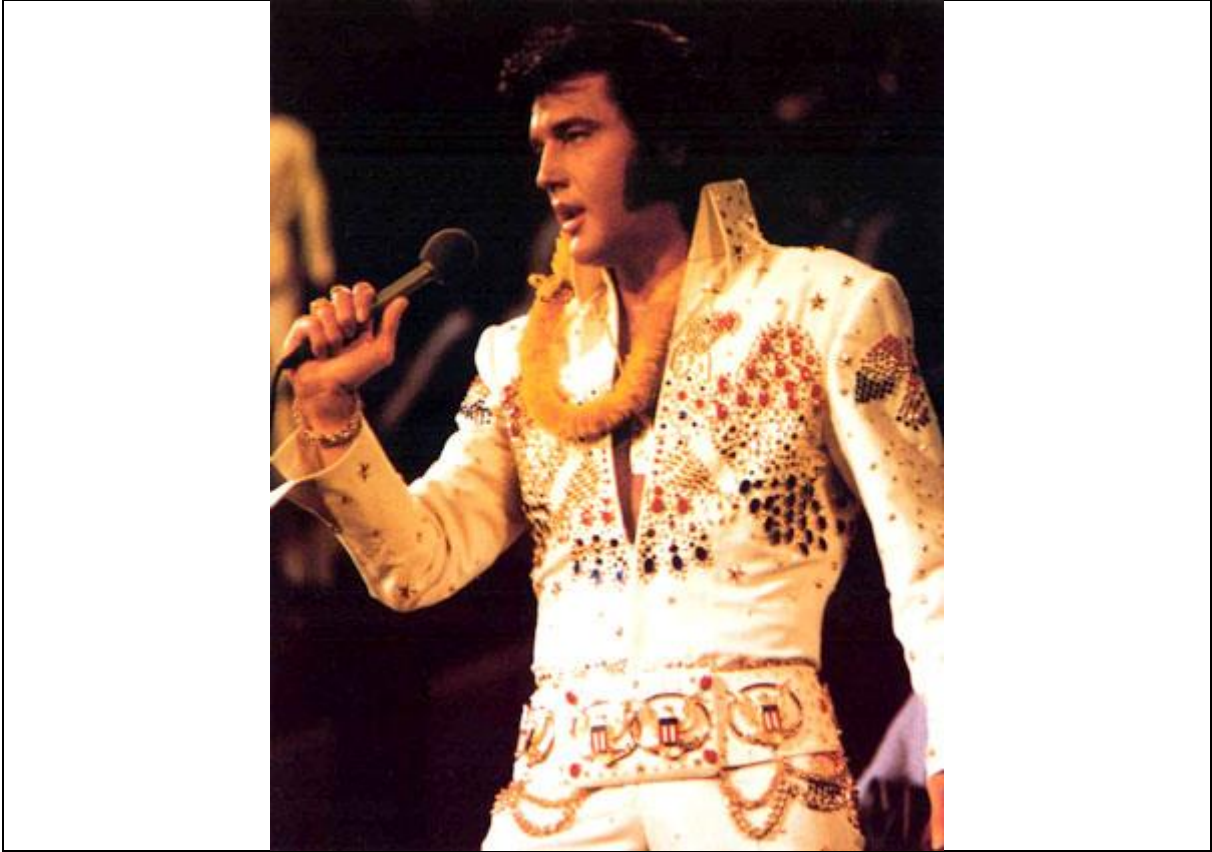

2001'de ABD Başkanı olduktan sonra izlediği dış siyasetle dünya tarihini değiştirdi. Sovyetlerin 1990'da yıkılması ile birlikte ABD'nin dünyanın tek süper gücü olarak kalmıştı. Bu süper güce 2001 yılında yapılan terörist saldırılar (New York'taki ikiz kulelere uçaklarla yapılan saldırılar) sonrasında Bush'un izlediği politikalar günümüz dünya siyasetini derinden etkiledi.

Terörist saldırıyı Müslüman kökenli bir takım insanların yapmış olmasını bahane gösteren Bush, teröristlerin kökünü kazımak amacıyla önce Afganistan'a sonra da Irak'a saldırarak buralardaki yönetimleri devirdi. Ancak her iki ülkeye de vat edilen demokrasi gelmedi. Tam tersine bu ülkeler halen devam eden istikrarsızlığın ve terörün kucağına atıldılar. Irak'ta merkezi hükümetin yıkılmasıyla yüzbinlerce insan öldü, sakat kaldı yahut yerini yurdunu terk etti. Savaşın başından beri Irak'ta en az bir milyon insan öldüğü, yaklaşık dört milyon insanın ise evini terk ederek başka yerlere göç etmek zorunda kaldığı tahmin edilmektedir.

Bush'un sadece Ortadoğu siyasetini değiştirmekle kalmadı. Özellikle terörizmi daha çok Müslümanlarla ilişkilendirmesi sonucu, tüm dünyada İslam düşmanlığının yayılmasına, Batı ile İslam dünyası arasında derin uçurumlar oluşturulmasına yol açtı. Günümüzde Ortadoğu siyasetini etkileyen DAES ve PYD gibi oluşumlar Bush'un siyasetinin yol açtığı istikrarsızlıklardan bazılarıdır.

BİLGİ YAPRAĞI-1F: Elvis Presley (1935-1977)

Amerikalı bir şarkıcı, müzisyen ve oyuncudur. Büyülü sesi ve fiziksel özellikleriyle döneminde çok popüler olmuş yalnız ABD’de değil dünya çapında milyonlarca hayran edinmiştir. Elvis siyahların müziğinin popülerlik kazandırdı ve siyahi müzisyenlerin önünü açtı. Yaptığı şey, bir anlamda müzik yoluyla sosyal devrimdi. Sesiyle siyah ve beyaz tonlarını kullanabiliyordu. Kilise müziği, popüler müzik, Blues ve en önemlisi de Rock’n Roll tarzında eserler verebiliyordu.

Elvis II. Dünya Savaşı'ndan sonraki süreçte 1950'lerde savaş acıları ile yoğrulmuş Batı toplumları için müzik yoluyla yeni bir alan açtı. İlerleyen süreçte sadece Batı değil, tüm dünyayı etkileyecek şekilde müzik anlayışını değiştirdi. Özellikle genç nesiller bakımından popüler müziği bir yaşam biçimi ve kendini ifade etme şekli haline getirdi. Müzik aracılığı ile moral değerleri değiştirdi. Müziğin bir endüstri haline gelmesine katkıda bulundu.

Fakir bir ailenin çocuğu olan ve yaşadığı dönemde büyük bir şöhrete ve servete kavuşan Presley’in ölümünün üzerinden uzun yıllar geçmesine rağmen hayranlarının sayısı azalmadı. Dünyanın her yerinde taklit yarışmaları yapıldı. Adına web siteleri ve hayran kulüpleri kuruldu. Çok sayıda televizyon ve radyo programı ve belgesele konu oldu. Hayranları ona o kadar bağlandılar ki halen onun ölmediğine ve ıssız bir yerde şöhretten uzak bir yaşam sürdürdüğüne inananlar dahi vardır.

Ölümünün üzerinden yıllar geçmiş olmasına rağmen dünya çapında Rock’n Roll’un kralı olarak hafızalara yer etmiştir. Şarkıların yanı sıra pek çok filmde yer alan kral, hem yaşarken hem de ölümünden sonra bir efsane olmayı başarmıştır.

BİLGİ YAPRAĞI-1G: Winston Churchill (1874-1965)

Köken olarak askerlik mesleğine mensup olan Churchill, Afrika'daki Boer Savaşı'nda esir düşmesine rağmen bu esareten kurtulduğu için kahraman olarak anıldı. Askerlikten siyasete geçen Churchill başarılı bir siyasi kariyere sahipken Çanakkale onun için dönüm noktası oldu. İstanbul'u ele geçirme konusundaki ısrarcı tavrı ve arkasından gelen başarısızlık nedeniyle görevinden ayrılmak zorunda kaldı. Buna rağmen 1917'den itibaren yeniden çeşitli bakanlıklara getirildi.

II. Dünya Savaşı'nın devam ettiği bir dönemde 1940'da Birleşik Krallığı'nın başbakanı oldu ve bu süreçte demokrasi ve özgürlüklerin şampiyonu olarak ortaya çıktı. Yükselişte olan faşist idareler ve özellikle Hitler'e karşı özgürlükleri ve demokrasiyi koruyan en önemli lider olarak ön plana çıktı. Savaşın Müttefiklerin Almanya, İtalya ve Japonya bloğunu oluşturan Mihver devletlere karşı kazanılan zaferde önemli bir paya sahipti. Savaş sonrasında NATO ve Avrupa Konseyi gibi uluslararası kuruluşların oluşumunda büyük gayret gösterdi.

Emeklilik dönemini yazarlık ve resim çizmekle geçiren Churchill, 1953'te Nobel Edebiyat ödülüne layık görüldü. İngiltere'de olduğu kadar Avrupa ve diğer ülkelerde de hala tanınan önemli bir devlet adamı olarak görülmeye devam etmektedir.

BİLGİ YAPRAĞI-1H: Pele (1940)

Pele birçok kişi tarafından bütün zamanların en iyi futbolcusu olarak kabul edilmektedir. 1999 yılında Uluslararası Futbol Tarihi ve İstatistikleri Federasyonu ve *France Football* dergisi tarafından yüzyılın en iyi futbolcusu seçildi. *Time* dergisi Pele'yi 20. yüzyılın en etkili 100 kişisinden biri olarak seçti. 2013 yılında FIFA tarafından başarılarından dolayı küresel futbol simgesi olarak kabul edildi.

Uluslararası Futbol Tarihi ve İstatistikleri Federasyonu'na göre oynadığı maçlarda en çok gol atan oyuncu özelliği taşıyor. Futbolcu, oynadığı resmi ve özel 1363 maçta 1281 gol atarak *Guinness Rekorlar Kitabı*'na girmiş durumda. Oyuncu Brezilya milli takımının 1958, 1962 ve 1970 yılındaki dünya şampiyonluğunda forma giydi. Bu nedenle üç kez dünya şampiyonluğu yaşayan tek oyuncu olma özelliği taşıyor.

Pele Brezilya'da yetenekleriyle milli bir kahraman oldu. 1961'de Brezilya Başkanı Jani Quadres tarafından "milli hazine (servet)" olarak ilan edildi. Öyle ki bu nedenle futbol hayatının ilk yıllarında ülke dışındaki başka kulüplerde futbol oynamasına izin verilmedi. Futbol oynadığı yıllarda ona Siyah İnci, Futbolun Kralı, Kral Pele ve Kral gibi lakaplar takıldı. Pele tüm spor dallarında kalitenin bir simgesi haline geldi. Örneğin yüzmede en iyi olan sporcunun, "yüzmenin Pele'si" olarak adlandırılması gibi.

Pele sadece Brezilya'da değil, tüm dünyada futbolun sevilmesine yol açtı. Beyefendi kişiliği ile birçoklarına rol model oldu. Futbolda bir devrim yaratarak, onun dünyanın bir numaralı spor haline gelmesinde önemli katkılar sağladı.

BİLGİ YAPRAĞI-11. Vladimir İlyiç Lenin (1870-1924)

Lenin, Rusya'da komünizmin kurulmasını sağlayan liderlerdendi. Rusya'da Çarlık rejimini yıkıp 1917 devrimiyle işbaşına geldi. O bir eylem adamı olup dünyada komünizmle yönetilen ilk devleti kurdu. Kurulan bu yeni rejimin etkisiyle komünizm, 1917-1979 döneminde dünya üzerinde sürekli genişleme eğilimi gösterdi. Öyle ki bir süre dünya nüfusunun hemen hemen üçte biri komünist yönetim altında yaşadı.

20. yüzyılın ikinci yarısı boyunca Batı bloğu ile Doğu bloğu arasında ideolojik temelli yaşanan Soğuk Savaş'ın bir nevi öncülü olmuştur. Aydınlanmanın temel iki ilkesi olan özgürlük ve eşitlikten, kapitalist devletlerin tersine eşitliği önceleyen bir devlet anlayışı kurmayı amaç edinmiştir. Bu kapsamda Marks ve Engel'in düşüncelerini uygulamaya koymaya çalışmıştır. Time dergisi tarafından 20. yüzyılın en önemli 100 kişisi arasında gösterildi. Kurtuluş Savaşı sırasında Batı devletlerine karşı Türkiye'ye maddi yardımda bulunulmasına izin vermiştir.

Lenin, Karl Marks'tan farklı olarak devrim taktikleri üzerinde durarak bir ülkede komünist devrimin gelmesinin ancak şiddet yoluyla olabileceğini dile getirmişti. İktidarda olduğu beş yıllık dönemde rejim karşıtı olduğu gerekçesiyle birkaç milyon insanın ölümüne sebep oldu. Yine kurduğu rejime karşı çıkanları cezalandırmak için çalışma kampları kurdu. Lenin rejim düşmanlarını öldürmesi ve kamplara sürgün etmesi nedeniyle de kendi ülkesi dışındaki yönetimleri etkiledi. Mesela Kamboçya'da Pol Pot 1975-1979 döneminde yaklaşık iki milyon insanın ölümüne neden oldu.

Lenin'in savunduğu fikirlerin Sovyetler Birliği çöktükten (1989) sonra fazla bir önemi kalmasa da onun kurduğu rejimin Çin, Kuzey Kore ve Küba gibi devletlerde hala etkili olduğunu dile getirmeliyiz.

BİLGİ YAPRAĞI-1İ: Pablo Picasso (1881-1973)

İspanyol ressam, heykeltıraş, yazar, tasarımcı, seramik ve grafik sanatçısı. 20. yüzyıl sanatının en iyi bilinen isimlerindedir. Georges Braque ile *birlikte kübizm akımının* temelini atmıştır. Kübizm sanata, dünyaya ve gerçekliğe bakışımızı derinden etkilemiştir. Eserlerinde göze doğrudan görünenin peşinde olmamıştır. Bir esere farklı perspektiflerden bakılabilmesini sağlayacak şekilde çalıştığı unsuru farklı açılardan görülebilecek şekilde resmetmiştir. Bu sayede görme şeklimizi değiştirmiş, gelenek üzere devam etmeyip tamamen yeni bir yol açmıştır.

Picasso'nun açtığı bu yeni yoldan birçok başka sanatçı da gitmiş ve özellikle Soğuk Savaş döneminde modern sanatlar ideolojik çekişmenin bir aracı olarak da kullanılmıştır. Gerçekliğin ve sosyal adaletsizliklerin sanatın konusu olması gerektiğini düşünen Sovyet sistemine karşı, ABD devleti gerçekliğin kişiden kişiye değişebileceği fikrinden hareket eden ve insanların subjektif yorumlarının ön plana çıktığı modern sanatı desteklemiştir.

Picasso 20. yüzyıl sanatçıları arasında hiç şüphesiz en renkli isimdi. Dünyanın en büyük sanat müzayedelerinde fiyat rekorları kıran tabloları, Guinness Rekorlar Kitabında da yerini koruyor.

Günümüzde Picasso'nun eserlerini dünyanın en önemli müzelerinde görmek mümkündür. Hayatı ve eserleri dillere destan oldu, hatta filmlere bile konu oldu. Sanatçı sadece İspanya 'da değil dünyanın her yerinde yüz milyonlarca hayran kitlesine sahip.

B. SOSYAL BİLGİLER VE TARİH DERSLERİNDE BECERİLER

Bu modülün ilk bölümünde bir kaç becerinin konu alanı ile birlikte öğrencilere nasıl kazandırılacağını tecrübe eden katılımcılara bu bölümde hazırlamış bir sunum aracılığı ile sosyal bilgiler ve tarih derslerindeki diğer beceriler tanıtılacaktır.

Amaç

Bu etkinlikte katılımcılar sosyal bilgiler ve tarih derslerinde yer alan çeşitli becerileri tanıyarak bunların öğrencilere kazandırılmasına dair çeşitli uygulamalar tasarlayacaklardır.

Öğrenme Çıktıları

Bu modül sonunda katılımcılar;

- Sosyal bilgiler ve tarih derslerindeki becerileri tanırlar.
- Sosyal bilgiler ve tarih derslerinde adı geçen becerileri öğrencilere kazandırmak için etkinlik tasarlarlar.

Süre: 50 + 50 dakika

Materyaller

Bilgi Yaprağı-1'de yer alan sunumu hazırlayınız. Bu sunuma csd.erciyes.edu.tr adresindeki proje web sayfasından erişebilirsiniz. 3 kişiye bir adet gelecek şekilde fon kartonu ya da A3 kağıdı temin ediniz.

Anahtar Soru

Sosyal bilgiler ve tarih derslerinde öğrencilere hangi becerileri kazandırabilirim?

İşleniş

1) Katılımcılara Bilgi Yaprağı-1'deki sunumu (csd.erciyes.edu.tr adresinden erişilebilir) kullanarak sosyal bilgiler ve tarih derslerindeki becerileri tanıtınız.

2) Sınıfı 3 kişilik gruplara bölünüz. Her bir gruba bir beceri veriniz. Örneğin 1 nolu grup problem çözme becerisini, 2 nolu grup sosyal katılım becerisini, 3 nolu grup tarihsel kavrama becerisi vb. Hangi beceri üzerinde çalışacaklarına grupların kendilerinin karar vermelerini sağlayınız.

Ardından gruplara fon kartonlarını dağıtarak seçtikleri beceriyi bir sosyal bilgiler ya da tarih dersinde öğrencilere konu alanı ile birlikte kazandıracak bir etkinlik tasarlama isteyiniz. Kendilerinden önceki derste olduğu gibi kapsamlı bir etkinliğin değil, sadece fikir olarak ve bazı şeyleri yapmış gibi kabul ederek genel bir tasarımın beklendiğini belirtiniz. İnternette faydalanabileceklerini söyleyiniz.

3) Gruplardan etkinliklerini sınıfla paylaşmalarını isteyerek çalışmalarını sınıfça değerlendiriniz.

BİLGİ YAPRAĞI-1. Sosyal Bilgiler ve Tarih Derslerinde Beceriler Sunumu

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Beceri Temelli Öğretim

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bir kağıt alıp aşağıdaki soruları cevaplayınız....

1. Öğrencilerinizde son bir ayda somut anlamda geliştirdiğinizi düşündüğünüz beceri var mı? Varsa bunu nasıl yaptınız?

Cevaplarınızı panoya asınız.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bu sunumda

- Neden sadece bilgi vermenin yeterli olmadığı
- Öğrenmenin üç boyutu
- Bilgi; Beceri; Değer öğretimine değinilecektir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Neden tarih ve sosyal bilgiler derslerinde beceri ve değerleri yeterince öğretmiyoruz?

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Beceri ve değer öğretiminin önündeki engeller

- Sınav sistemi
- Ders kitaplarına aşırı bağımlılık
- Sınıfların kalabalık oluşu / fiziki imkanlar
- Öğretmenlerin bu konuda yeterince eğitim almamış olması
- Öğretmenlerin mesleklerini aslında bizatihi kendi öğretmenlerinden öğrenmiş olmaları
- Öğretmenlerin inisiyatif alma, yenilikleri deneme konusunda isteksizlikleri
-

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Okulda neden sadece bilgi vermek yeterli değil?

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Okulda neden sadece bilgi vermek yeterli değil?

- Tarihsel bilginin/sosyal bilimlerin güvenilirliği? (Bilgi vermek mi yoksa bilgiyi işlemeyi öğretmek mi daha önemli?)
- Google gözlükleri (ilerdeki on yıllarda lensleri)
- Yapay Gerçeklik Uygulamaları (öğretmene ihtiyaç kalacak mı??!!)
- Okulun çocukları hayata hazırlama işlevi
- Okul dışı hayata hazırlamayan bir dersin önemsiz bulunması? (Günümüzde kaynaklar fen bilimlerine aktarılmakta, beşeri bilimlere ayrılan kaynak azalmakta)
-

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Aslanlar kendi hikayelerini yazmadıkça, avcılarının hikayelerini dinlemek zorundayız.

Bir Afrika atasözü

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

Beceri boyutu

Beceri, öğrencilerde öğrenme süreci içerisinde kazanılması, geliştirilmesi ve yaşama aktarılması tasarlanan kabiliyetlerdir.

- Zihinsel beceriler
- Psiko-motor beceriler

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

MEB öğretim programı becerileri

Temel Beceriler	Alana Özgü Beceriler
1. Eleştirel düşünme	1. Gözlem Becerisi
2. Yaratıcı düşünme	2. Mekânı Algılama Becerisi
3. İletişim	3. Zaman ve Kronolojiyi Algılama Becerisi
4. Araştırma yapma	4. Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi
5. Problem çözme	5. Sosyal Katılım Becerisi
6. Karar verme	6. Empati Becerisi
7. Bilgi teknolojilerini kullanma	
8. Girişimcilik	
9. Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma	

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

Eleştirel düşünme

- Eleştirel düşünme becerisine sahip öğrenciler araştırma, gözlem yoluyla bilimsel, kanıtlara dayalı bilgiye ulaşmaya çalışırlar.
- Topladıkları bilgiyi zihinlerinde organize ederek bağımsız ve çok yönlü perspektifte düşünürler.
- Etkili sorgulamalar yaparak önyargılı ve birbiriyle çelişen bilgileri, gerçek bilgidan ayırt etmeye çalışırlar.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

Yaratıcı düşünme

- Yaratıcı düşünme becerisi bireylerin hayatta karşılaştıkları problemleri çözmek adına yeni fikirler ve çözüm önerileri üretebilmesidir.
- İnsanda varolan yaratıcılık becerisi, çevresindeki nesnelere ve zihnindeki bilgiyi doğru bir şekilde harmanlayarak en kısa, kolay ve etkili bir biçimde sonuca götüreceği yeni çözüm yolları bulabilmesi olarak tanımlanabilir (King, Goodson, & Rohani, 1998).

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

İletişim

İletişim becerisi bireyin dil eğitimindeki dört temel beceri olan

- okuma
- yazma
- konuşma
- dinleme

becerilerini ve sözsüz iletişim olarak tanımlanan vücut dilini en etkili bir şekilde kullanabilmesidir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

Araştırma yapma

- Araştırma becerisi bilimsel yöntem ve teknikleri kullanarak bilgiye ulaşma olarak tanımlanabilir.
- Araştırma becerisine sahip öğrenciler kendilerine doğru ve araştırmaya değer sorular sormayı ilke edinir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

Araştırma yapma

- Bu sorulara cevap verebilecek doğru yöntemleri işe koşarak uygun veri toplama araçlarını geliştirme ve uygulama becerilerine sahiptir
- Son olarak analiz etme becerisini kullanarak toplanan verileri doğru bir biçimde yorumlar.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Problem çözme

- Problem çözme becerisinde öğrenci bilimsel araştırma becerisini kullanarak probleme çözüm bulmaya çalışır.
- Öğrenci araştırma başında problem durumunu belirler ve tanımlar.
- Problemlerle ilişkili önceden yapılan çalışmaları inceler ve bu çalışmalarda ortaya çıkan doğru ve güvenilir bilgilere ulaşır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Problem çözme

- Kendi problemine yönelik çözüm yolları düşünür ve uygular.
- Uygulama sırasında veri toplar, verileri analiz eder ve bu çözümün etkililiğini test eder.
- Sonuç olumlu ise bulduğu çözüm yolunu geliştirmeye; sonuç olumsuz ise yeni çözüm yolları bulmaya ve uygulamaya çalışır (King et al., 1998)

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Karar verme

- Karar verme becerisi öncelikli olarak problemin durumunun hissedilmesi ve bu durumdan dolayı kaygı ve rahatsızlık duyulması ile başlar.
- Bu rahatsızlık, öğrenciyi bu probleme karşı bir eyleme geçmeye iter.
- İkinci aşamada öğrenci bu problemi çözmek adına uygulanabilir seçenekleri belirler.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Karar verme

- Bu seçeneklerin güçlü ve zayıf yönleri hakkında bilgi toplar.
- Kendi problemini çözme potansiyeline sahip en uygun seçeneği seçer ve uygular.
- Bu seçilen seçeneğin ne derece ihtiyaca cevap verdiği değerlendirilir ve sonuca ulaşamamışsa en uygun ikinci seçenek işe koşulur. (Eldekliglu, 2016)

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bilgi teknolojilerini kullanma

- Bilgi teknolojilerini kullanma becerisini kazanan öğrenciler bilgisayar ve internet teknolojilerine oldukça hakimdirler.
- Bu teknolojileri kullanarak bilgi arama, bulma, kaydetme, yorumlama ve sunma becerilerini kazanırlar (Başaran, Akar, Ulu, 2016; Öztürk, 2012).
- Hem sözel, hem görsel hem de görsel-işitsel bilgiye hızlı bir biçimde ulaşabilirler.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bilgi teknolojilerini kullanma

- Günlük yaşamdaki diğer teknolojileri kullanırken zorluk çekmezler.
- Bilgisayarlı düşünme becerileri geliştirirler.
- Bilgisayarın çalışma mantığını kullanarak bu becerilerini akıllı telefondan, televizyona, gps cihazından atm makinelerine kadar hayatındaki bir çok araca yansıtabilirler. (Mazman, Usluel, 2011)

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Girişimcilik

- Girişimcilik becerisini kazanan öğrenciler temel ekonomi bilgisine sahiptir.
- Çevrelerindeki ekonomik her türlü varlığa karşı farkındalık sahibidir. Meslekler ve bu mesleklerin sorumlulukları, zorlukları ve fırsatları hakkında bilgileri vardır.
- Yeniliklere açıktırlar; yaratıcı ve üretken fikirler ortaya atabilirler. (Selanik-Ay & Acar, 2016)

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma

- Türkçeyi doğru kullanma becerisi dört temel alt beceriden oluşur: okuma, yazma, dinleme ve konuşma.
- Okuma becerisi basılı ya da yazılı sözcükleri algılama ve anlamlandırma süreci olarak tanımlanır
- Konuşma becerisi zihinde bulunan duygu, düşünce ve bilgilerin dilsel işaretler yoluyla karşı tarafa aktarılması olarak tanımlanabilir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma

- Dinleme karşı tarafın dilsel işaretler yoluyla gönderdiği mesajı doğru bir biçimde anlama ve buna tepkide bulunma becerisidir.
- Yazma becerisi, zihindeki duygu, düşünce ve bilgilerin yazı yoluyla etkili biçimde karşı tarafa aktarılma becerisi olduğu söylenebilir. (Kurudayıoğlu, Çetin, 2015)

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Gözlem Becerisi

- Gözlem becerisi, öğrencilerin beş duyu organını kullanarak çevresindeki doğal ortamdaki her türlü nesne ve olaylar hakkında deneyim kazanması olarak tanımlanabilir (Anagün & Yaşar, 2009).

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Mekânı Algılama Becerisi

- Mekansal algılama becerisi, görsel-uzamsal zeka alanıyla ilişkili olup, bireyin bulunduğu veya yaşadığı geçirdiği mekanların zihinsel haritalarını oluşturabilmesiyle doğrudan ilişkilidir.
- Duman ve Girgin (2007) bu becerinin alt boyutlarından bir tanesinin harita okuryazarlığı olduğunu ifade etmişlerdir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Zaman ve Kronolojiyi Algılama Becerisi

- öğrencinin geçmiş, şimdiki ve gelecek zaman farkına varabilmesi
- tarihteki olayları kronolojik sırayla takip edebilmesi, takvimdeki gün, ay, mevsim ve yıl kavramlarını doğru bilebilmesi aralarındaki ilişkiyi kavrayabilmesi

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi

- Değişim ve Sürekliliği algılama becerisine sahip öğrenciler geçmişteki yaşanan tarihsel ve coğrafi olayların aralarında bazen benzerliklerin bazen de farklılıkların olduğunu bilirler.
- Benzer şekilde belli dönemlerde doğru kabul edilen bilgi-yöntem ve tekniklerin bir dönem sonra yanlış olarak görülebileceği hakkında farkındalık sahibidirler.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Sosyal Katılım Becerisi Öğrencinin

- kendini ve yakın çevresini ilgilendiren konularda görüş bildirmesi veya işin içerisinde olması
- grup çalışması gerektiren konularda sorumluluk alması
- iletişim kanallarını en düzeyde kullanarak işbirliği içerisinde sosyal çevresindeki problemlere çözüm yolları araması

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Empati Becerisi

- öğrencinin, durum ve olaylara karşısındaki kişinin duygu ve düşüncelerini dikkate alarak bakabilmesi
- geçmiş tarihteki olayları, dönemin şartlarını düşünerek kendini o dönemdeki insanların yerine koyarak yorumlayabilmesi

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Tarih dersi becerileri - I

- **Tarihsel kavrama:** Olayın yaşandığı dönemdeki şartları çerçevesinde olayı değerlendirmek. Ve olayın tarihsel öneminin farkına varmak (o dönemde yaşayan birçok kişi açısından olayın sonuçları; uzun bir zaman diliminde birçok kişi açısından sonuçları; olayın bir şeyin sembolü olması; günümüzde gündemde olan hususlara ışık tutması; algılarımızı değiştirmesi; başka olayları tetiklemesi)
- **Tarihsel sorgulama:** Ne?; Ne zaman?; Nasıl? (Hangi şartlar altında meydana geldi); Neden ve Sonuçları? (Farklı insanlar-gruplar açısından); tarihsel önemi?

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Tarih dersi becerileri - II

- **Değişim ve sürekliliği algılama:** Zaman içindeki olaylarla ilişkili olarak benzerlik ve farklılıkları bulma, değişim ve sürekliliği ayırt etme ve yorumlama.
- **Çoklu bakış açısı:** Olaylara farklı kişilerin/toplumsal grupların gözüyle bakma. Onların nasıl etkide bulunduğu ve etkilendiğini ortaya çıkarma.
- **Zaman ve kronolojyi algılama:** Zamanları ayırt etme, kronolojik sıralama yapma, zaman şeridi oluşturup buradaki veriyi yorumlama.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Tanımlan verilen becerileri sosyal bilgiler/tarih derslerinde geliştirmek için kısa birer etkinlik planlayınız.

6. MODÜL. SOSYAL BİLGİLER VE TARİH DERSLERİNDE DEĞER ÖĞRETİMİ

CS Lewis'in ifade ettiği gibi “değerlerden yoksun bir eğitim bir insanı daha zeki bir şeytan yapmak olarak görünmektedir.” Değerlerden kopuk bir öğretim aslında eğitimin en temel boyutlarından birisi olan sosyalleşmeyi yadsımak anlamına gelir. Özellikle sosyal bilgiler ve tarih öğretimi gibi öğrenciler de vatandaşlık yeterlikleri oluşturmayı amaçlayan derslerde değer öğretimi diğer derslerle kıyaslandığını daha merkezi bir yer işgal eder. Ancak geleneksel olarak bu derslerde ve genel olarak tüm eğitim sistemimizde değer öğretimi öğretmenlerin belirli konularda yaptıkları açıklamalardan öteye gidememektedir. Bu bağlamda Türkiye'deki okullarda değer öğretimi sistematik olmaktan uzaktır. Bu modülde katılımcılar konu alan bilgisiyle birlikte değer öğretiminin nasıl gerçekleştirilebileceğini bizzat tecrübe ederek, bu eğitime daha sistematik yaklaşımları gerektiğinin farkına varacaklardır.

Bu modül iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde katılımcılar sosyal bilgiler ve tarih derslerinde değer öğretimi bir etkinlik yoluyla deneyimleyeceklerdir.

Modülün ikinci bölümünde katılımcılara sosyal bilgiler ve tarih derslerinde hangi değerlerin kazandırılacağı ve değer kazandırmada kullanılacak çeşitli yöntemler hakkında bilgilendirileceklerdir.

A. UYGULAMA: BİLİMSEL DÜŞÜNCENİN TEMELİ NEDİR?

20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren bu dönemde bilim felsefesi ile uğraşan Karl Popper, Thomas Kuhn ve Paul Feyerabend gibi bilim insanları sayesinde bilime bakışımızı tamamen değiştirmiştir. Feyerabend bilimsel yöntemin aslında ne kadar da göreceli olabileceğini, Kuhn bilimsel çalışmanın belirli bir dönemde hâkim olan paradigmalara çerçevesinde yapıldığını belirtmişlerdir. Popper ise bilimsel çalışmaların temelinde yanlışlanabilirliğin yattığını belirterek bilim insanının temel amacının bir olayı açıklayan muhtemel teoriler arasından her birini mümkün olan her şekilde yanlışlama testine tabi tutarak bu testte en başarılı olan teoriyi şimdilik (daha iyi teoriyi buluncaya kadar) kabul etmek olduğunu belirtir.

Ancak birçok insan ve dolayısıyla da bilim insanları tasdik meyili (*confirmation bias*) adı verilen bir özelliğe sahiptirler. Tasdik meyili insanların bir olayla ilgili hâlihazırdaki inançlarına uygun olan görüşü/araştırmayı kabul etmelerine denir. Bu meyili gösteren insanlar aynı zamanda yaptıkları araştırmalarda kendi var olan görüş ve inançlarını doğrulayacak verileri toplamaya (yanlışlayacak olanları göz ardı etmeye) meyillidirler. Bu durum bilimsel çalışmaların geçerliliği ve güvenilirliğini kökten sarsacak bir eğilimdir. Tasdik meyilini sadece bilim insanları değil aynı zamanda gündelik hayatımızda hemen hepimiz belli bir dereceye kadar gerçekleştirmekteyiz.

Bu etkinlikte bir araştırmanın bilimsel bir nitelik taşımasının en önemli ön koşulu olan yanlışlanabilirlik özelliği tasdik meyili üzerinden ele alınmaktadır. Etkinlik sürecinde katılımcılar hem bu iki temel kavram hakkında bilgi sahibi olacaklar hem de bilimsellik değerini geliştireceklerdir.

Amaç

Bu etkinlikte katılımcılar tasdik meyili ile ilişkili olarak gerçekleştirecekleri etkinlikler aracılığı ile bilimsel çalışmalarda ve gündelik hayatımızda aldığımız kararlarda teorilerimizi yanlışlama testine tabi tutmak gerektiğini kavrayarak bilimsellik değerini geliştireceklerdir

Öğrenme Çıktıları

Bu modül sonunda katılımcılar;

- İnsanların kendi düşüncelerini doğrulayan fikirlere daha kolay inanmaya meyilli olduklarını fark edeceklerdir.
- Bilimsel araştırmanın temelinde kendi düşüncelerimizi/teorileri doğrulayacak şekilde çalışmanın değil, yanlışlayacak şekilde çalışmanın gerektiğini fark edeceklerdir.
- Bilimsellik değerini geliştireceklerdir.

Süre: 50 + 50 dakika

Materyaller

ÇY-1'i iki kişiye bir adet gelecek şekilde, ÇY-2'yi katılımcı sayısı kadar çoğaltınız.

Anahtar Soru

Bilimsel bilginin temel özelliği nedir?

İşleniş

1) Anahtar soruyu sınıfa yönlendirerek birkaç katılımcıdan dönüt alınır. (5 dk.)

2) Sınıfı 2'şer kişilik heterojen gruplara ayırıp ÇY-1'i dağıttınız. ÇY-1'deki etkinlik araştırma yaparken dikkat etmemiz gereken çok önemli bir husus olan objektif bakış açısını "tasdik meyili" (*confirmation bias*) üzerinden vermektedir.

ÇY-1'i katılımcılara dağıtırken araştırma sırasında dikkat edilmesi gereken temel bir hususu ele alacağımızı söyleyiniz. Buna göre sınıfa aşağıdaki açıklamayı yapınız: **(17 dk.)**

Çalışma yaprağının ilk satırında sıralanmış olan 3 rakam belirli bir kurala göre dizilmiştir. Sizin göreviniz bu kuralı bulmaktır. Kuralı tespit etmek için "sayı dizisi" sütununa 3 sayıdan oluşan bir sayı dizisi yazmanız gerekmektedir. Siz çalışma yaprağındaki etkinliği yaparken ben sınıfta dolaşarak yazdıklarınızın kurala uyup uymadığını belirtmek amacıyla ilk sütuna ("kuralıma uyuyor mu?") E veya H harflerini koyacağım. "E" oluşturduğunuz sayı dizisinin kurala uyduğunu belirtmek anlamında (Evet), "H" ise kurala uymadığını göstermek amacıyla (Hayır) taşımaktadır. Ben yaptıklarınıza E ya da H harfini koyduktan sonra kuralı tahmin etmeniz gerekmektedir. Bu aşamada kuraldan ne kadar emin olduğunuzu belirtmek için "ne derece eminsin?" sütununu kullanınız. Eğer %50 yazarsanız kuraldan tam olarak emin değilsiniz demektir. Ardından yeni bir sayı dizisi yazıp biraz önce açıklanan süreci tekrar edeceğiz. Siz kuraldan emin oluncaya kadar (%100) yeni sayı dizileri yazmaya devam edeceğiz.

Not:

Tasdik meyili insanların çoğunlukla kendi düşüncelerini doğrulayacak şekilde akıl yürüttüklerini veya buna göre veri topladıklarını ifade etmek için kullanılan bir terimdir. Çalışma yaprağındaki etkinlik Peter Cathcart Wason tarafından insanların tasdik meyilini göstermek amacıyla geliştirilmiştir.

Wason'nun uygulamasında insanlardan aşağıda belirtilen üç rakamı inceleyerek rakamların nasıl yazıldığına dair kuralı tahmin etmeleri ve buna uygun olarak da yeni bir üçlü sayı dizisini oluşturmaları istenir.

2 4 6

Bu etkinliği yapan insanlar genellikle 6-8-10; 10-12-14; 3-5-7; 100-102-104 gibi tahminlerde bulunacaklardır. Bu örnekler kuralın sayılar arasında 2 fark olduğu savına dayanır. Ancak yukarıda belirtilen örnekler kurala uygun olmakla birlikte kural "sayılar arasında iki fark vardır" değildir. 7-10-99 sayı üçlüsü de kurala uymaktadır. Buna göre kural "sayıların artan şekilde sıralanması" şeklindedir (buna göre "-30-56-107" üçlüsü de kurala uyarken "16-10-27" kurala uymaz).

David Leonhardt'ın belirttiğine göre bu etkinliği New York Times'ın web sitesinde yapan insanların yüzde 77'si kurala uymayan hiç cevap vermeden (hiç "hayır" cevabını almadan) kuralı tahmin etmişlerdir. "Hayır" cevabını almanın herhangi bir cezasının ya da maliyetinin olmadığı bir durumda bile bu etkinliği yapan insanların sadece yüzde 9'u cevabı tahmin etmeden önce üç "hayır" cevabı almıştır. Tasdik meyili olarak adlandırılan bu duruma göre insanlar "evet"i duymaya "hayır"ı duymaktan çok daha fazla meyillidirler.

3) Önceki etkinliği grupların tamamının yüzde 100 olarak kuraldan emin oldukları aşamaya kadar devam ettirdikten sonra sınıftan kuralı kaçınıcı seferde (satırda) %100 eminlikte bulduklarını, bu süreçte eğitmen tarafından kaç "E" ve kaç "H" harfi aldıklarını not etmelerini isteyiniz. **(3 dk.)**

4) Tahtaya grupların kaçınıcı seferde %100 emin olduklarını (örneğin, 3 grup 2. seferde, 5 grup 4. seferde, 2 grup 6. seferde gibi), grupların kaç tane “E” aldıklarını (örneğin 3 grup 2 E, 4 grup 4 E ve 3 grup 5 E almış gibi) ve kaç adet “H” aldıklarını üç ayrı grafik çizerek gösteriniz.

Bu grafiklerin sınıfın tahmin düzeyi hakkında ne gösterdiğini yorumlamalarını isteyiniz. **(15 dk.)**

5) Sınıftan kuralı paylaşmalarını isteyiniz. Birçok grup muhtemelen kuralı doğru tahmin edecektir.

Bu aşamada kuralı sınıfla paylaşarak nasıl olup da bazı grupların %100 kesinlikle kuralı yanlış tahmin ettiklerini ya da kuralı tahmin ederken neden çok sayıda "E" lere sahipken çok az "H" lere sahip olduklarını yorumlamalarını isteyiniz.

Ardından 2 nolu etkinlikteki açıklamayı (tasdik meyili) yapınız. **(10 dk.)**

6) Sınıfa aşağıdaki soruları yönlendirip sınıf tartışması gerçekleştiriniz. **(10 dk.)**

- Bu etkinlik bilimsel araştırmalar bakımından bize ne söylüyor?
- Bir bilim insanının düşebileceği en önemli hata ne olabilir?

7) Sınıf tartışmasının ardından aşağıdaki açıklamayı yapınız: **(5 dk.)**

Bilimsel çalışmaların en temel özelliklerinden birisi sahip olduğumuz teorileri (bir durumla ilgili açıklamalarımızı) devamlı şekilde yanlışlamaya çalışmaktır. Bilimsel anlamdaki gelişmemizi ancak mevcut teorilerimizi, çözüm önerilerimizi vb. devamlı bir şekilde yanlışlamaya çalışarak sağlayabiliriz. Eğer doğru olduğuna inandığımız şeyleri devamlı bir şekilde doğrulamaya çalışırsak yeni problemlere uyum sağlama ve çözüm yeteneğiniz sınırlanacaktır. Kendi düşüncesini doğrulamaya çalışan bilim insanları inandıkları şeyin tersini gösteren verileri göz ardı etme ve önemsememe eğilimine sahip olabilirler.

8) ÇY-2’yi katılımcılara dağıtıp bireysel olarak çalışmalarını isteyiniz. Bu çalışma yaprağı gündelik hayatımızda yeterince veri toplamadan, elde ettiğimiz verileri yanlışlamaya çalışmadan doğrudan ne tür kararlar aldığımızı sorgulamak amacıyla hazırlanmıştır. **(15 dk.)**

9) Katılımcıların ÇY-2'deki sorulara verdikleri cevaplar üzerinden sınıf tartışması ile etkinliği noktalayınız. Bu süreçte bu etkinliğin bilimsellik değerini öğrencilere kazandırmada ne kadar etkili olabileceği hakkındaki düşüncelerini de alınınız.

ÇALIŞMA YAPRAĞI-1. Kuralı Tahmin Edin

Çalışma yaprağının ilk satırında sıralanmış olan 3 rakam belirli bir kurala göre dizilmiştir. Sizin göreviniz bu kuralı bulmaktır. Kuralı tespit etmek için “sayı dizisi” sütununa 3 sayıdan oluşan bir sayı dizisi yazmanız gerekmektedir. Siz çalışma yaprağındaki etkinliği yaparken ben sınıfta dolaşarak yazdıklarınızın kurala uyup uymadığını belirtmek amacıyla ilk sütuna E veya H harflerini koyacağım. “E” oluşturduğunuz sayı dizisinin kurala uyduğunu belirtmek anlamında (Evet), “H” ise kurala uymadığını göstermek amacını (Hayır) taşımaktadır. Ben yaptıklarınıza E ya da H harfini koyduktan sonra kuralı tahmin etmeniz gerekmektedir. Bu aşamada kuraldan ne kadar emin olduğunuzu belirtmek için “ne derece eminsin?” sütununu kullanınız. Eğer %50 yazarsanız kuraldan yarım eminsiniz demektir. Ardından yeni bir sayı dizisi yazıp biraz önce açıklanan süreci tekrar edeceğiz. Siz kuraldan emin oluncaya kadar (%100) yeni sayı dizileri yazmaya devam edeceğiz.

Sayı dizisi	Kurala uyuyor mu? (Öğretmen tarafından belirlenecektir)	Kuralı tahmin edin	Ne derecede eminsiniz?
2 4 6	E	-	-

(Kaynak: http://www.devpsy.org/teaching/method/confirmation_bias.pdf)

ÇALIŞMA YAPRAĞI-2. Gündelik Hayatımızda Nasıl Yanlış Kararlar Alıyoruz?

Aşağıdaki metni okuduktan sonra soruları cevaplayınız.

Neden Kendimizi Doğrulamak İsteriz?

İnsanlar daha önceden sahip oldukları inançlarına uyan bilgiye inanmaya ve yine bu tür bilgiyi aramaya meyillidirler. Örneğin bazı insanlar dünya görüşlerine uymadığı için küresel ısınma ile ilgili gerçekleştirilmiş birçok bilimsel çalışma ile öne sürülen kanıtları göz ardı ederek küresel ısınmanın gerçek olmadığını düşünmektedirler. Bunun temel sebebi insanların gerçek durum aksini gösterse de olayla ilgili olumlu düşünmeye meyilli olmalarıdır. Buna bağlı olarak da insanlar olaylarla ilgili daha çok olumlu cevap alabilecekleri türden soruları olumsuz türden sorulara tercih ederler. Bu sebepten insanlar “evet” cevabı alabilecekleri soruları daha çok sorarlar ve evet cevabı ile çabucak sonuçlara atlarlar. Bunun bilincinde olan günümüzdeki bazı şirketler çalışanlarından belirledikleri politikalarının neden yanlış olduğunu ispatlamalarını istemektedirler. Bu sayede en iyi politikanın oluşturulması sağlanmaktadır.

*Kaynak: David Leonhardt (Barry Nalebuff'un yardımıyla) (2015)'dan uyarlanmıştır.
https://www.nytimes.com/interactive/2015/07/03/upshot/a-quick-puzzle-to-test-your-problem-solving.html?_r=1*

1. Gündelik hayatımızda yeterince veri toplamadan, elde ettiğimiz verileri yanlışmalaya çalışmadan doğrudan sonuca atlayarak ne tür kararlar alıyoruz? Birkaç örnek verebilir misiniz?
2. Kendi yaşantınızda yukarıda açıklandığı şekilde kendinizin ya da yakınlarınızın önceki düşüncelerine uyduğu için yanlış kararlar aldığı durumlar oldu mu? Olduysa bu durumu açıklayınız.
3. Sosyal bilgiler/Tarihten tasdik meyili ile ilgili örnekler verebilir misiniz?

B. SOSYAL BİLGİLER VE TARİH DERSLERİNDE DEĞERLER

Bu modülün ilk bölümünde bir değerın konu alanı ile birlikte öğrencilere nasıl kazandırılacağını tecrübe eden katılımcılara bu bölümde hazırlamış bir sunum aracılığı ile sosyal bilgiler ve tarih derslerindeki değerler tanıtılacaktır.

Amaç

Bu etkinlikte katılımcılar sosyal bilgiler ve tarih derslerinde yer alan çeşitli değerleri tanıyarak bunların öğrencilere kazandırılmasına dair çeşitli uygulamalar tasarlayacaklardır.

Öğrenme Çıktıları

Bu modül sonunda katılımcılar;

- Sosyal bilgiler ve tarih derslerindeki değerleri tanırlar.
- Sosyal bilgiler ve tarih derslerinde adı geçen değerleri öğrencilere kazandırmak için etkinlik tasarlarlar.

Süre: 50 + 50 dakika

Materyaller

Bilgi Yaprağı-1'de yer alan sunumu hazırlayınız. Bu sunuma csd.erciyes.edu.tr adresindeki proje web sayfasından erişebilirsiniz. 3 kişiye bir adet gelecek şekilde fon kartonu ya da A3 kağıdı temin ediniz.

Anahtar Soru

Sosyal bilgiler ve tarih derslerinde öğrencilere hangi değerleri kazandırabilirim?

İşleniş

1) Katılımcılara Bilgi Yaprağı-1'deki sunumu (csd.erciyes.edu.tr adresinden erişilebilir) kullanarak sosyal bilgiler ve tarih derslerindeki değerleri tanıtınız.

2) Sınıfı 3 kişilik gruplara bölünüz. Her bir gruba bir değeri veriniz. Örneğin 1 nolu grup farklılıklara saygı değerini, 2 nolu grup çevre duyarlılığı değerini, 3 nolu grup eşitlik değerini vb. Hangi değer üzerinde çalışacaklarına grupların kendilerinin karar vermelerini sağlayınız.

Ardından gruplara fon kartonlarını dağıtarak seçtikleri değeri bir sosyal bilgiler ya da tarih dersinde öğrencilere konu alanı ile birlikte kazandıracak bir etkinlik tasarlamaını isteyiniz. Kendilerinden önceki derste olduğu gibi kapsamlı bir etkinliğin değil, sadece fikir olarak ve bazı şeyleri yapmış gibi kabul ederek genel bir tasarımın beklendiğini belirtiniz. İnternetten faydalanabileceklerini söyleyiniz.

3) Gruplardan etkinliklerini sınıfla paylaşmalarını isteyerek çalışmalarını sınıfça değerlendiriniz.

BİLGİ YAPRAĞI-1. Sosyal Bilgiler ve Tarih Derslerinde Değerler Sunumu

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Değer Temelli Öğretim

MEB öğretim programı değerleri

1. Aile birliğine önem verme	11. Estetik
2. Adil olma	12. Hoşgörü
3. Bağımsızlık	13. Misafirperverlik
4. Barış	14. Sağlıklı olmaya önem verme
5. Özgürlük	15. Saygı
6. Bilimsellik	16. Sevgi
7. Çalışkanlık	17. Sorumluluk
8. Dayanışma	18. Temizlik
9. Duyarlılık	19. Vatandaşlık
10. Dürüstlük	20. Yardımseverlik

Değer Telkini

- Öğrencilerin toplumca kabul edilen değerleri tartışmadan kabul etmesine dayanan, öğretmen tarafından sözel olarak yapılan telkinlerdir.
- Bu yöntemin en çok kullanılmasına rağmen öğrenci üzerinde az etkili yöntem olduğu söylenebilir.

Değer Telkini

- Öğrencilerde oluşacak tutum ve değerlerin öncelikle zihinlerinde mantıksal bir zemine oturtulmaları gerekir.
- Öğrenci bilişsel olarak değerlerin neden ve nasıl oluştuğu hakkında bilişsel şema oluşturmadıkları sürece bunları davranışa dönüştürmeleri oldukça zordur. (Taymur, 2015)

Ahlaki Muhakeme

- Bu yöntem Kohlberg' in ahlaki gelişim kuramına dayanır.
- Kohlberg öğrencilere bazı ahlaki ikilem durumları (örnek olaylar) sunarak, sorgulamalar yoluyla değerler geliştirmelerini sağlamıştır.
- Ahlaki ikilem sunduktan sonra uygun davranış biçimleri sınıfta tartışılır.

Ahlaki Muhakeme – Kohlberg Öykü

Ege bölgesindeki bir ilçede, bir kadın kanserden ölmek üzeredir. O ilçedeki bir doktor da bitki özlelerinden yaptığı bir ilâcın kanseri tedavi ettiğini söylemektedir.

Gerçekten de ilâcı kullanan bazı hastalar iyileşmiş görünmektedir. Ancak doktor ilâcı kendisine mal oluşunun 10 katı fazlasına satmakta, bir doz ilâç için bir milyar TL. istemektedir.

Hasta kadının kocası ilâcı satın alabilmek için her türlü çareye başvurmuş, gerekli paranın ancak yarısını toplayabilmiştir.

Ahlaki Muhakeme – Hikaye 1

Bunun üzerine doktora giderek karısının ölmek üzere olduğunu anlatmış ya ilâcı kendisine daha ucuz vermesini ya da ilâcın parasını taksitle almasını rica etmiştir.

Ancak doktor bunu kabul etmemiş "Bu ilâcın isteklisi çok fazla, parası olana satırım" demiştir. Çaresiz kalan hasta kadının kocası sonunda bir gece gizlice ilâcı çalmıştır.

- Sizce ilâcı çalmalı mıydı?
- Adam suçlu mudur?
- Suçluysa neden suçludur?
- Suçsuzsa neden suçsuzdur? (MEB, 2005)

Ahlaki Muhakeme – Hikaye 2

Bir mahkum hırsızlık suçundan hapsedir. 10 yıla mahkum olmuştur, fakat birkaç sene sonra hapisten kaçır ve yeni bir şehre başka bir isim ile yerleşir.

Sekiz sene yoğun bir şekilde çalışıp kendi işini kurmak için para biriktirir. Müşterilerine adil davranır, çalıştırdığı işçilere iyi para verir. Kazandığı paranın büyük bir kısmını da hayır kurumlarına yatırmaktadır. Ancak, birgün eski komşusu onun sekiz yıl önce polisten kaçan ve polis aradığı adam olduğunu anlar.

Komşu bu adamı polise ihbar etmeli midir? Etmemeli midir? Nedenleri ile açıklayınız?

Kocabiyik, 2015

Değer Analizi

- Ahlaki muhakemeye benzer biçimde öğrenciler örnek olaylar üzerinden düşünceleri sağlanır.
- Farklı olarak bu yöntemde değerler öğrenciler tarafından duygudan uzak bir biçimde salt mantıksal açıklamalarla sorgulanır ve oluşturulur.

Değer Analizi

- Öğrenciye ahlaki ikilem sunulduktan sonra tek tek hikayedeki kahramanların değerleri analiz edilir, doğru mu yanlış mı yaptıkları ayrı ayrı irdelenir.
- Bu tür bir durumda kendileri olsa ne yapacakları konusunda kişisel sorgulamalar yapmaları sağlanır

Değer Analizi

Köpek ve Kurt Öyküsü

Açlıktan ölmek üzere olan bir kurt varmış. Öyle zayıfmış ki kemikleri kısa tüylü kürkünden bile belli oluyormuş. Zar zor yürüyormuş. Yiyecek bulmaya da pek umidi yokmuş. Bir ağaca yaslanmışken bir köpek ona doğru yaklaşmış "Çok kötü görünüyorsun, çok uzun zamandır yemek yememiş gibisin." demiş.

"Doğru söylüyorsun." demiş kurt. "Sen ve arkadaşların koyunları çok iyi koruduğunuz için uzun zamandır açım. Şimdi çok güçsüzüm ve yiyecek bulma konusunda ümitsizim. Sanırım yakında öleceğim." "O hâlde neden bize katılmıyorsunuz?" diye sormuş köpek.

Değer Analizi

Köpek ve Kurt Öyküsü

"Ben düzenli olarak çalışıyorum ve kamımı doyuruyorum. Sen de aynısını yapabilirsin. Bana yardım edersen ve beraber koyunları koruruz. Bu hepimiz için iyi bir anlaşma olur." demiş köpek. Kurt, köpeğin haklı olduğuna karar vermiş. Birlikte köpeğin yaşadığı kulübeye doğru ilerlemeye başlamışlar. Fakat yürürken kurt, köpeğin boynundaki tüylerin azalmış, boynunun incelmış olduğunu fark etmiş ve nedenini sormuş.

"Bunun için endişelenme." demiş köpek. "O boynuma bağladıkları tasmanın yeri, sahibim beni geceleri bağlar." "Bağlamak" diye bağırarak kurt. "Öyleyse seninle gelirim benim de boynuma tasma takıp bağlayacaklardır." demiş kurt.

Değer Analizi

Köpek ve Kurt Öyküsü

"Bu doğru!" diye cevap vermiş köpek. "Fakat buna sonra alışacaksın."

"Fakat tasmayla bağlanırsam istediğim gibi yürüyüşe çıkamam ve koşmak istediğim yere koşamam." demiş kurt. "Eğer seninle gelirim özgür olamam." ve kaçmaya başlamış.

Köpek kurdun arkasından bağırarak. "Bekle geri dön, istediğim zaman istediğim her şeyi yapamıyorum. Ama ben sağlıklıyım ve uyumak için sıcak bir yerim var. Sen hayattan zevk alarak yaşamak için çok endişeleniyorsun. Ben senden daha özgürüm." demiş.

Değer Analizi Soruları

Köpek ve Kurt Öyküsü

- Köpeğin değerleri nelerdir?
- Kurdun değerleri nelerdir?
- Öğrencilerin köpeğin değerlerini desteklemeleri için nedenleri nelerdir?
- Öğrencilerin kurdun değerlerini desteklemeleri için nedenleri nelerdir?
- Kurdu ve köpeği nasıl bir yaşam beklemektedir?
- Köpek mi yoksa kurt mu doğru seçimi yapmıştır?
- Bu tip bir değer çatışması hayatta nasıl karşımıza çıkabilir?
- Böyle bir durumla karşılaştığımızda nasıl hareket etmeliyiz? (MEB, 2005)

GözlemYoluyla Öğrenme

- Bandura' nın sosyal öğrenme kuramına dayanan bu yöntemde öğrencilerin değer öğretiminde aktif bir biçimde yaşantı geçirmeleri sağlanır.
- Öğrenciler yaşamları süresince anne, baba, kardeş, öğretmen, arkadaş, akraba ve hatta televizyonda gördükleri aktörleri bile model almaktadırlar.

Model Analizi

- Model analizi etkinliği yoluyla öğrenciler kendilerine yakın hissettikleri rol modellerini seçerler, bu modellerin hangi değerlerinin ön plana çıktığını belirlerler ve bu değerlerin kendilerine olan etkisini analiz ederler.
- Bu şekilde yeni değerler geliştirirler ve varolan değerleri hakkında farkındalık sahibi olurlar.

Model Analizi

Model alınan kişi	Kişilik/ Karakter Özelliği	Oluşan etki
Babam	Güvenilir	Güvenilir olmanın önemini öğrendim.
Ayşe	Saygıdeğer	Saygı gördüğümde mutlu olduğumu öğrendim.
.....

MEB (2005)

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Tanımları verilen değerleri sosyal bilgiler/tarih derslerinde geliştirmek için kısa birer etkinlik planlayınız.

Kaynakça

- MEB (2005). İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı Ve Kılavuzu, Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi.
- Kocabıyık, B. (2015). Ahlaki ikilem yaklaşımına dayalı öğretimin öğrencilere adil olma değerinin kazandırılma etkisi (yedinci sınıf örneği), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

7. MODÜL: BİLGİ İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ İLE FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM MATERYALLERİNİN HAZIRLANMASI

Tomlinson (1999) farklılaştırmanın içerik, öğrenme süreçleri ve öğrenme çıktıları olmak üzere öğretimdeki üç ana öge ile yapılabileceğini belirtir. Öğretim süreçlerinden bir bölümünü ise öğretim materyallerinin planlanması, geliştirilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesi işlemleri içerir. Katılımcıların farklılaştırma yaparken kullanacakları öğretim materyallerini planlama, geliştirme, uygulama ve değerlendirme becerilerine sahip olması gerekmektedir. Bu becerilerin kazanılması kısa bir zaman diliminde mümkün değildir. Fakat en azından katılımcılara yeni ve kullanışlı materyallerin tanıtılması ve derslerde nasıl kullanabileceklerinin öğretilmesi onların farkındalık kazanmalarına ve bu yönde kendilerini geliştirme ihtiyacı doğuracaktır. Günümüzde öğretimde hem basılı hem de elektronik öğretim materyalleri kullanılmaktadır. Basılı materyallerin kullanım geçmişi çok fazla olduğundan öğretmenlerin bu materyalleri geliştirme ve kullanma konusunda çok fazla problem yaşamadıkları gözlenmektedir. Fakat elektronik materyallerin kullanımı bilgi ve iletişim teknolojileri becerileri gerektirdiğinden; elektronik materyallerin geliştirilmesinde öğretmenlerin daha fazla bilgi ve beceriye ihtiyaçlarının olduğu söylenebilir. Bunun yanında dijital öğrenme platformlarının artması ve akıllı tahta ve tabletlerin okullarda yaygınlaşması sonrasında öğretmenlerin bu teknolojileri kullanmaları [barındırdıkları birçok fayda düşünüldüğünde] artık zorunluluk haline gelmiştir.

Bu modül katılımcıların bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak farklılaştırılmış öğretim materyalleri hazırlama konusunda yeterliklerini geliştirmek amacıyla oluşturulmuştur. Modül üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde elektronik ortamda örnek bir öğretici bulmacanın nasıl hazırlanabileceği üzerinde durulacaktır. İkinci bölümde katılımcılar elektronik kavram haritaları hakkında bilgi ve beceri sahibi olacaklar ve örnek bir uygulama ile bilgisayar veya akıllı tahta yoluyla kavram haritaları oluşturacaklardır. Üçüncü bölümde ise katılımcıların örnek bir öğretici animasyon hazırlamaları sağlanacaktır.

A. UYGULAMA

Eğitsel bulmacalar öğrencilerin hem düşünmesini sağlayan, hem de kendi buldukları ipuçlarından faydalanarak çözüme ulaşmalarını ve araştırmalarını sağlayan araçlardır. Ayrıca yeni kavram öğretiminde ve öğrenilen kavramların pekiştirilmesinde kullanılmaktadır. Bulmaca temelli öğretim, öğrencilerin akademik başarı, derse katılım, problem çözme, eleştirel düşünme gibi birçok açıdan olumlu katkı yapmaktadır. Bulmacalar ayrıca farklılaştırma açısından uygun materyallerdir. Örneğin, öğretmen önce 30 soruluk bulmaca hazırlayıp bu sorulardan üst düzey öğrencilere göre olanları çıkartarak yeni bir bulmaca oluşturabilir. Daha sonra alt düzey öğrencilere uygun olan soruları kullanarak 1-2 dakika içerisinde yeni bir bulmaca hazırlayabilir. Böylece hazırlanan 30 adet soruyla 3 farklı düzeyde bulmaca oluşturulabilir.

Amaç

Bu etkinlik sonunda katılımcılar sosyal bilgiler ve tarih öğretiminde herhangi bir konu veya ünite ile ilgili bir elektronik bulmaca hazırlayabileceklerdir.

Öğrenme Çıktıları

Bu modül sonunda katılımcılar;

- Elektronik bulmaca oluşturmak için gerekli soru ve cevap formatını kavrayacaklardır.
- Hazırlanan soruları ve cevapları çevrimiçi uygulamada uygun yerlere yazabileceklerdir.
- Bulmacanın kâğıtta düzgün yerleşmesi için gerekli düzenlemeleri yapabilecektir.
- Hazırlanan bulmacayı Word formatında kaydedip, gerekli düzenlemeleri yapabileceklerdir.
- Bulmacanın cevap anahtarını PDF formatında hazırlayıp bilgisayara indirebileceklerdir.

Süre: 50 dakika

Materyaller

İnternet bağlantısı kurulmuş katılımcı sayısı kadar masaüstü veya dizüstü bilgisayar temin ediniz. ÇY-1'i katılımcı sayısı kadar çoğaltınız.

Anahtar Soru

Elektronik ortamda farklılaştırılmış bir bulmacayı nasıl hazırlayabilirim?

İşleniş

- 1) Sınıfa ÇY-1'i dağıtınız. (3 dk.)
- 2) Katılımcılardan şu web adresine girmelerini isteyiniz: <https://crosswordlabs.com/> (2 dk.)
- 3) Bütün katılımcılara ilk aşamada veri girişinin nasıl yapılacağını anlatınız. Bulmacanın üretilmesi için, öncelikle bulmaca soru ve cevaplarının web sitesindeki uygulamaya doğru bir biçimde girilmesi gerektiğini söyleyiniz. Burada yapılacak bir hata bulmacanın yanlış bir biçimde oluşmasına yol açacaktır.

Bulmaca hazırlanırken öncelikli olarak **bulmaca cevabı** yazılır sonrasında bir boşluk bırakılarak **bulmaca sorusu** yazılır. Bir sonraki cevap ve soruyu yazmak için **Enter** tuşu ile satır başı yapılır. Bilinmesi gereken bir başka husus ise bazen cevaplar iki veya

üç kelime grubundan oluşabilir. Örneğin, bizim yapacağımız uygulamada “sultanhanı” kelimesi cevap olarak belirlenmiştir. Bu kelime grubu muhakkak bitişik olarak yazılmalıdır. Daha sonra bir boşluk bırakılarak bulmaca sorusu yazılmalıdır. Bulmacadaki cevaplar ard arda kutucuklardan oluşacağı için, bulmacada iki veya daha fazla kelime grubunu içeren cevapları tek kelime olarak belirlemek gerekecektir. Örneğin Sultan Hanı cevabını düşünelim, uygulama bunun için 10 kutucuk oluşturduğundan 10 karakterlik sultanhanı kelimesinin bir arada, yani tek kelime imiş gibi yazılması gerekir.

- 4) Şimdi aşağıdaki şekilde olduğu gibi katılımcılara dağıttığımız kağıttaki başlık ve bulmaca içeriğini uygulamaya girmelerini isteyiniz. Katılımcıların arasında gezerek içeriği doğru bir biçimde girip girmediklerini kontrol ediniz. Soru yazım biçimi şu şekildedir:

cevap kelimesi + 1 boşluk (spacebar) + *Soru cümlesi* + Enter tuşu. (25 dk.)

Crossword Labs
Make a Crossword Find a Crossword About Login/Sign Up

Crossword Title
Kayseri Kültürü ve Tarihi Bulmacası

Enter the word, a space, and then the clue. One word/clue pair per line. [Need to see an example?](#)

kasseria Kayseri' nin en eski adıdır.
akçakaya Somuncu Baba 1331 tarihinde Kayseri' nin bu köyünde doğmuştur
seyyidburhaneddin Mevlana' nin Hocası olup Kayseri' de türbesi bulunan
hunathatun Bu külliye I. Alaeddin Keykubad'ın eşi tarafından 1238 d
gevhernesibe 1204 verem hastalığına yakalanarak vefat eden ve adına ş
darüşşifa Bazı kaynaklara göre tıp eğitimi ve sağlık hizmetini birlikt
erciyes Kayseri' de bulunan ve İç Anadolu' nun en büyük volkanik dağid
sultanhanı Bu kervansaray Kayseri-Sivas yolu üzerinde bulunup I. Alaed
pastırma Kurutulmuş etin etrafına bol baharat ve çemen sürülmesiyle ya

Bu boşluğa başlık yazılacaktır

Cevap kelimesi + 1 boşluk (space) + Soru Cümlesi + Enter tuşu

- 5) Veri girişi doğru bir biçimde tamamladıktan sonra, katılımcılardan aşağı kısımda bulunan "Create a passcode" kısmına bir şifre girmelerini (123) ve "Generate" butonuna basmalarına isteyiniz. (2 dk)

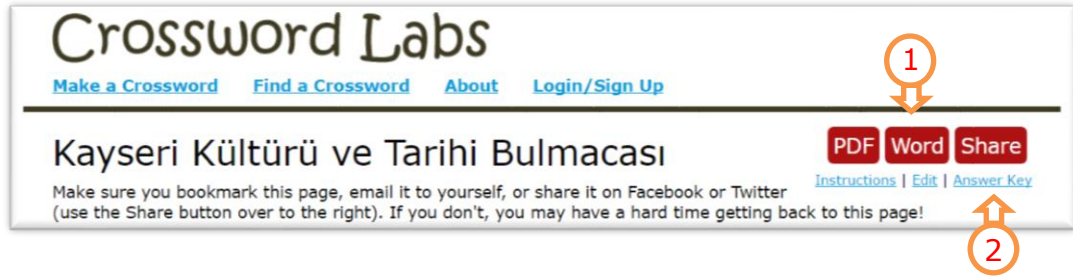
Create a passcode
(to protect the answer key)
123
Generate

- 6) Bir sonraki sayfada taslak bulmaca oluşturulmuş olmalıdır. "Regenerate" (1) butonuna basarak en uygun (iç içe geçmiş, yataya yayılmış, dikeyde çok yer kaplamayan) bir bulmaca taslağı oluşturulur. Burada dikkate edilmesi gereken husus bulmaca ne kadar iç içe olursa ve yatayda yerleşirse kâğıtta da o kadar az yer kaplar.

Bütün düzenlemeler yapıldıktan sonra katılımcılara "Save" (2) butonuna basmalarını söyleyiniz. (3 dk.)

- 7) Bir sonraki adımda katılımcılar hazırladıkları bulmacayı **Word** formatına dönüştüreceklerdir. Bunun için bulmacanın boş halinin gösterildiği sayfada katılımcılardan "**Word**" (1) butonuna gelip sağ klik yaparak [Bağlantıyı farklı kaydet...](#) seçeneğini tıklamalarını isteyiniz. "**Farklı Kaydet**" penceresinden ise masaüstüne kaydetmelerini isteyiniz. Yine bu sayfada katılımcılardan cevap anahtarı oluşturmak için "**Answer Key**" (2) bağlantısına tıklamalarını isteyiniz. (3 dk.)

- 8) Bu sayfada önce ilk sayfada oluşturdukları şifreyi (123 olarak belirlemiştik) aşağıdaki şekilde (1) numara ile gösterilen yere girmelerini ve "**Continue**" (2) tuşuna basmalarını isteyiniz. (2 dk.)

- 9) Sonraki açılan sayfada katılımcılar cevap anahtarının PDF formatında web tarayıcısında açıldığını göreceklerdir. Katılımcılardan bu sayfada **Sağ klik** → **Farklı Kaydet** (1) seçeneğine tıklayarak bu dosyayı yine masaüstüne kaydetmelerini isteyiniz.

10) Sonraki adımda katılımcılardan masaüstüne kaydettikleri Word formatındaki dosyayı açmalarını söyleyiniz. Burada İngilizce başlıkları Türkçeleri ile aşağıdaki gibi değiştirmelerini isteyiniz. Bunun dışında yazı tipi-boyutu vb. değişiklikler yaparak tek sayfaya sığdırmalarını belirtiniz. (5 dk.)

- **Across:** Soldan Sağa
- **Down :** Yukarıdan Aşağıya

ÇALIŞMA YAPRAĞI-1. Bulmaca Soru ve Cevapları

Kayseri Tarihi Bulmacası

Kasseria	Kayseri'nin en eski adıdır.
Akçakaya	Somuncu Baba 1331 tarihinde Kayseri'nin bu köyünde doğmuştur.
Seyyidburhaneddin	Mevlana'nın Hocası olup Kayseri' de türbesi bulunan ve Maarif isimli eseri yazan İslam büyüğüdür.
Hunathatun	Bu külliye I. Alaeddin Keykubad'ın eşi tarafından 1238'de kale dışında yaptırılmıştır.
Gevhernesibe	1204 verem hastalığına yakalanarak vefat eden ve adına şifahane yaptırılan Selçuklu Sultanıdır.
Darüşşifa	Bazı kaynaklara göre tıp eğitimi ve sağlık hizmetini birlikte veren dünyanın ilk merkezidir.
Erciyes	Kayseri' de bulunan ve İç Anadolu' nun en büyük volkanik dağıdır.
Sultanhanı	Bu kervansaray Kayseri-Sivas yolu üzerinde bulunup I. Alaeddin Keykubat zamanında 1232-1236 tarihleri arasında yaptırılmıştır.
Pastırma	Kurutulmuş etin etrafına bol baharat ve çemen sürülmesiyle yapılan Kayseri'ye özgü bir yiyecektir.

B. UYGULAMA

Kavram Haritaları kavram öğretiminde, bu kavramların öğrencilerin zihinlerinde örgütlenmesinde kullanılan etkili öğretim araçlarından birisidir. Kavram haritaları ön örgütleyici olarak dersin başında, kavramlar arası ilişkileri oluşturarak ders sırasında veya konuyu özetleme ve organize etmek amacıyla ders sonunda da oluşturulabilir. Bilişsel yaklaşımı temel alan bu araç, öğrencilerin zihinlerinde nasıl sınırlar vasıtasıyla bilgiler ilişkili bir biçimde oluşturuluyorsa, öğrenme sırasında da aynı yöntemle görsel olarak bilgilerin ilişkili bir biçimde öğrenciye sunulmasını sağlar. Kavram haritaları esnek yapıları gereği farklılaştırma için idealdir. Öğrencilerin seviyelerine göre onlardan basit veya daha zor haritalar hazırlamaları istenebilir.

Amaç

Bu etkinlik sonunda katılımcılar, sosyal bilgiler ve tarih öğretiminde herhangi bir konu veya ünite ile ilgili bir kavram haritası hazırlayabilecekler ve hazırladıkları bu kavram haritasını derste öğrencilerin hizmetine sunabileceklerdir.

Öğrenme Çıktıları

Bu modül sonunda katılımcılar;

- Çevrimiçi uygulamalar yoluyla kavram haritası hazırlamanın kolaylığı konusunda farkındalık sahibi olacaklardır.
- Kavram haritası oluştururken dikkat edilmesi gereken kuralları kavrayacaklar.
- Kavram haritası içerisinde kavramlar arası ilişkiler kuracak, kavramlar arası ilişkileri oklar yoluyla gösterecekler ve bağlantı kelime öbeklerini yazabilecekler.
- Çevrimiçi hazırlanan materyali PNG ve JPEG formata dönüştürebilecekler.
- PNG ve JPEG dosya formatlarının farkı hakkında bilgi sahibi olacaklardır.

Süre: 50 dakika

Materyaller

Katılımcı sayısı kadar internet bağlantılı masaüstü veya dizüstü bilgisayar temin ediniz. ÇY-1'i katılımcı sayısı kadar çoğaltınız.

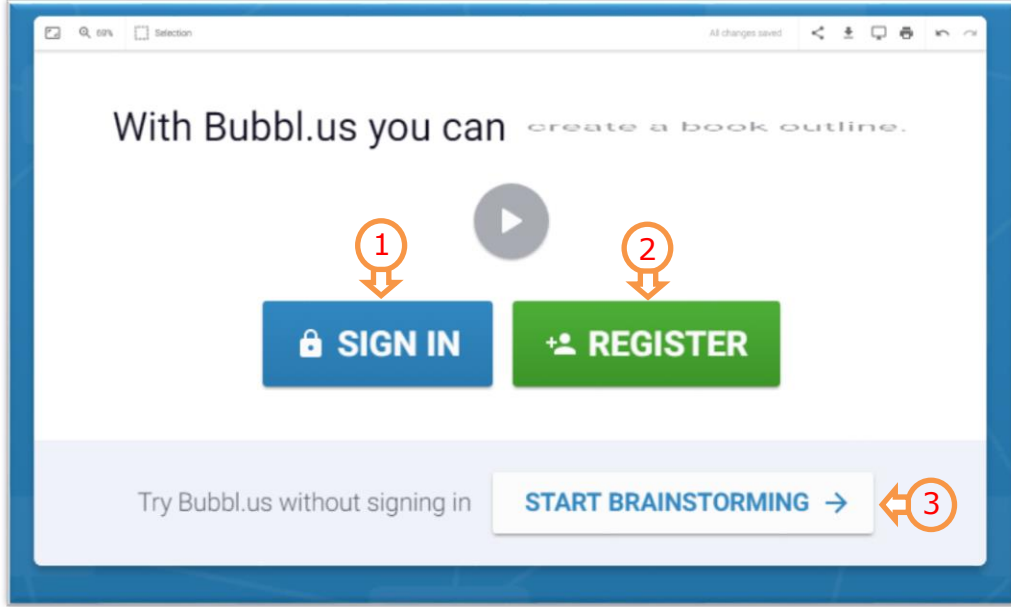
Anahtar Soru

Eğitimsel amaçlı bir kavram haritasını nasıl hazırlayabilirim?

İşleniş

1. Katılımcılara çoğalttığımız ÇY-1'i dağıtınız. **(3 dk.)**
2. İnternet bağlantısı vasıtasıyla bilgisayarlardan <https://bubbl.us/> web adresine girmelerini isteyiniz. **(2 dk.)**
3. Katılımcılara eğer bir kavram haritasını kaydedip daha sonra üzerinde değişiklikler yaparak kullanmak istiyorlarsa kayıt olmaları gerektiğini söyleyiniz. Bunun için **REGISTER** (1) veya **SIGN IN** (2) butonuna basarak Facebook veya Google hesaplarına ait kullanıcı adı ve şifrelerini girerek giriş yapabileceklerini ve üç kavram haritasına kadar ücretsiz kaydetme hakları olduğunu söyleyiniz. Ama bu çalışmada hızlı hareket etmek adına kullanıcı girişi ile değil de tek seferlik (kaydetmeden) giriş ile

kavram haritasının nasıl oluşturulacağını öğreneceklerini belirtiniz. Bunun için **START BRAINSTORMING** (3) butonuna basmalarını söyleyiniz. (2 dk.)

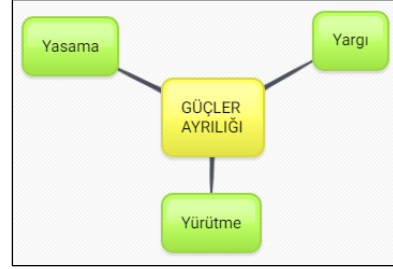
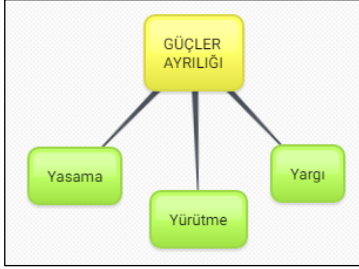

4. Açılan sayfa kavram haritası oluşturulacak uygulama sayfasıdır. Bu sayfanın tam ortasında **Start Here** kutucuğuna bütün katılımcıların dikkatini çekiniz. Bu baloncunun başlangıç noktamız olacağını belirtiniz. Şimdi kendilerine dağıtılan ÇY-1 deki gibi bir kavram haritasını hep beraber oluşturacağınızı söyleyiniz. (3 dk.)
5. Bunun için sarı kutucuğun içine tıklayıp **GÜÇLER + Enter + AYRILIĞI** yazmalarını isteyiniz. **GÜÇLER AYRILIĞI** Katılımcılara iki kelime arasında Enter tuşuna bastıklarında 2-3 satırlık kavramlar oluşturarak kelime öbeklerinin daha derli toplu görünmesini sağlayabileceklerini belirtiniz. (3 dk.)
6. Şimdi alt kavramları oluşturmak için kavramın üzerine fareyi getirdiklerinde aşağıdaki şekildeki gibi iki tane “+” işaretinin oluşmasını sağlayınız. Burada kavramdan bir alt seviyede kavram oluşturmak için (1) numaralı **+**’ya, kavramla aynı seviyede kavram oluşturmak için (2) numaralı **+**’ya tıklanması gerektiğini söyleyiniz. Bizim öncelikle alt seviyede Yasama kavramını oluşturmak için (1) numaralı **+**’ya basmamız gerektiğini söyleyiniz. (2 dk.)

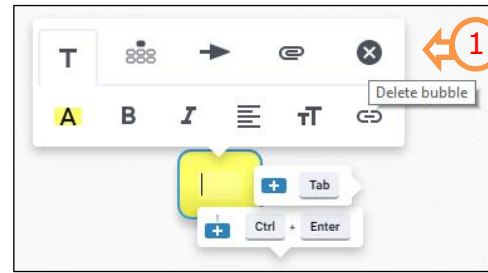

7. Yeni oluşan baloncuya **Yasama** yazmalarını isteyiniz. Şimdi Yasama-Yürütme-Yargı kavramlarının aynı seviyede olduğunu, böylece **Yasama** baloncunun üzerine fareyi

getirdiğimizde sağ tarafta çıkan **+** 'ya basarak aynı seviyede bir baloncuk daha oluşturmalarını isteyiniz. Yeni baloncukta **Yürütme** yazmalarını isteyiniz. Sonrasında **Yürütme** baloncunun üzerine fareyi getirerek yine sağ tarafta çıkan **+** 'ya basarak yeni bir baloncuk daha oluşturmalarını isteyiniz. Bu baloncukta ise **Yargı** olarak adlandırmalarını isteyiniz. Katılımcıların aşağıdaki gibi bir şema elde etmiş olmaları gerekir. Katılımcıların arasında dolaşarak katılımcılardan zorluk yaşayanlara yardım ediniz. Katılımcılara kavramların yerlerini değiştirmek/taşımak için çerçevelerindeki koyu renkli bölgeden tutup sürükleyebileceklerini söyleyiniz ve şekildeki gibi kavramları yerleştirmelerini isteyiniz. (5 dk.)

8. Katılımcılara kavramlar arası ilişkilerin nasıl yazılacağını gösteriniz. Bunun için **Yürütme** ile **GÜÇLER AYRILIĞI** kavramlarını bağlayan çizgiye tıklamalarını ve “-den oluşur” yazmalarını isteyiniz. Aynı işlemleri diğer kavramlar için de tekrarlamalarını isteyiniz. Kavramlar arası ilişkileri yazdığımızda bazen yazılan kelimeler baloncukların arkasında kalabilir, ilişkilerin görünebilmesi için kavramları çerçevelerinden tutup sürüklemeleri gerektiğini hatırlatınız. Bunun yanında yanlışlıkla oluşturulan kavram baloncuklarının üzerine tıkladıktan sonra açılan penceredeki ve sağ taraftaki şekilde (1) numara ile gösterilen butona basarak silebileceklerini katılımcılara belirtiniz.

9. Şimdi katılımcılardan dağıtılan ÇY-1' deki kavram haritasının aynısını oluşturmalarını isteyiniz. Katılımcılar kavram haritalarını oluştururken zorlandıkları noktalarda aralarında gezerek yardımcı olunuz. (20 dk.)
10. Bütün katılımcılar kavram haritalarını tamamladıktan sonra bu kavram haritasını nasıl bilgisayara indireceklerini öğreneceklerdir. Ürün iki farklı resim dosyası formatında indirilebilir. “Save As” butonuna bastıklarında iki şekilde de kavram haritalarını bilgisayara indirebileceklerini söyleyiniz.
- Save as JPG: Kavram haritasını resim dosyasına çevirir ve arka plan rengini **beyaz** olarak belirleyerek bilgisayardaki “İndirilenler” klasörüne indirir.

- Save as PNG: Kavram haritasını resim dosyasına çevirir ve arka plan rengini **transparan** olarak belirleyerek bilgisayardaki “İndirilenler” klasörüne indirir.
11. Katılımcılara arka planın transparan veya beyaz olmasının ne gibi farklılıklar doğuracağını sorunuz. Eğer cevap veremezlerse, arka planın beyaz olduğu durumda ikisinin de aynı görüneceğini, fakat arka planın beyazdan farklı bir renk olması durumunda JPEG ve PNG dokümandaki kavram haritalarının farklı görüneceğini söyleyiniz. Bu gibi durumlarda tabii ki PNG kullanmanın daha avantajlı olduğunu belirtiniz ve dersi sonlandırınız. **(5 dk.)**

C. UYGULAMA

Animasyonlar çizilen bilgisayar grafiklerinin, fotoğraflanabilen resimlerin ve modellenen görüntülerin art arda sıralı bir şekilde birleştirilmesiyle oluşmuş hareketli görüntüler olarak tanımlanabilir. Animasyonlar ilgi çekici ve içeriği daha anlaşılabilir kıldıkları için birçok derste kullanılabilir. Sosyal Bilgiler ve Tarih derslerinde hem tarih hem de coğrafya dersi konularını daha anlaşılır kılmak için animasyonlardan faydalanılabilir. Tektonik hareketler, hava olayları, Türklerin savaşlarda kullandıkları Hilal taktiği vb. birçok kavram ve olayı animasyonlar vasıtasıyla öğrencilere sunabiliriz. Yukarıda belirtilen animasyonları hazırlamak için teknik bilgi ve beceri gerekirken, çizgi animasyonları hazırlamak temel bilgisayar bilgi ve becerisiyle mümkündür. Dersin başında, ortasında veya sonunda konuyu özetlemek, görsel hale getirmek ve dikkat çekmek için çizgi animasyonlar oluşturulabilir. Bu araç dersin farklılaştırılmasında da etkinli bir şekilde işe koşulabilir. Eğer animasyonların bizatihi öğrenciler tarafından hazırlanacaksa, seviyelerine göre herkes farklı içerikte bir animasyon hazırlayabilir.

Amaç

Bu etkinlik sonunda katılımcılar, sosyal bilgiler ve tarih öğretiminde herhangi bir konu veya ünite ile ilgili bir animasyon hazırlayabilecekler ve hazırladıkları animasyonu ders içinde öğrencilerin hizmetine sunabileceklerdir.

Öğrenme Çıktıları

Bu modül sonunda katılımcılar;

- Çevrimiçi animasyon hazırlama web siteleri hakkında bilgi sahibi olacaklar.
- Animasyon hazırlarken içerikle ilgili nelere dikkat edilmesi gerektiğini kavrayacaklar.
- Animasyon için uygun şablon seçebilecekler.
- Animasyona metin, görsel ve ses ekleyebilecekler.
- Animasyonu derste uygulamak için gösteri haline getirebilecekler.

Süre: 50 dakika

Materyaller

Katılımcı sayısı kadar internet bağlantılı masaüstü veya dizüstü bilgisayar temin ediniz. ÇY-1'i katılımcı sayısı kadar çoğaltınız.

Anahtar Soru

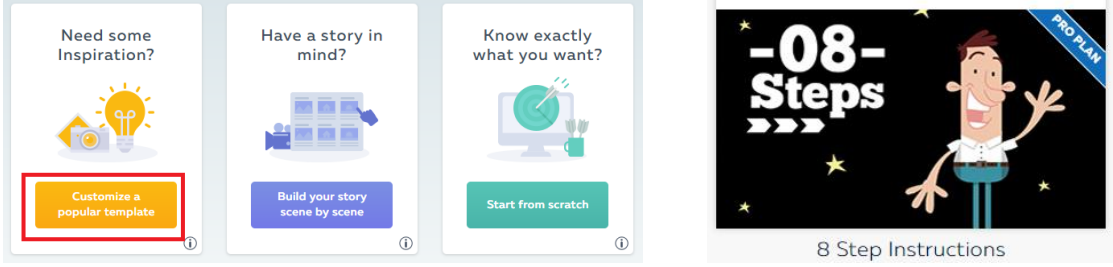
Öğrencileri hem eğlendirecek hem de öğretecek materyalleri hazırlamak hem zaman kaybıdır hem de hazırlaması çok zordur. Bu görüşe katılıyor musunuz?

İşleniş

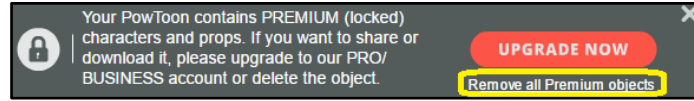
1. Katılımcılara çoğalttığınız ÇY-1 fotokopisini dağıtınız. (3 dk.)
2. Katılımcılardan <https://www.powtoon.com/> web adresine girmelerini ve şekildeki **Login** butonuna basmalarını isteyiniz. Giriş işlemlerini yeni kullanıcı adı ve şifre elde ederek veya halihazırda Google, Facebook veya LinkedIn hesaplarını kullanarak da yapabileceklerini söyleyiniz. (2 dk.)

3. Giriş yaptıktan sonra sol taraftaki şekildeki gibi “**Customize a popular template**” seçeneğine tıklamalarını söyleyiniz. Daha sonra sağ taraftaki şekildeki seçeneği bulup üzerindeki “**Use**” butonuna tıklamalarını söyleyiniz. (2 dk)

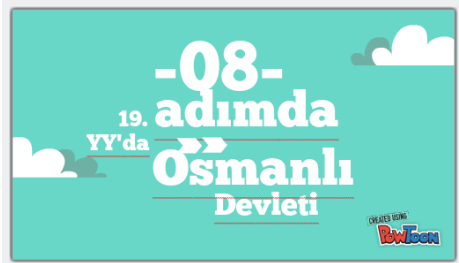

4. Yükleme %100 olarak tamamlandıktan sonra aşağıda gösterildiği gibi ekrana gelen pencereden “**Remove all Premium objects**” seçeneğine tıklamalarını söyleyiniz. (3 dk.)

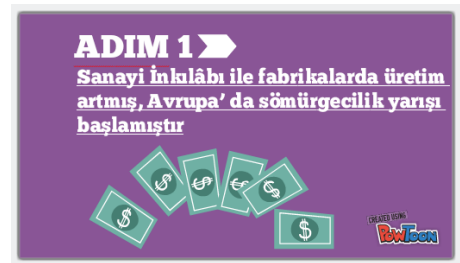

5. İlk sekiz sayfanın düzen ve içeriğini aşağıdaki gibi değiştiriniz ve katılımcılardan da sizin yaptığımız değişiklikleri aynen tekrarlamalarını isteyiniz. (37 dk.)

Bazı sayfalarda nesnelerin yerlerini, boyutlarını ve zaman aralıklarını değiştirmeleri gerekebilir. Bu değişiklikleri “**timeline**” ve sahneden nasıl gerçekleştirileceğini onlara söyleyiniz.

Animasyon 1. sayfa

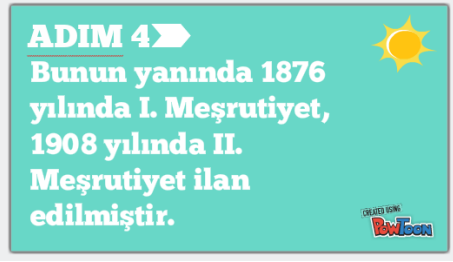
Animasyon 2. Sayfa

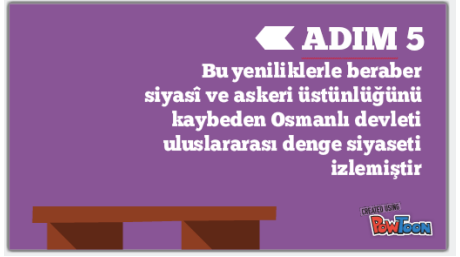
Animasyon 3. sayfa

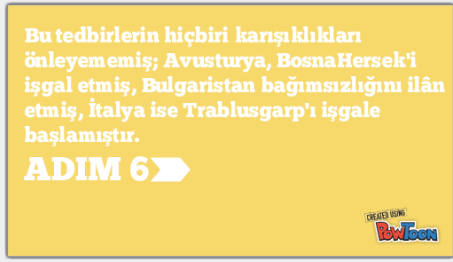
Animasyon 4. Sayfa

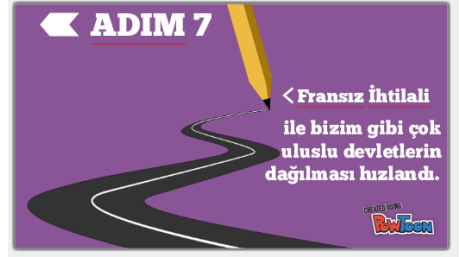
Animasyon 5. sayfa

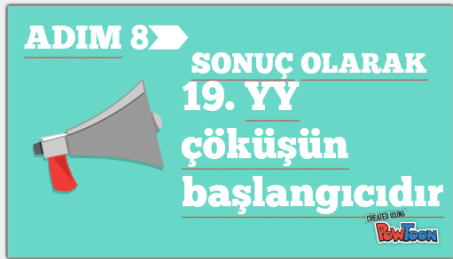
Animasyon 6. sayfa

Animasyon 7. sayfa

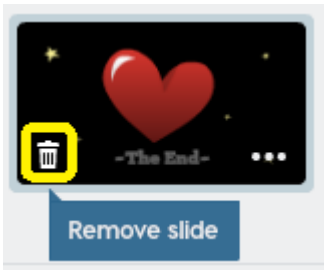

Animasyon 8. sayfa

Animasyon 9. sayfa

6. 9. Animasyon sayfası da düzenlendikten sonra geriye kalan iki sayfayı aşağıda gösterildiği şekilde silmelerini isteyiniz. (1 dk.)

7. **Save** butonuna basarak çalışmalarını kaydetmelerini, **Export** butonuna basarak Youtube'a yüklemelerini söyleyiniz. Youtube'a yükledikleri videoyu isterlerse değişik evrimii araçlarla bilgisayarlarına indirebileceklerini de hatırlatınız. (2 dk.)

ÇALIŞMA YAPRAĞI-1. Animasyon Etkinliği İçerik

Animasyon Sayfası 1: 8 Adımda 19. YY' da Osmanlı Devleti

Animasyon Sayfası 2: Sanayi İnkılâbı ile fabrikalarda üretim artmış, Avrupa' da sömürgecilik yarışı başlamıştır

Animasyon Sayfası 3: Avrupa devletleri Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışarak, azınlıkları kışkırtarak Sırp ve Yunanlıların bağımsızlıklarının kazanmalarını sağladılar

Animasyon Sayfası 4: Çöküşü önlemek için Tanzimat ve Islahat Fermanları yayınlanmıştır.

Animasyon Sayfası 5: Bu yeniliklerle beraber siyasî ve askeri üstünlüğünü kaybeden Osmanlı devleti uluslararası denge siyaseti izlemiştir

Animasyon Sayfası 6: Bu tedbirlerin hiçbiri karışıklıkları önleyememiş; Avusturya, Bosna Hersek'i işgal etmiş, Bulgaristan bağımsızlığını ilân etmiş, İtalya ise Trablusgarp'ı işgale başlamıştır.

Animasyon Sayfası 7: Fransız İhtilali ile bizim gibi çok uluslu devletlerin dağılması hızlandı.

Animasyon Sayfası 8: SONUÇ OLARAK 19. yy çöküşün başlangıcıdır.

8. MODÜL: UYGULAMA ETKİNLİĞİ

Geleneksel hizmet içi eğitimlerde öğretmenlere genellikle neyi nasıl yapacakları slayt sunumu ile açıklanır ve kursun sonunda çoktan seçmeli sorulardan oluşan bir son test uygulanır. Ancak bu şekildeki bir yaklaşım öğretmenlerin pedagojik yeterliklerini geliştirmek için uygun değildir. Öğretmenlik beceri temelli bir uzmanlık alanıdır ve bu sebepten diğer beceriler nasıl ediniliyorsa öğretmenlikle ilgili becerilerde o şekilde edinilmelidir. Beceri edinimi için öğrenilecek becerinin bizatihi kişi tarafından yapılması ve tekrar edilmesi gerekir.

Öğretmen ve öğretmen adaylarının farklılaştırılmış, beceri ve değer temelli bir öğretimi tasarlayabilmeleri için bizatihi bu süreci destek alabilecekleri bir ortamda kendilerinin uygulamaları gerekir. Bu düşünceden hareketle bu modülde katılımcıların süreçte şimdiye kadar tecrübe ettikleri derslerden hareketle kendilerinin farklılaştırılmış, beceri ve değer temelli bir dersi tasarlamaları istenecektir.

Dersler tasarlandıktan sonra gruplar tasarımlarını tüm sınıfa sunarak geri bildirim alacaklardır. Bu sayede katılımcılar hem akranları aracılığı ile öğrenecekler hem de süreçte yeterince iyi anlaşılmamış olan hususların daha iyi öğrenilmesi mümkün olacaktır.

UYGULAMA

Öğretmen eğitiminin en önemli bileşeni uygulamadır. Bu modülde katılımcılar şimdiye kadar konu ile ilgili öğrendiklerinden hareketle gruplar halinde kendi derslerini hazırlayıp bununla ilgili akranlarından geri bildirim alacaklardır.

Amaç

Bu etkinlik sonunda katılımcılar sosyal bilgiler ve tarih öğretim programındaki herhangi bir kazanım ile ilgili bir ders tasarlayacaklardır.

Öğrenme Çıktıları

Bu modül sonunda katılımcılar;

- Farklılaştırılmış, beceri ve değer temelli bir sosyal bilgiler ya da tarih dersini planlayacaklardır.
- Farklılaştırılmış, beceri ve değer temelli bir sosyal bilgiler ya da tarih dersine yönelik etkinlikler geliştireceklerdir.
- Farklılaştırılmış, beceri ve değer temelli bir sosyal bilgiler ya da tarih dersine yönelik materyaller geliştireceklerdir.

Süre: 8 ders saati

Materyaller

Yeteri kadar internet bağlantısı kurulmuş tablet veya dizüstü bilgisayarlar, A4 kağıdı, renkli kalemler ve fon kartonları temin ediniz. ÇY-1'i yeteri kadar çoğaltınız.

Anahtar Soru

Farklılaştırılmış, beceri ve değer temelli bir dersi nasıl tasarlayabilirim?

İşleniş

1. Sınıfı üçer kişilik küçük gruplara ayırıp her gruba bir fon kartonu ile yeteri miktarda A4 kâğıdı ve renkli kalemler veriniz. Sınıfta grupların kullanması için internet bağlantılı bilgisayar ya da tablet bulundurunuz.

2. Her gruba sosyal bilgiler ya da tarih öğretim programından bir kazanım vererek bu kazanıma yönelik farklılaştırılmış, beceri ve değer temelli bir ders tasarlayacaklarını söyleyiniz. Ayrıca derste gerçekleştirilecek etkinlikler ile kullanılacak materyalleri tasarlayacaklarını belirtiniz.

Gruplara ÇY-1'deki kontrol listesini dağıtarak buradaki ölçütlere göre performanslarının değerlendirileceğini belirtiniz.

3. Sınıfı grupların rahat çalışabilecekleri bir şekilde düzenleyerek çalışmaya başlamalarını isteyiniz. Gruplar ders planlarını ve materyallerini nihai olarak fon kartonuna yazarak sunacaklardır.

Eğer her bir grup için masaüstü bilgisayar imkânı varsa, tasarımın bilgisayar aracılığı yapılması daha elverişli olacaktır.

4. Gruplar çalışırken sınıfta dolaşarak gerekli yönlendirmeleri ve rehberliği sağlayınız.

5. Çalışmalarını bitirdikten sonra gruplardan sırasıyla geliştirdikleri ders planı, etkinlikler ve materyalleri (oluşturdukları fon kartonu aracılığıyla) sınıfa sunmalarını isteyiniz.

Eğer etkinlik ve materyaller bilgisayar kullanılarak geliştirilmişse, bunların projeksiyon aracılığı ile sunulması daha elverişli olacaktır.

6. Sunumların diğer katılımcılar tarafından ÇY-1'deki kontrol listesini kullanarak değerlendirilmesini isteyiniz.

Sunum bittikten sonra kontrol listelerindeki eksiklikler üzerinden gruba sınıfça geri bildirim veriniz.

ÇALIŞMA YAPRAĞI-1. KONTROL LİSTESİ

Diğer grupların sunumlarını aşağıdaki kontrol listesine göre değerlendiriniz.

Ölçütler	Evet	Hayır
Derste farklılaştırılmaya gidilmiş mi?		
Farklılaştırma uygun şekilde yapılmış mı?		
Grup çalışması için ayrılan süre yeterli mi?		
Zaman farklı seviyedeki öğrenciler için esnek olarak kullanılmış mı?		
Öğretmenin hangi aşamada kime destek vereceği belirtilmiş mi?		
Derste beceri öğretimine yönelik bir uygulama var mı?		
Beceri öğretimi uygun şekilde yapılmış mı?		
Derste değer öğretimine yönelik bir uygulama var mı?		
Değer öğretimi uygun şekilde yapılmış mı?		
Ders kazanımı doğru şekilde yansıtıyor mu?		
Ders tüm bileşenleri ile bütünlük gösteriyor mu?		
Bu ders nasıl geliştirilebilir?		

9. MODÜL: GENEL DEĞERLENDİRME

Aktif öğrenmeye dayalı bir programın genel anlamda değerlendirilmesi de yaratıcı bir anlayışla gerçekleştirilmelidir. Bu modülde katılımcıların süreç boyunca edindikleri deneyimleri üzerinde düşünmeleri sağlanacak ve özellikle kafalarına takılan sorunlar ile bunların muhtemel çözüm önerileri üzerinde durulacaktır.

UYGULAMA

Amaç

Bu etkinlik sonunda katılımcılar süreç boyunca edindikleri tecrübeler üzerinde yansıtıcı bir şekilde düşüneceklerdir.

Öğrenme Çıktıları

- Katılımcılar süreç boyunca bir öğretmen olarak gösterdikleri gelişim hakkında düşüneceklerdir.
- Katılımcılar süreçte problem olarak gördükleri hususları belirleyeceklerdir.
- Katılımcılar tespit ettikleri problemlerle ilgili çözüm önerilerini dile getireceklerdir.

Süre: 50 + 50 dakika

Materyaller

Her bir katılımcı için fon kartonu temin ediniz.

Anahtar Soru

Süreçte bir öğretmen olarak nasıl geliştim?

İşleniş

1. Katılımcılara modülün amaçlarını ve öğrenme çıktılarını açıklayarak fon kartonlarını dağıtınız.

2. Katılımcılardan kartonları ÇY-1'deki gibi üst tarafında biraz boşluk bırakarak dörde bölmelerini isteyiniz.

Ardından ÇY-1'deki şekilde her bir bölümde yer alan sorulara cevap oluşturmalarını isteyiniz. Verecekleri cevapların sadece düz yazı olması gerekmediğini, isterlerse resim, şarkı, şiir ya da öykü şeklinde olabileceğini belirtiniz.

3. Katılımcılardan ürünlerini sınıfta paylaşmalarını isteyiniz.

4. Katılımcılar tarafından belirtilen problemler ile çözüm yolları hakkında sınıf tartışması yaparak modülü sonlandırınız.

ÇALIŞMA YAPRAĞI-1. GENEL DEĞERLENDİRME

BU KISMA SÜRECİ BETİMLEYEN BİR SLOGAN YAZINIZ

<p>BU EĞİTİM BOYUNCA ÖĞRENDİĞİNİZ 3 ŞEY NEDİR?</p>	<p>BU EĞİTİM BOYUNCA BİR ÖĞRETMEN OLARAK NASIL GELİŞTİNİZ?</p>
<p>SÜREÇ BOYUNCA PROBLEM OLARAK GÖRDÜĞÜNÜZ ŞEYLER NELERDİR?</p>	<p>BELİRLEDİĞİNİZ PROBLEMLERİ AŞMAK İÇİN NELER YAPILABİLİR?</p>